Socialförvaltningen Hisingen

Göteborgs Stad

Lokalt utvecklingsprogram för Hisingen

2022

goteborg.se

Lokalt utveckinsgprogram för Hisingen 2022

Första version antagen i Socialnämnden Hisingen 2021-12-14.
Diarienummer: N166-0976/21.

Programmet avses årligen aktualiseras.

Text och innehåll: Enehten för stöd och utveckling,
avdelningen Stadsområde, välfärd och fritid.
Arbetet är processlett av Stina Lindgren och Joanna Fehler.

Hela Hisingen i fokus

Hisingen är Sveriges tredje största ö med en varierad geografi där kust, landsbygd, mellan- och innerstad återfinns. I stadsområdet bor cirka 165 000 människor.

Sedan millennieskiftet har nästan hälften av Göteborgs nya bostäder tillkommit Hisingen vilket gör att det är stadens snabbast växande stadsområde. Det skapar både nya möjligheter och utmaningar. Allt nytt som planeras ska ta plats i en befintlig miljö där många människor bor, vistas och verkar. Detta påverkar också livsvillkor och hälsa liksom tillgängligheten till fritidsaktiviteter och känslan av trygghet. Här finns stora skillnader i ålder, bakgrund och livsvillkor. Det finns stora utmaningar i att öka den sociala hållbarheten inom stadsområdet och i förhållande till Göteborg. Precis som i resten av Göteborg så förbättras hälsan även på Hisingen, men skillnaderna mellan grupper både består och i många fall ökar.

För att förstå vilka förutsättningar och behov som råder på Hisingen är möten med invånarna en viktig kunskapskälla för oss. De senaste åren har möjligheter till dialog och medskapande varit starkt begränsad med anledning av en pandemi. Vi behöver därför återknyta och skapa nya kontakter lokalt för att verka tillsammans med dem vi är till för i syfte att skapa ett tryggare Hisingen med mer jämlika livsvillkor.

Christina Aylward Alvelin
Förvaltningsdirektör

Innehåll

Hela Hisingen i fokus 3

Ett verktyg för att utveckla Hisingen 5

För en mer jämlik stad 6

Varför ett program för Hisingen? 6

Vår kunskap 6

Vår metod 8

Fyra teman 11

Bostäder, service och mobilitet 12

Livsvillkor och hälsa 13

Fritid och föreningsliv 14

Trygghet 15

Hela Hisingen 17

Bostäder, service och mobilitet 18

Livsvillkor och hälsa 20

Fritid och föreningsliv 22

Trygghet 24

Hisingens områden 29

Backa 31

Björlanda 39

Kvillebäcken 45

Kyrkbyn-Rambergsstaden 51

Kärra-Rödbo 57

Kärrdalen-Slättadamm 63

Norra Älvstranden 69

Södra Torslanda 75

Tuve-Säve 81

Västra Biskopsgården 87

Östra Biskopsgården 95

Ett verktyg för att utveckla Hisingen

Här får du veta mer om programmets syfte, mål och innehåll. Kapitlet beskriver också kortfattat hur programmet tagits fram.

För en mer jämlik stad

Det här lokala utvecklingsprogrammet, LUP, är ett verktyg för att skapa mer jämlika livsvillkor för dem som bor och verkar lokalt på Hisingen – och ytterst för att bidra till en mer jämlik och socialt hållbar stad.

Varför ett program för Hisingen?

Socialförvaltningen Hisingens arbete ska bidra till en hållbar utveckling. Basen är de mänskliga rättigheterna och en demokratisk grundsyn. Samma utgångpunkt gäller för detta lokala utvecklingsprogram.

Vid årsskiftet 2021 ersattes de tidigare stadsdelsnämnderna i Göteborgs Stad av fyra socialnämnder med tillhörande förvaltningar. Socialförvaltningen Hisingen är en av dem och ansvarar för de tidigare stadsdelarna Västra Hisingen, Norra Hisingen och Lundby.

De tidigare stadsdelsförvaltningarna Lundby och Västra Hisingen hade båda lokala utvecklingsprogram med fokus på stadsutveckling. Detta lokala utvecklingsprogram har tagits fram för att måla en gemensam bild av hela Hisingen – en bredare bild av stadsområdet och dess lokala utveckling med stort fokus på den sociala dimensionen. Ytterst handlar det om att skapa mer jämlika livsvillkor för dem som bor och verkar på Hisingen – och att bidra till en jämlik och socialt hållbar stad. För att lyckas behövde vi systematisera vår kunskap om förutsättningarna hos Hisingens befolkning. Utifrån den gemensamma kunskapen och beskrivningen har en analys gjorts. Därefter beskrivs vilka behov och utmnaingar som finns för att skapa mer jämlika förutsättningar på Hisingen.

Programmet beskriver invånarnas förutsättningar och behov, kopplat till befolkningsperspektivet och socialnämnden Hisingens uppdrag. Det är en grund för socialförvaltningen Hisingens utvecklingsarbete och fungerar även som underlag för andra aktörer på Hisingen; kommunala förvaltningar och bolag liksom utomstående aktörer.

Vår kunskap

Den kunskap vi presenterar och analyserar i detta program hämtar vi i huvudsak från medarbetarkunskap, statistik, utredningar, stadens strategiska dokument och till viss del underlag från dialoger med invånare.

Med medarbetarkunskap menar vi den kunskap om Hisingen, som följt med medarbetarna från den tidigare stadsdelsorganisationen in i den nya socialförvaltningen. Den kunskapen kan nu ses i ett nytt ljus och med nya insikter, då den lyfts i relation till hela Hisingen.

I den nya organisationen har statistik, tidigare lokala kunskapsbaser och annat kunskapsunderlag beskrivits och analyserats, utifrån de nya administrativa gränserna och socialförvaltningens ansvar.

Utifrån både omorganisationen och de senaste årens utveckling med Covid-19-pandemi, kan detta underlag inte ses som heltäckande. Att få och förstå invånarnas samlade perspektiv och behov kopplat till nämndens och förvaltningens ansvarsområden är centralt. Men på grund av Covid 19 råder brist på aktuellt dialogunderlag. Även viss annan data har påverkats av pandemin, bland annat när det gäller besöksstatistik inom fritidsverksamhet. Under arbetets gång har också andra behov av fördjupning synligjorts. Förvaltningen avser därför att uppdatera programmet årligen och ser denna första version som utgångspunkt för kommande komplettering och uveckling. Förteckningar över samtliga källor till statistik i det här programmet hittar du i avsnittet *Fyra teman*. Där finns de sorterade per tema.

Vår metod

Programmet har tagits fram av medarbetare som jobbar med sociala perspektiv inom samhällsplanering, folkhälsa, civilsamhälle, föreningsfrågor och trygghet på avdelningen Stadsområde, välfärd och fritid inom Socialförvaltningen Hisingen.

Arbetet har huvudsakligen bestått av tre delar:

1. Beskriva förutsättningar och nuläge
2. Systematisera och rama in förutsättningar och nuläge med hjälp av fyra teman och tre perspektiv
3. Analysera och konkretisera vilka utmaningar som finns för att skapa mer jämlika förutsättningar för dem som bor och verkar på Hisingen. Utmaningarna ligger sedan till grund för förvaltningens utvecklingsarbete.

Utgångspunkten är att det finns utmaningar i alla områden på Hisingen men utifrån jämlikhet är det givet att vissa områden har fler utmaningar än andra. Därför bör utmaningar läsas både på områdesnivå liksom hela Hisingen ihop med områdesbeskrivningen för att få en uppfattning om helheten. Här under läser du mer om teman och perspektiv. Utmaningarna som vi definierat hittar du sist i både avsnittet *Hela Hisingen*, och i varje områdesbeskrivning i avsnittet *Hisingens områden*.

Med vilka glasögon?

I det här programmet tittar vi på, systematiserar och analyserar förutsättningar och nuläge utifrån fyra teman: Livsvillkor och hälsa, Bostäder, service och mobilitet, Fritid och föreningsliv och Trygghet.

Dessa teman fångar nämndens ansvarsområden: att beakta befolkningens behov och aktivt arbeta med lokal och social kunskap i samhällsplanering, folkhälso- och trygghetsarbete och i barn och ungas fritid samt olika typer av samverkan med civilsamhället. Temana beskrivs närmare avsnittet *Fyra teman*. Avsnittet *Hela Hisingen* och i områdesbeskrivningarna delas in i dessa teman som underrubriker.

I beskrivningarna har vi utgått från tre perspektiv: det *lokala perspektivet*, *barn och unga-perspektivet* och *tillgänglighetsperspektivet.* Dessa markeras dock inte genom några rubiker eller dylikt, men är något vi haft för ögonen när vi beskrivit, analyserat och konkretiserat.

Det lokala perspektivet handlar om att fånga det unika i området. Det kan handla om platsens identitet och hur den påverkar människorna som bor där. Barn- och unga-perspektivet har vi med oss för att särskilt belysa barn och ungas rättigheter, förutsättningar och behov. Barnkonventionen är lag i Sverige och vi arbetar systematiskt med att uppfylla den i allt vi gör. Alla upp till 18 år räknas som barn, men i de olika texterna varierar gränserna för barn, unga och unga vuxna beroende på fråga. Tillgänglighetsperspektivet har här en bred definition och omfattar inte vara den fysiska tillgängligheten, utan även den upplevda och den sociala. Det betyder att vi till exempel tittar efter ekonomiska hinder, inte bara fysiska. Vilka kommer till tals i området eller i en särskild fråga? Diskrimineras grupper och vilka blir i så fall konsekvenserna?

Hela Hisingen och mellanområden

Göteborg delas administrativt in i flera olika områden enligt en viss hierarki. Hela Göteborg består av fyra stadsområden varav Hisingen är ett. Varje stadsområde rymmer i sin tur ett antal mellanområden, som innehåller flera primärområden. I det här programmet beskriver vi hela ön i kapitlet *Hela Hisingen* och dess olika mellanområden i kapitlet *Hisingens områden*. I områdesbeskrivningarna går vi också, där det behövs, ned på mindre områden för att skildra viktiga, specifika förhållanden.

I en del frågor saknas statistik på mellanområdesnivå och lägre. Därför behöver områdesbeskrivningarna i avsnittet *Hisingens områden*, läsas tillsammans med *Hela Hisingen*, för att ge en rättvisande bild.

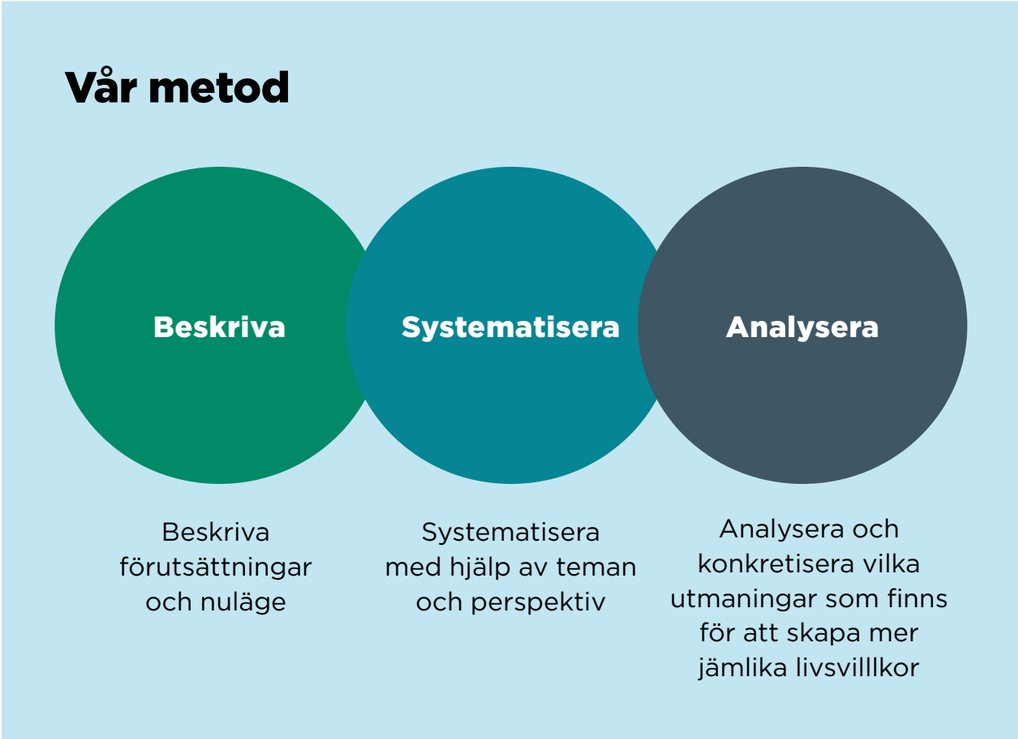

Fyra teman

I detta program beskrivs hela Hisingen och öns mellanområden utfrån fyra teman. Här får du veta mer om vad varje tema innebär och varifrån vi hämtat statistiken.

Bostäder, service och mobiltet

Livsvillkor och hälsa

Fritid och föreningsliv

Trygghet

Bostäder, service och mobilitet

Detta tema fångar områdets geografi och fysiska innehåll. Fokus ligger på bostadsbestånd, service och möjligheten att röra sig från, till och inom området. Hisingen är i storleksordningen som en medelstor svensk stad och innehåller allt från tät innerstad till landsbygd. Det genererar skilda behov och förutsättningar utifrån ett stadsutvecklingsperspektiv.

Bostad är en mänsklig rättighet och här beskriver vi tillgången på bostäder, deras upplåtelseformer och storlekar, när bostäderna är byggda och övergripande hur beståndets fysiska tillgänglighet ser ut för personer med nedatt rörelseförmåga. Temat redogör även för utbudet av lokal och social service. Den lokala servicen svarar för de behov som finns i vardagen. Det kan vara livsmedelsinköp, post- och pakethantering och det lokala utbudet av restaurang-er och caféer. Den sociala servicen skildrar områdets tillgång till kommunal, regional och statlig service.

I det ryms till exempel förskola, skola, vårdcentraler och servicekontor. Närheten till samhällsservice är viktig utifrån ett vardagslivsperspektiv. Det kan öka den upplevda tryggheten och skapar rörelse. För barn är exempelvis närheten till skola och förskola viktigt.

Mobilitet berättar om områdets kopplingar, barriärer och dess kollektivtrafik. Allt detta påverkar tillgänglighet och människors rörelsemönster. Barriärer kan upplevas fysiskt, mentalt och socialt. Fysiska barriärer delar staden i olika geografiska områden. De kan göra att människor sällan möts, trots att de fågelvägen bor och verkar nära varandra. Sociala och mentala barriärer är invånarnas känslor till, och föreställningar om, platser och områden.

Källor

- Lokal kunskapsbas på karta och tidigare lokala utvecklingsprogram eller motsvarande, SDF Lundby, SDF Norra Hisingen, SDF Västra Hisingen.
- Statistik och Analys, Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad.
- Äldrebladet på karta, 2021, Göteborgs Stad (tillgänglighetsinventering av bostadsbetsåndet).

Livsvillkor och hälsa

Inom detta tema får du en överblick av livsvillkor och hälsa hos befolkningen på Hisingen. Temat tittar på hela befolkningen i alla åldrar men har särskilt fokus på barns livsvillkor och hälsa, utifrån ett barnrättsperspektiv. Temat beskriver livsvillkor och hälsa på en generell nivå för hela Hisingen och har sedan fokus på skillnader mellan de olika mellanområdena och mellan olika grupper.

En god och jämlik hälsa är en mänsklig rättighet och ett mål för det lokala folkhälsoarbetet. Hälsan har förbättrats i Sverige, men ojämlikheten i hälsa består och har i vissa fall ökat. Det finns systematiska hälsoskillnader mellan samhällsgrupper, vilket leder till ojämlikheter i hälsa.

Människors hälsa bestäms av många olika faktorer, närmare bestämt hälsans bestämningsfaktorer. På lokal nivå finns det inte statistik som ger en fullständig bild av livsvillkor och hälsa hos invånarna.

Utifrån tillgänglig statistik har vi gjort ett urval som tillsammans ger en övergripande bild av livsvillkor och hälsa hos befolkningen i området.

Livsvillkor är de förhållanden i närmiljö och samhälle som omger en individ. Det kan handla om till exempel uppväxtvillkor, ekonomi, utbildning, boende och trygghet. Dessa har inverkan på befolkningens hälsa.

Statistiken som används kommer från olika källor, från staden, regionen och nationell nivå. Där statistik finns utifrån juridiskt kön redovisar vi det, men vi saknar statistik från andra diskrimineringsgrunder.

Källor

- *Barn och ungas fritid i Göteborg*, Göteborgs Stad, 2021.
- Hälsa på lika villkor? i Göteborg 2020, Västra Götalandsregionen.
- Kontakt med elevhälsan, Grundskoleförvaltningen utifrån deras hälsosamtal 2021, Göteborgs Stad.
- Statistik och Analys, Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad.
- Statistik från folktanvård och barnavårdscentraler (BVC) på Hisingen, 2021, Västra Götalandsregionen.
- Statistik från Valmyndigheten, val.se.

Fritid och föreningsliv

Inom det här temat får du överblick över föreningsliv, mötesplatser och platser för rekreation, liksom ungas upplevelse av sin fritid. Fokus ligger på de verksamheter socialförvaltningen Hisingen har särskilt ansvar för, så som fritidsverksamhet och föreningsliv. Inom temat beskrivs också aktiviteter och platser som bibliotek, kulturskola och träffpunkter för äldre.

Vi redogör för vilken typ av föreningar som är vanligast, vilka förutsättningar som finns att bedriva föreningsverksamhet och lyfter statistik över medlemskap i bidragsgodkända föreningarna hos Idrott och föreningsförvaltning år 2020. I områden där flera socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller ordnas mycket verksamhet utan stöd från Göteborgs Stad. En del verksamhet sker med stöd från staden men då utan att vara bidragsgodkända hos idrott och föreningsförvaltningen vilket gör att statistiken inte finns tillgänglig. Därför visar denna statistik inte hela bilden. Däremot kan det säga något om förutsättningarna att bedriva verksamhet med stabil ekonomi.

Genom statistik från rapporten *Barn och ungas fritidsvanor 2021*, som rör elever i Göteborgs Stad i årskurs två, fem, nio och årskurs två i gymnasiet, riktar vi in oss på nöjdhet, medlemskap i förening, grupp eller särskild grupp och eventuella hinder att delta. Större delen av statistiken är från år 2020 och därför troligen påverkad av Covid-19-pandemin.

Där statistik finns utifrån kön redovisar vi det, men vi saknar statistik från andra diskrimineringsgrunder. Det gäller exempelvis personer med funktionshinder, som tyvärr ger för litet underlag på områdesnivå. Däremot omnämns detta på hela Hisingen-nivå.

Besöksdata för den kommunala fritidsverksamheten är hämtad från *KEKS*. Eftersom denna statistik görs på icke unika besökare, och därför har vissa begränsningar, ligger fokus på statistik från mötesplatser och besökare i huvudsak uppdelat på kön.

Källor

- Barn och ungas fritid i Göteborg, Göteborgs Stad, 2021 samt Passalens undersökning av föreningar som arbetar med inkludering.
- Besöksdata för fritidsaktiviteter är hämtad från Kvalitet och kompetens i samverkan, KEKS.
- Dialoger med det lokala föreninglivet
- Medborgerligt engagemang i Sverige 1992–2019 -Ersta Sköndal Bräcke högskola arbetsrapportserie.
- Ung idag 2020, ungas rätt till en meningsfull fritid – tillgång, trygghet och hinder.MUCF/ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2020
- Statistik för bidragsgodkända barn- ungdom- och seniorföreningar i Göteborgs stad från Idrotts- och föreningsförvaltningen 2020

Trygghet

Detta tema berör i första hand tryggheten i det offentliga rummet, så som gator, torg och bostadsområden.

Den upplevda trygghet hänger nära ihop med tilliten till samhället. Båda påverkas i hög grad av segregation och ojämlikhet, där områden och dess invånare ofta stigmatiseras. Det gör i sin tur att individer och grupper kategoriseras utifrån exempelvis klass, kön, hudfärg och etnicitet. När grupper stigmatiseras, diskrimineras och utsätts för rasism skapar det ett stort missnöje, en känsla av utanförskap och bristande tillit. Det påverkar också känslan av trygghet och möjligheten att leva ett fullgott liv.

I avsnittet *Hela Hisingen*, redogör vi för faktorer som påverkar känslan av trygghet och riskfaktorer för att utveckla ett kriminellt beteende. I avsnittet *Hisingens områden* beskrivs endast fyra områden utifrån trygghetstemat. Det är de mellanområden som prioriteras i Socialförvaltningen Hisingens trygghetsarbete: Västra Biskopsgården, Backa, Norra Älvstranden och Kvillebäcken.

Särskilt fokus ligger på Västra Biskopsgården och Backa, som har egna rubriker kring trygghetstemat. För Norra Älvstranden och Kvillebäcken beskrivs trygghet mer kortfattat utifrån specifika platser. Här finns trygghetsstyckena under rubrikern *Bostäder, service och mobilitet*.

Vi redogör för brottsutsatta platser, så kallade hotspots, och platser som invånare upplever som otrygga. Vi ger överblick över brott och kriminell aktivitet som har betydande påverkan på invånaren. Vi har också särskilt fokus på barn och unga. Data kommer ifrån den nationella folkhälsoenkäten *Hälsa på lika villkor?*, från dialoger med invånare och statistik från polisen. Här finns dock en stor variation i underlag beroende på plats och område.

Resterande åtta delområden beskrivs inte utifrån trygghetstemat i detta program, men arbetas med genom kontinuerliga problembilder i Socialförvaltningen Hisingen.

Källor

- Dialoger med invånare
- Hälsa på lika villkor? i Göteborg 2020, Västra Götalandsregionen.
- Statistik från lokalpolisområdena på Hisingen

Hela Hisingen

Här får du veta mer om hela Hisingen och om hur öns boende och verksamma har det utifrån våra fyra teman.

Bostäder, service och mobilitet

Hisingen består av både innerstadskvarter och miljonprogramsområden, liksom småhus-, kust- och landsbyggdsområden. Här finns tillgång till natur och havet. De centralt belägna delarna står inför en utveckling och kommer i framtiden vara en del av Göteborgs stadskärna.

Bostäder

Av stadens totalt 35 000 färdigställda bostäder sedan millennieskiftet, har 45 procent tillkommit på Hisingen. De nya bostäderna finns främst i mellanområdena Kvillebäcken och Norra Älvstranden. Andelen bostäder från miljonprogramsåren är på Hisingen ungefär lika stor som Göteborgsgenomsnittet, stora miljonprogramsområden finns i till exempel Östra och Västra Biskopsgården och Backa.

I flera områden skapar den fysiska tillgängligheten i det äldre bostadsbeståndet, som alternativa upplåtelseformer och passande bostadsalternativ, inlåsningseffekter för grupper som av olika skäl behöver flytta. Det gäller till exempel områden med en åldrande befolkning som Tuve, Kyrkbyn, Bjurslätt och rena småhusområden med större bostäder som Säve, Björlanda, Rödbo och delar av Torslanda. I Kärra saknas hyresrätter, vilket gör det svårt för unga att etablera sig där. Det omvända förhållandet råder i Brunnsbo, där det saknas bostadsrätter och därför är svårt att göra bostadskarriär.

Lokal och social service

Alla mellanområden på Hisingen har som minst basal social service, i form av förskola och grundskola för lägre åldrar.

I centrala mellanområden som Norra Älvstranden, Kvillebäcken, Backa, Östra och Västra Biskopsgården är befolkningstätheten relativt hög. Där är den sociala servicen också diversifierad och finns på relativt nära avstånd. I områden med lokala torg kompletteras ofta basservicen med bredare social service, som bibliotek, vård och grundskolor för högre åldrar. I och med den pågående stadsutvecklingen i dessa områden kan vi förvänta oss ytterligare förstärkning av den sociala servicen och handeln. Det borde också ge en ännu mer varierad lokal service med restauranger och mindre butiker.

I vissa glest befolkade ytterområden är avståndet till servicen långt. I andra är den lokala servicen totalt sett bristfällig. Det gäller bland annat Säve och Rödbo, som delvis är inköpsorienterade mot Kungälv. Björlanda och Hjuvik å sin sida är lokalt hänvisade till Amhult i Torslanda. Rambergsstaden, Svartedalen, Gerrebacka och Backatorp saknar helt lokal service. Detta trots att de är tätbebyggda och har ett relativt centralt läge. Forskning har visat att områden där flera socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller generellt har sämre tillgång och längre avstånd till service, än mer centrala och områden där färre socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller.

Mobilitet

Större trafikleder och riksintressen som Hisingsleden, E6, Lundbyleden och hamnbanan utgör ofta fysiska och mentala barriärer. De är i de flesta fall mycket svåra att korsa utanför befintliga övergångar. Miljön runt dem uppfattas ofta som otrygg, samtidigt som de förstärker avgränsningen av det egna området. Det finns också barriärer inom mellanområden. Exempel på det är Hjalmar Brantingsgatan och Backa industriområde.

Backa, Östra och Västra Biskopsgården, Kärra och Tuve har tydlig trafikseparering med en stor mängd gångtunnlar. Modern stadsplanering utgår dock från att passager sker på markplan. I exempelvis Backa och Tuve byggs därför större lokalgator om till stadsgator i samband med pågående detaljplanering.

Stadsutveckling kan också innebära att barriärer tillkommer eller flyttas. En ny spårvagnssträckning kommer att dras till Lindholmen över Frihamnen och genom Backaplan till Brunnsbo. Brunnsbo utvecklas i och med det och tillsammans med kommande pendeltpågstation till en ny knutpunkt. Lundbyleden ska bli lokalgata för transporter till målpunkter på centrala Hisingen. Tung trafik ska styras om till Norr-/Hisingsleden, som byggs ut till motorvägsstandard. Det förstärker samtidigt barriäreffekterna mot Kärra, Säve och Björlanda.

Kongahällavägen, genom Rödbo, Säve, Björlanda och Torslanda, är hårt belastad och saknar på stora delar gång- och cykelbana. I exempelvis Säve är den en barriär, eftersom sammanhängande bebyggelse och målpunkter finns på ömse sidor av vägen.

I Torslanda ska ett nytt tvärtsråk, Älvegårdsförbindelsen, avlasta Kongahällavägen. Oro finns över att den nya tvärförbindelsen ska generera nya barriärer.

Hjalmar Brantingsplatsen är Hisingens största knutpunkt med kollektivtrafikförgreningar åt de flesta håll på Hisingen. Däremot finns brister i de tvärgående kopplingarna, exempelvis mellan Tuve och Backa och i Biskopsgården både österut och västerut. Där får resenärer byta linje och resan blir tidskrävande. Det medför också hårt tryck på själva knutpunkten. I Hisingens landsbygdsområden är kollektivtrafiken gles och på vissa ställen anropsstyrd. Det orsakar ett högt bilberoende. Ofta tvingas resenärerna till ett lokalt byte för att kunna åka in mot Hjalmar Brantingsplatsen.

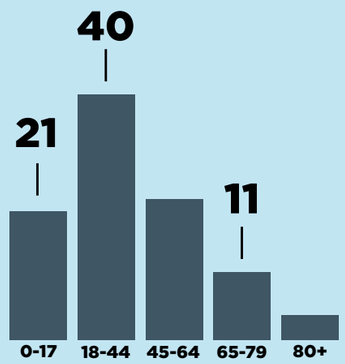

Diagrammet ovan visar åldersfördelningen av Hisingens befolkning år 2020. Fördelningen speglar Göteborg som helhet.

174 000

personer kommer bo på Hisingen år 2025, enligt befolknings-prognosen. Det är 8 000 fler än 2020.

Livsvillkor och hälsa

Hisingen är ett segregerat område med stora skillnader i livsvillkor och hälsa. Därför finns stora utmaningar i att öka den sociala hållbarheten inom stadsområdet och i förhållande till Göteborg. I stort följer Hisingen samma mönster som Göteborg och hela Sverige. Det betyder att hälsan har förbättrats, men att skillnaderna mellan grupper både består och i många fall ökar.

Systematiska hälsoskilllnader syns även mellan särskilt utsatta grupper och övriga befolkningen. Grupper som är socialt eller ekonomiskt utsatta eller riskerar att diskrimeras har generellt sämre hälsa och livsvilkor. Det handlar till exempel hbtq-personer, personer med vissa funktionsnedsättningar, migranter, nationella minoriteter och personer som står utanför arbetsmarknaden. Detta leder till diskriminering på flera plan. Det kan också generera en minoritetstress med påverkan på hälsan och inte minst den psykiska. Det finns bristfällig kunskap kring dessa gruppers livsvillkor och hälsa på lokal nivå. För att kunna arbeta med att öka jämlikheten i livsvillkor och hälsa är denna kunskapslucka en utmaning.

Ekonomi

Det finns stora skillnader i medelinkomst mellan de olika områdena på Hisingen. Det finns även skillnader i medelinkomst mellan män och kvinnor, precis som i landet i stort. Det ger olika förutsättningar bland invånarna. En grupp som sticker ut i den nationella statistiken är personer med kort utbildning, främst kvinnor. Den ekonomiska standarden för kvinnor med kort utbildning har endast ökat marginellt i Sverige samtidigt som den ökat med 14 procent i befolkningen som helhet.

Utbildning och arbete

Generellt visar statistiken att ju högre utbildning du har, desto friskare är du. Nationellt uppger färre med endast förgymnasial utbildningsnivå en god självskattad hälsa, jämfört med personer med eftergymnasial utbildningsnivå. Dessa mönster går även att urskilja på Hisingen där områden med högre utbildningsnivå ofta skattar sin hälsa bättre. De områden som har högst skattad hälsa är Södra Torslanda och Norra Älvstranden på 82 procent, tätt följt av Björlanda på 80 procent. I botten ser vi Östra Biskopsgården och Backa på cirka 69 procent. Dessa områden placerar sig lågt i det här avseendet även jämfört med resten av Göteborg.

Nationell statistik visar att endast hälften av de elever i årskurs nio, vars föräldrar har kort utbildning, är behöriga till gymnasiet. Barn till föräldrar med endast förgymnasial utbildning har i betydligt större utsträckning låg ekonomisk standard, än barn till föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildningsnivå. Generellt i de områden på Hisingen som har en högre utbildningsnivå hos den vuxna befolkningen, är även en högre andel av eleverna i årskurs nio behöriga till yrkesprogram på gymnasiet. Skolgång är en rättighet och en av de viktigaste faktorerna för att utvecklas som individ, socialt och ekonomiskt.

Personer som arbetar har i regel bättre självskattad hälsa. Att sakna arbete minskar möjligheter att kunna försörja sig själv och sitt hushåll samt att utöva fritidsaktiviteter m.m.

Barns livsvillkor och hälsa

En god start i livet och jämlika uppväxtvillkor är viktigt för att åstadkomma en god och jämlik hälsa. Varje barns rätt till liv och utveckling är en av grundprinciperna i barnkonventionen.

På Hisingen finns stora skillnader vad gäller andelen barn inskrivna på förskola. Att gå i förskola ger positiva effekter på barns hälsa och utveckling. Vi ser bland annat att barn som gått i förskola är bättre på språk och matematik, har en bättre psykisk hälsa och får färre infektioner. Skillnaderna är tydliga även upp i vuxen ålder, då dessa barn har högre utbildningsnivå och en högre inkomst jämfört med barn som inte gått i förskola. Eftersom det också varierar från område till område på Hisingen i vilken ålder barnen skrivs in, beskrivs detta närmare för varje område i avsnittet *Hisingens områden.*

Elevhälsans hälsosamtal visar mycket liknande siffror för stora delar av Hisingen. Nästan samtliga elever i årskurs fyra i de skolorna uppger att de mår bra. Ändå svarar elva procent av eleverna att de ofta har huvudvärk, nio procent att de ofta är ledsna, 13–14 procent att de ofta har ont i magen och 14–17 procent att de ofta är stressade. Flickor uppger i högre grad att de upplever ovanstående symptom. Även i hälsosamtalen i årskurs åtta uppger både pojkar och flickor att de mår bra. Här är skillnaderna ännu större vad gäller ovan listade symptom, då en betydligt större andel flickor än pojkar uppger att de har dem ofta.

Boendesituation

I flera områden på Hisingen finns det problematik kring boende och boendemiljö, exempelvis trångboddhet. Det ger konsekvenser för hälsan. Bland annat kan trångboddhet leda till att barn och unga inte får samma möjlighet till studiero eller att stanna inne om kvällarna. En sund boendemiljö kan istället ge social gemenskap och tillit, vilket främjar hälsan.

Delaktighet och tillit

Delaktighet och tillit är viktigt för hälsan i alla åldersgrupper. Delaktighet och inflytande är en av grundprinciper i Barnkonventionen. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det avgörande att främja alla individers möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och det dagliga livet. Viktiga förutsättningar är bland annat ett jämlikt deltagande i demokratin och i det civila samhället. En indikator för delaktighet är valdeltagande. På Hisingen sågs stora skillnader vad gäller valdeltagandet 2018. Östra och Västra Biskopsgården och delar av Backa låg under 70 procent vid valet till riksdag. Strax däröver låg Kvillebäcken och Kyrkbyn-Rambergsstaden på lite under 80 procent. Vi vet sedan tidigare att det finns en förtroendebrist i flertalet områden på Hisingen.

Barnhushåll i relativ fattigdom

Kartan visar andel barnhushåll som lever i relativ fattigdom. Det innebär att deras disponibla hushållsinkomst understiger 60 procent av landets medianinkomst, enligt internationellt vedertaget mått. 2019 var gränsen för relativ fattigdom 157 080 kr.

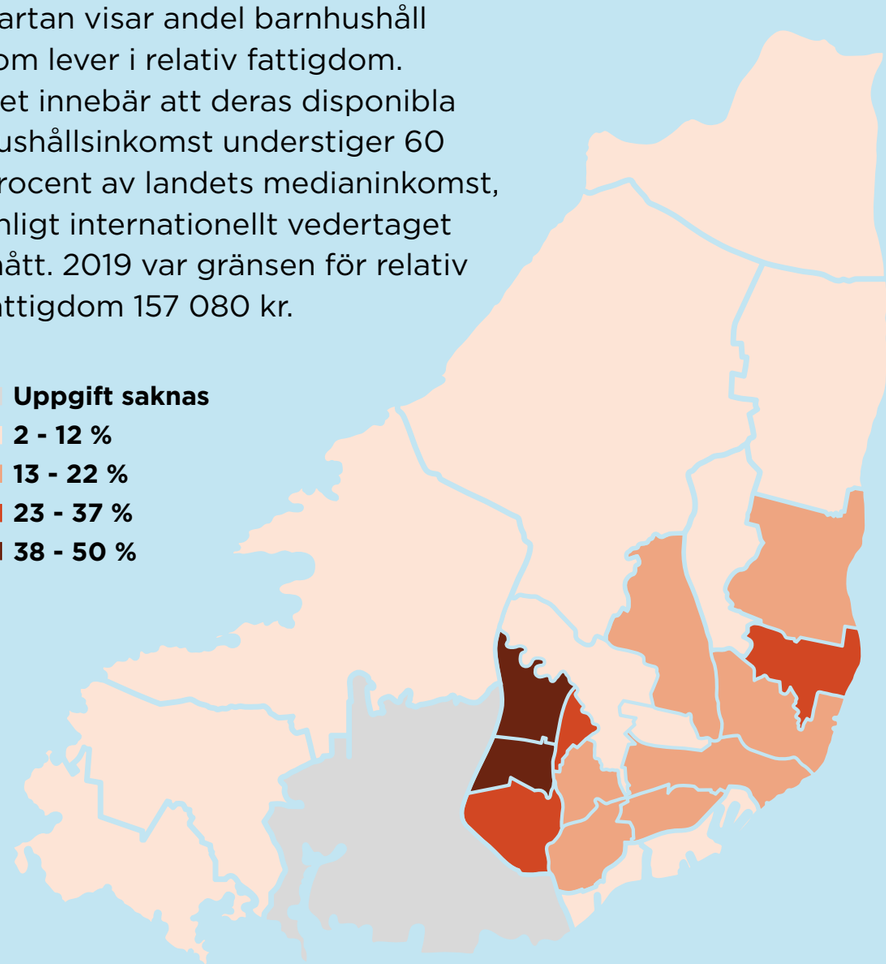

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

Jämlik tillgång till fritid, kultur och friluftsliv är en viktig komponent för att stärka jämlikheten och förutsättningarna för ett gott liv. Det finns stora skillnader i staden och på Hisingen när det gäller nöjdhet och upplevda hinder att delta i fritidsaktiviteter.

Enligt rapporten *Barn och ungas fritidsvanor 2021* är mellan 70 och 86 procent nöjda med sin fritid på Hisingen. Minst nöjda är flickor i Kyrkbyn-Rambergsstaden, Västra Biskopsgården och Backa. Mest nöjda är pojkar i Kärra-Rödbo, Norra Älvstranden och Södra Torslanda. Siffrorna sjunker med stigande ålder.

Kärra-Rödbo, Kvillebäcken, Kärradalen-Slättadam, Björlanda och Södra Torslanda är mellanområdena där det är fler eller i princip lika många flickor som pojkar som är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp. Den högsta siffran återfinns i Björlanda hos pojkar, 80 procent, och den lägsta siffran för flickor finns i Västra Biskopsgården, 29 procent. Siffrorna sjunker med stigande ålder i Göteborg och verkar också ha sjunkit marginellt från tidigare år.

Generellt når också fritidsaktiviteter pojkar i större utsträckning än flickor, både vad det gäller föreningslivet och kommunala mötesplatser för unga. Enligt *Ung idag 2020-rapporten* är flickor med utländsk bakgrund de som idrottar minst, medan utrikesfödda och unga som definierar sig som killar besöker den öppna fritidsverksamheten i större utsträckning. Även på Hisingens mötesplatser för unga består majoriteten av besökarna av pojkar. I Sverige i stort är det i snitt sju procent av ungdomarna i åldern 16–25 år som besöker öppen fritidsverksamhet. I åldern 16–19 år är andelen 13 procent.

Ung idag 2020-rapporten visar att de största hindren för att delta i fritidsaktiviteter är tid, ekonomi och svårighet att utföra eller ta sig till aktiviteten. Unga utrikesfödda, HBTQ-personer och tjejer upplever oftare hinder i att delta. Var tredje ung med funktionsnedsättning och var fjärde ung hbtq-person har avstått från fritidsaktiviteter av rädsla för att bli dåligt bemötta. I rapporten *Barn och ungas fritidsvanor 2021* framgår att flickor, personer med funktionsnedsättning och personer som anger annat kön/inte vill ange kön, mer sällan är med i en förening. De upplever också långt fler hinder att delta i fritidsaktiviteter på Hisingen.

Föreningsliv

Hisingens geografiska förutsättningar med kust, landsbygd, mellanstad och innerstad ger förutsättningar till ett brett och varierat föreningsliv. Här finns allt från seglarföreningar till lantgårdar, sociala föreningar, idrott och kulturverksamhet. Tuve-Säve, Södra Torslanda, Kärra-Rödbo har många och större idrottsföreningar och seniorföreningar. Backa och Östra och Västra Biskopsgården har istället fler och mindre kulturföreningar och etniska föreningar, ofta med mer varierad verksamhet.

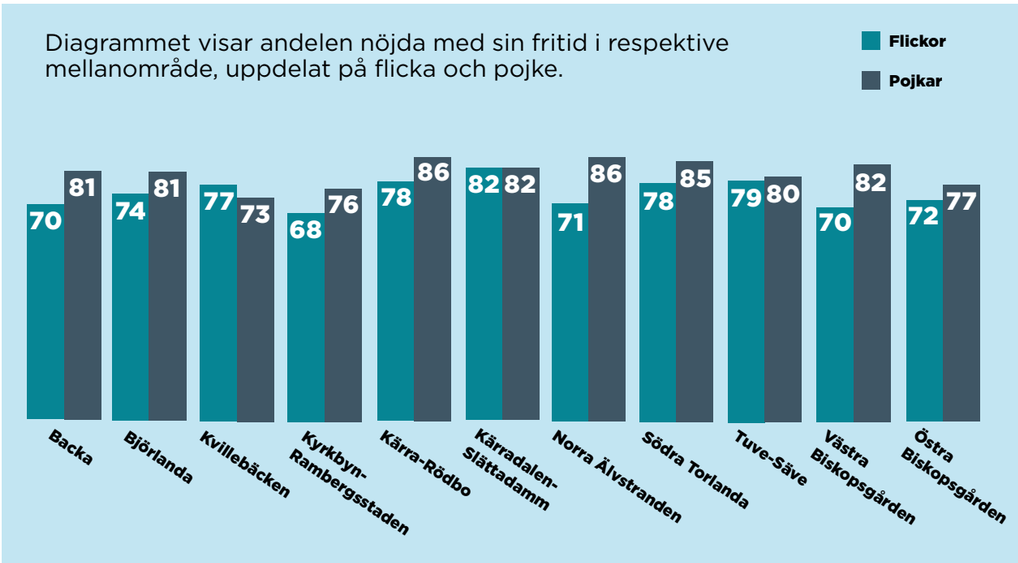

Det finns fler bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningar med fler medlemmar i Södra Torslanda och Tuve-Säve och färre i Västra och Östra Biskopsgården och Backa. I Tuve-Säve finns många seniorföreningar och med höga medlemsantal. I Östra och Västra Biskopsgården är både föreningarna och medlemmarna färre. Könsfördelningen skiljer sig också åt mellan områdena. I Södra Torslanda är det i princip en jämn fördelning mellan flickor och pojkar. I Backa är det däremot nästan dubbelt så många pojkar som flickor i de lokala barn- och ungdomsföreningarna. I seniorföreningarna är tvärtom fler kvinnor medlemmar.

Forskning visar att lika många engagerar sig ideellt nu som för 20 år sedan. Grupper med barn, tillgång till socioekonomiska resurser och kulturellt och socialt kapital, arbetar oftare ideellt jämfört med andra. Förutsättningarna att bedriva verksamhet i olika områden skiljer sig åt, troligen delvis beroende på socioekonomi och föreningstradition. Även om föreningar på hela Hisingen nämner ekonomi och ledarbrist som problem, så är det tydligast i områden som Backa och Östra och Västra Biskopsgården. Dessa är också områden där flera socioekonomiska riskfaktorer samanfaller. Här är det till exempel färre som är bidragsgodkända och därmed kan ta del av Göteborgs Stads bidrag för ordinarie föreningsverksamhet. Trots Göteborgs Stads bidrag till föreningslivet är det tyvärr många föreningar som aldrig tar del av det. Det beror främst på svårigheten att administrera och förstå systemet.

Även när det gäller lokaler finns det stora svårigheter för Hisingens föreningar. Det är en ständigt aktuell fråga och en förutsättning för föreningslivet på hela Hisingen. I områden med många föreningar och medlemmar där nöjdheten kring sin fritid hos barn och unga är hög, efterfrågas exempelvis ofta fler halltider för att kunna ta emot fler medlemmar. I områden som Östra och Västra Biskopsgården efterfrågas rum för kultur och fasta lokaler, men här är också bristen på ledare och ekonomi en återkommande fråga för att ha möjlighet att utöka sin verksamhet. Socialförvaltningen Hisingen förvaltar få lokaler som kan användas av föreningar och civilsamhälle och de lokaler som finns varierar i tillgänglighet. Genom Idrott- och föreningsförvaltningens kan föreningar boka lokaler för tillfälliga aktiviteter. men också få hjälp att hitta lokaler för långtidshyrning. Det finns dock få samarbeten med lokala fastighetsägare, vilket i dagsläget gör tillgängligheten genom idrott- och föreningsförvaltningens lokalförmedling låg på Hisingen.

Majoriteten av föreningarna på Hisingen uttrycker att de är öppna för alla men få har riktad verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning eller synliga strategier för det. Föreningarnas möjligheter att aktivt arbeta med en mer inkluderande verksamhet är begränsad. Delvis beroende på vilket verksamhet de bedriver men också utifrån att många kämpar med den redan befintliga verksamheten. Det finns flera bidrag att söka för att utöka eller möjliggöra för barn och unga med funktionsnedsättning att delta men få eller ingen söker varken i nuläget eller tidigare. Föreningar som upplever att de når målgruppen och kunnat anpassa sin verksamhet till barnens behov har ofta haft utbildad personal, som oftast får betalt, alltså inte ideella arbetande som föreningarna vanligtvis bygger på.

Platser och aktiviteter

På Hisingen finns sju kommunala mötesplatser för unga med fokus på högstadiet. Ungdomsverksamheten på Hisingen samarbetar med föreningen Passalen och metoden Integrerad arena för att möjliggöra för fler personer med funktionsnedsättning att ta del av ordinarie fritidsutbud. I nuläget sker detta främst på de kommunala mötesplatserna. På ön finns också Ungdomssatsningen Hisingen som fokuserar på åldern 16–20 år. Kulturskolan är verksam på flera olika platser på Hisingen, exempelvis på Herkulesgatan, Selma Lagerlöfs Center, Kulturpunkten Tuve, Kulturhuset Vingen och på många olika skolor. På Hisingen finns sju träffpunkter med inriktning 65 år och äldre.

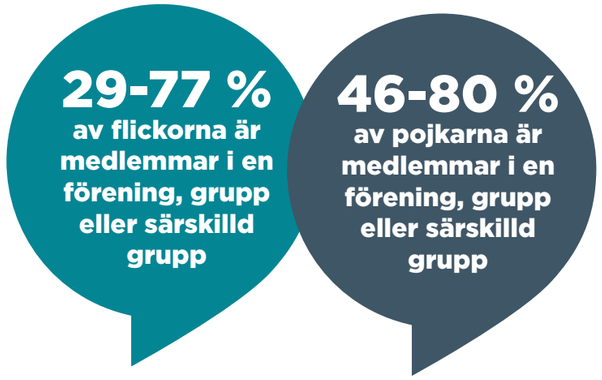

Foto: Föreningen Meeting Plays

Trygghet

På Hisingen skiljer sig upplevelsen av trygghet i olika områden. Södra Torslanda ligger högst, där 98 procent upplever att de är trygga i sitt bostadsområde. I Västra Biskopsgården är motsvarande siffra 61 procent vilket är lägst på Hisingen.

Riskfaktorer för otrygghet

I flera områden på Hisingen, främst Backa och Västra och Östra Biskopsgården, finns utmaningar både med den institutionella och den kollektiva förmågan. Den institutionella förmågan rör de offentliga institutionernas resurser och förmåga att fullfölja sitt uppdrag.

Den kollektiva förmågan handlar om hur en grupp har möjlighet att gå samman och möta gemensamma problem. För de boende i området kan det handla om att gemensamt sätta normer och gränser för barn och unga, som av olika anledningar behöver det. Många vet inte vart de ska vända sig för att få hjälp med sådana frågor och söker därför stöd sent. Då kan det vara svårt att göra något åt problemen. I förlängningen riskerar det att leda till en svag samhällstillit.

Bristen på kollektiv förmåga påverkas också av den höga in- och utflyttning i exempelvis Västra Biskopsgården. Den gör det betydligt svårare att skapa lokal gemenskap.

Riskfaktorer för kriminalitet

Hisingen har idag ett flertal kriminella nätverk och grupperingar, som verkar främst i Backa och Västra Biskopsgården. De påverkar invånarna och områdena i stor utsträckning, inte minst vad gäller upplevd otrygghet. Nätverken verkar på gator och torg och i bostadshus och bostäder. Deras främsta inkomstkälla kommer från narkotikahantering. Nätverken består främst av unga och unga vuxna. De är bra på att bekräfta och se unga som saknar sammanhang. På så sätt lockar de också till sig yngre och yngre ungdomar.

I dessa kriminella nätverken är våldskapital viktigt. Det manifesteras bland annat genom våldsbrott i lokalområdena; skjutningar, sprängningar och misshandel. Våldet är ett sätt att skapa hierarkier och makt inom och mellan grupperingar. Hisingens allra största problem är dessa återkommande våldsbrott som påverkar de boende i stor utsträckning.

Mellan 2011 och juni 2021 har det skett cirka 130 skjutningar på Hisingen. Generellt har de minskat om vi jämför 2011–2015 med 2016–2021. Men tyvärr sker de mer eller minder regelbundet, främst i Västra Biskopsgården, även om antalet varierar från år till år. Det har även skett flera uppmärksammade sprängningar med koppling till konflikten i Västra Biskopsgården.

Våldet skapar stor oro hos invånarna, för den egna, barnens och grannarnas trygghet. Det påverkar också områdenas kollektiva förmåga, den gemensamma kraften att skapa förändring. Det blir en grogrund för en tystnadskultur, som genomsyras av rädsla att prata med myndigheter, vittna och säga ifrån om du ser eller hör något som upplevs obehagligt eller otryggt.

Diagrammet nedan visar i vilken utsträckning de boende känner sig trygga i sitt bostadsområde (Hälsa på lika villkor? i Göteborg 2020). **Snittet för Göteborg är 86 %.**

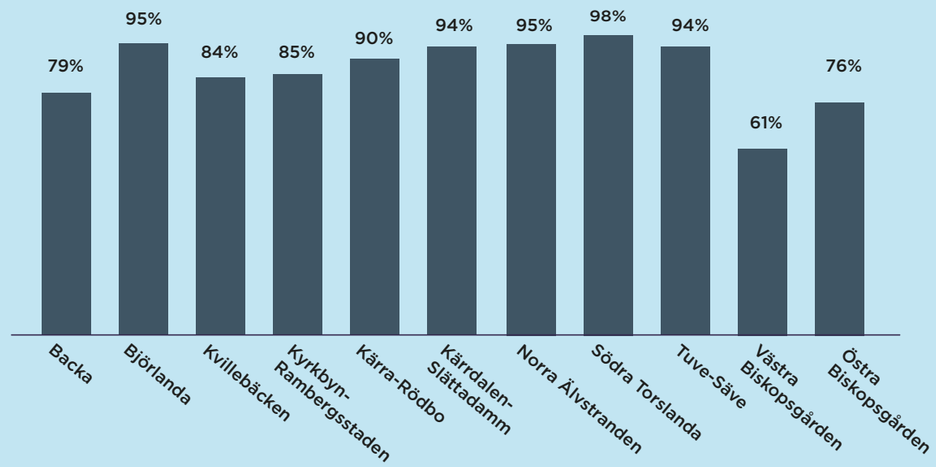

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» Det finns på Hisingen ett stort utbud av både lokal och social service på mellanområdesnivå, men möjligheten att ta del av den skiljer sig inom och mellan områden. Dels finns det skillnader vad gäller centrala Hisingen och ytterstaden, vilket stärker behovet av bil i vissa områden som har sämre tillgång till service

» Generellt på Hisingen finns en god tillgång till grönområden och parker, men tillgängligheten varierar mellan olika bostadsområden. Det beror delvis på byggda och naturliga barriärer som försvårar tillgängligheten. Vid utveckling av främst centrala delar av Hisingen ianspråktas befintliga grönområden för exploatering av bostadsbebyggelse och service, vilket försämrar tillgången.

» På bostadsområdesnivå saknas ofta variation av upplåtelseformer och storlekar av bostäder – vilket tillsammans skapar förutsättningar för en socialt blandad befolkning oberoende av ekonomiska förutsättningar och behov av bostadsyta.

» Majoriteten av de äldre flerbostadshusen på Hisingen har brister vad gäller tillgänglighet för personer med fysiska funktionsnedsättningar, det rör sig land annat om avsaknad av hiss eller andra fysiska hinder.

» Hisingen har flertalet byggda och naturliga barriärer, vilka behöver överbryggas för att skapa kopplingar mellan områden, som i sin tur ökar tillgången till stadens olika delar samt skapar möjligheter för samspel.

» Kopplingar i form av tvärförbindelser i kollektivtrafiken samt i gång- och cykelnätet behöver utvecklas för att binda samman olika områden, både inom område och med varandra. Detta är särskilt viktigt för barns och ungas rörelsefrihet.

Livsvillkor och hälsa

» På Hisingen finns stora skillnader i livsvillkor och hälsa mellan de olika mellanområdena. Det finns även stora skillnader inom vissa mellanområden. Data behöver brytas ner ytterligare en nivå för att ge en korrekt bild av livsvillkor och hälsa i dessa områden och anpassa insatser därefter.

» Skillnader i livsvillkor och hälsa skiljer sig åt mellan geografiska områden men även mellan olika grupper, oavsett var de bor. Detta gäller både utifrån till exempel utbildning och inkomst men även utifrån diskrimineringsgrunderna. Statistik utifrån de flesta diskrimineringsgrunder finns inte och all statistik har vi inte tillgång till på områdesnivå. Detta gör att områdesbeskrivningarna behöver läsas utifrån denna förståelse.

» Segregation är en fråga som är aktuell även på Hisingen. Segregationen skapar och förstärker ojämlikhet i hälsa och livsvillkor mellan områden och det är en stor utmaning att bemöta de faktorer som skapar segregation och dess konsekvenser.

» Psykisk ohälsa hos barn och unga är en stor utmaning i hela landet och så också på Hisingen. Psykisk ohälsa finns i alla områden och hos alla grupper. Det finns tydliga ojämlikheter även här och det finns ett behov av att arbeta främjande och förebyggande på olika sätt i olika områden.

» Kunskapen om barns, ungas och äldres livsvillkor och hälsa behöver öka.

Fritid och föreningsliv

» Flickor och personer med funktionsnedsättning deltar mer sällan och upplever fler hinder att delta i fritidsaktiviteter. Både förvaltningens egna liksom förenigslivets verksamheter.

» Återuppta och knyta nya kontakter med föreningsliv och civilsamhälle för att möjliggöra ett rikt och varierat föreningsliv efter pandemin.

» Det är brist på tillgängliga och attraktiva aktivitetsytor vilket är en förutsättning för att bedriva verksamhet. Samarbeten med föreningsliv och förvaltningar vilka är ansvariga för hallar och lokaler som är tillgängliga för föreningslivet kan stärkas.

» Lokala intitiativ behöver omhändertas och den ekonomiska bärigheten samt ledarreförsörjning hos föreningar stärkas.

» Trygghet

» Att aktivt jobba med goda förebilder och positivt bemötande gentemot barn och unga i våra verksamheter och föräldrastödjande insatser för att skapa goda sammanhang för barn och unga att växa upp i

» Samverkan för att öka tilliten och möjliggöra ökad vuxennärvaro och levande torg på kvällstid. Detta i syfte att minska risken för boende och unga att exponeras för kriminalitet, samt minska risken för att unga ska socialiseras in i kriminalitet.

» Utveckla samverkan för tidig identifiering av, samt tidiga och samordnade insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet och deras föräldrar.

Hisingens områden

Här beskrivs Hisingens mellanområden.
Vi redogör också för mindre områden
för att skildra specifika, viktiga
förhållanden.

Mellanområdet Backa

- I Backa finns stora skillnader i livsvillkor och hälsa mellan de olika primärområdena Backa, Skälltorp, Brunnsbo och Skogome.
- Här finns två kommunala mötesplatser och ett varierat föreningsliv men många står helt utan eller med otillräcklig lokalförsörjning.
- I Backa finns ett av två prioriterade områden utifrån Hisingens trygghetsarbete där socialförvaltningen, bostadsbolag, polis med flera samverkar för ett tryggare Backa.

Här byggs upp emot 5 000 nya bostäder längs med Litteraturgatan.

Backa

Backa har en historisk förankring och kallades förr Göteborgs trädgård. Idag finns i området stora skillnader i livsvillkor och hälsa och en pågående expansiv stadsutveckling som kan förändra livsvilkoren här på sikt.

Bostäder, service och mobilitet

Detta mellanområde består av primärområdena Brunnsbo, Backa, Skälltorp och Skogome. Under 1960- och 70-talen förändrades Backa drastiskt, då all mark vid älven industrialiserades och alla gårdar utom ett fåtal revs inför miljonprogrammets bostadsbyggande. På några år steg invånarantalet i Backa från cirka 2 000 till 20 000. Prognosen är att området har 31 000 invånare 2028.

Bostäder

I Backa bor barnfamiljer, pensionärer och människor med olika ekonomisk standard och utbildning. Boendemiljöerna är uppskattade och många av de som flyttade in när området byggdes, bor kvar än idag. Det är en attraktiv stadsdel att bo i eftersom det är nära till Göteborgs centrum, landsbygd och natur.

Primärområdet Skogome har inte samma karaktär av förort som de övriga tre primärområdena och det hänger inte fysiskt ihop med resten av Backa. Det nås istället från Lillhagsvägen och Skälltorpsvägen. Bebyggelsen består här mest av egna hem och är socioekonomiskt starkast av områdena medan primärområdet Backa är det svagaste.

Mellanområdet Backa är under utveckling. Omkring 3000 bostäder ska byggas längs Litteraturgatan. Projekten befinner sig just nu i både genomförande och detaljplanering. Utbyggnaden kommer bidra till att luckra upp uppdelningen mellan hyres- och bostadsrätter – och de fysiska och mentala barriärer som finns där emellan och som varit relativt cementerade i Backa. Lillhagsparken kompletteras med cirka 800 bostäder fram till 2028. Området genomgår en förvandling från ett institutionsområde till ett bostadsområde med stora gröna kvaliteter. Planansökningar för cirka 1200 bostäder i Brunnsbo är godkända. Upplåtelseformer och storlekar varierar kraftigt i området. I Skogome och Skälltorp är 75 procent av bostäderna bostadsrätt och äganderätt. I Backa är motsvarande andel 50 procent, medan Brunnsbo helt saknar bostadsrätter. Underskott på mindre bostäder upp till 60 kvadratmeter finns primärt i Brunnsbo och Backa. Både Backa och Skogome har å andra sidan relativt många större bostäder.

Lokal och social service

Selma Lagerlöfs torg, som är det ena av två lokala torg i mellanområdet, är områdets centrum och under utveckling. Där finns en väl utbyggd privat service med en stor mataffär, posthantering, småskalig handel, frisör och flera restauranger. Allteftersom den nya torgdelen färdigställs stärks servicen. Framöver kommer det exempelvis att möjliggöras för småbutiker i bostadshusens bottenvåningar kring torgstråket.

Boende i primärområdet Backa, som ligger mellan Brunnsbo och Skälltorp, har sämre tillgång till privat service. Undantaget är en mindre livsmedelsbutik vid Backa Kyrkogata. Samtidigt planeras det för en mindre mängd lokaler i den kommande bebyggelsen vid Litteraturgatan. I Skogome finns begränsad lokal

service bland annat i form av en närbutik. I Brunnsbo finns ett litet köpcentrum med bland annat livsmedelsbutik och café. Viss service har dock lämnat torget under åren på grund av bristande kundunderlag och omstrukturering.

Grundskolor och förskolor, både enskilda och offentliga, finns i varje primärområde där vissa är relativt nybyggda och renoverade, så som Backaskolan, förskolan i Lillhagsparken, Skogomeskolan och Författaregatans förskola i Brunnsbo. Ett privat vård- och omsorgsboende finns i Sankt Jörgen och detaljplanering för ytterligare ett vård- och omsorgsboende med omkring 65 platser pågår.

Bred social service finns koncentrerad till Selma Lagerlöfs torg med vård- och omsorgsboende, privat och offentlig vårdcentral, folktandvård, bibliotek, mötesplats för unga, kulturskola och möteslokaler på det nybyggda Selma Lagerlöfs Center. Ett nytt vård- och omsorgsboende med 100 platser håller på att färdigställas på torget och en ny grundskola för 700 elever med en fullstor sporthall ska stå färdig omkring 2025.

Mobilitet

Litteraturgatan är under omvandling, men utgör fortfarande en barriär i området. Den är svår att korsa och separerar bostadsområden. Göta älv upplevs idag som otillgänglig. Det beror i första hand på företagsområdena längs älven och all infrastruktur som skär igenom Backa.

Skogome och Backatorp ligger som enklaver. De hänger inte ihop med övriga mellanområdet och har dåliga kopplingar sinsemellan. Även om Backa på en övergripande nivå har ett väl utbyggt gång- och cykelnät inom och mot övriga mellanområden behöver tvärkopplingarna med tillhörande kollektivtrafik stärkas, framförallt mot Tuve och Skogome. Litteraturstråket har god kollektivtrafik, men en bytespunkt vid Körkarlens gata, vilket ger sämre tillgänglighet till Selma Lagerlöfs torg. Även kopplingen och interaktionen mellan östra och västra Backa i St Jörgen-Kvillängenområdet är svag, då Arödsberget delar av mellanområdet och genomfartstrafik inte tillåts. Brunnsbo kommer att bli en strategisk knutpunkt, då en pendeltågstation ska byggas där och kopplas mot nya Backaplansområdet.

Livsvillkor och hälsa

I Backa finns stora skillnader i livsvillkor och hälsa mellan de olika primärområdena, framförallt mellan Skogome och de tre andra primärområdena Skälltorp, Backa och Brunnsbo. I de sistnämnda områdena finns generellt fler socioekonomiska riskfaktorer än i Skogome. I den del av primärområdet Backa som heter Backa Röd ser vi allra flest riskfaktorer utifrån socioekonomi. Även utifrån trygghetsperspektivet är Backa Röd prioriterat i socialförvaltningens arbete. Det finns ett aktivt kommunalt bostadsbolag i området och tillsammans med flera förvaltningar pågår en satsning för att öka tryggheten och förbättra livsvillkoren. Som nämnts ovan så pågår en stor expansion med bostadsbyggande på flera håll i området. Detta kommer troligtvis att förändra viss statistik kring livsvillkor framöver.

I Backa upplever 69 procent av den vuxna befolkningen, 16-84 år, att de har en god hälsa. Det är lägre än snittet för Göteborg. Vi kan anta att det skiljer sig mellan primärområdena, men det finns ingen nedbruten statistik tillgänglig.

Ekonomi

Medelinkomsten per år för vuxna i åldern 20–64 år är cirka 289 000 kronor, vilket är lägre jämfört med snittet i Göteborg. I Skogome ser vi högre medelinkomst än i Backas tre andra primärområden. Män boende i Skogome har högst medelinkomst och kvinnor i primärområdet Backa lägst. Kvinnors disponibla medelinkomst är generellt lägre jämfört med mäns. I åldern 30–44 skiljer det cirka 100 000 kronor mellan män och kvinnors medelinkomster, oavsett primärområde. Kvinnor över 75 år samt kvinnor i åldern 20–24 år har lägst medelinkomst.

Enligt de senaste siffrorna var andelen hushåll i Backa med barn under 18 år i relativ fattigdom lite högre än snittet i Göteborg. Högst andel fanns i primärområdet Backa, med cirka 26 procent. Lägst var siffran i Skogome med cirka nio procent. Läs mer om begreppet relativ fattigdom i avsnittet *Hela Hisingen*. Där finns också för en jämförelse med övriga områden på Hisingen.

Arbete och utbildning

Förvärvsfrekvensen i mellanområdet Backa, alltså hur stor del av den arbetsföra befolkningen som arbetar, är ungefär som snittet för Göteborg. Skogome har högre andel förvärvsfrekvens än de övriga primärområdena inom gruppen vuxna. För unga vuxna andelen dock något lägre i Skogome. Det behöver inte betyda att fler är utan sysselsättning i den gruppen, utan kan också bero på att fler studerar.

I Backa är det lägre andel vuxna, 25–64 år, som har hög utbildningsnivå jämfört med både Hisingen och Göteborg. Med hög utbildningnivå menas minst treårig eftergymnasial utbildning. Primärområdet Skogome har högst andel högutbildade på cirka 38 procent, vilket ungefär är snittet för Göteborg.

77 procent av eleverna i årskurs nio i Backa är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är lägre jämfört med andra områden på Hisingen och i Göteborg totalt. De största skillnaderna finns mellan Backa Röd och Skogome. I Backa-Röd var cirka 59 procent av de som slutade grundskolan behöriga till gymnasiets yrkesprogram 2020. I Skogome hade nästan 90 procent gymnasiebehörighet till minst yrkesprogram.

Barnens livsvillkor och hälsa

I mellanområdet Backa ligger andelen ett- till femåringar som inte är inskrivna i förskolan på cirka 15 procent, vilket är snittet för Göteborg. Däremot är primärområdet Backa bland de fem områden i staden som har högst antal ej inskrivna tre- till femåringar.

Andelen boende barn i Backa som läser varje dag är bland de lägsta i staden. Andelen elever som läser minst en gång i månaden i årskurs fem är däremot relativt hög, 84 procent.

Språkutvecklingen hos små barn kan visa sig i barnavårdscentralens språkscreening för 2,5-åringar. Andelen barn som klarat screeningen utan anmärkning är lite lägre i Backa än vissa andra områden på Hisingen. Men de två BVC-kliniker som finns i området har olika huvudmän och visar på lite olika siffror. Detta kan betyda att de har olika antal barn och med olika bakgrund.

Antalet tänder med manifesterad karies på tre till sex-åringar är lite högre på kliniken i Backa i jämförelse med andra kliniker på Hisingen.

Boendesituation

I Backa är andelen av befolkningen som bor i trångboddhet ungefär som snittet för Göteborg, drygt 6 procent. Inom mellanområdet har Skogome lägst andel som bor trångt och Brunnsbo högst andel. Andelen ensamhushåll i området är cirka 40 procent, med högst andel i Skälltorp och lägst i Skogome.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade 77 procent av väljarna i hela mellanområdet Backa. Högst andel röstande fanns i Skogome på cirka 85 procent och lägst i primärområdet Backa med cirka 74 procent. Om vi går ner på valdistriktsnivå ser vi ännu större skillnader. Andelen som röstade i valdistriktet Backa Röd var cirka 69 procent 2018.

Relativ social isolering bland vuxna är lite högre i Backa än snittet för Göteborg. Begreppet social isolering här bedöms utifrån flera olika kriterier för socialt umgänge och sociala aktiviteter. Tilliten till andra människor är lägre i Backa än snittet för Göteborg. Vi kan även anta att det skiljer sig mellan de olika primärområdena i det här fallet, men det är något vi får undersöka vidare.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

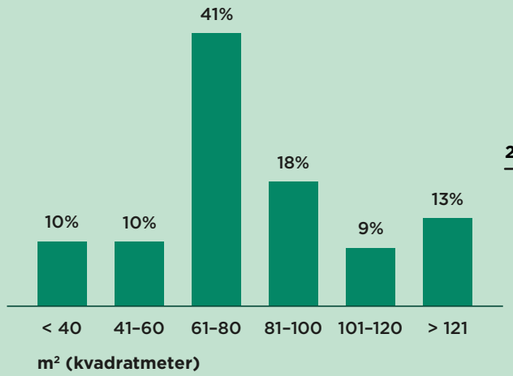

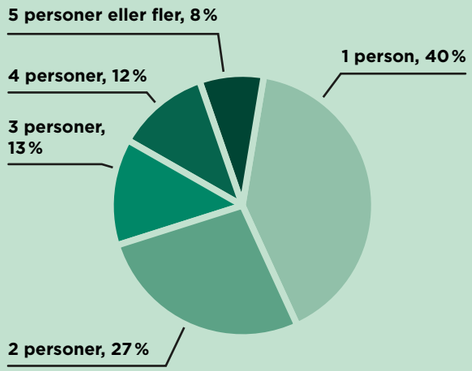

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Backa	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	27 900	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	3 200	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	289 200 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	77 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	28 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	77 %	81 %	84 %

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelsew

Cirka 70 procent av flickorna och 80 procent av pojkarna nöjda med sin fritid i Backa. Det är bland de lägre siffrorna för flickor på Hisingen och i Göteborg.

55 procens av pojkarna och 49 procent flickor är medlem i en förening, grupp eller särskild grupp vilket är relativt lågt sett till hela Göteborg. Största hindret att delta i fritidsaktiviteter anges vara ekonomi och det skiljer sig mellan kön där flickor upplever fler hinder än pojkar. I dialoger med boende har flickor ofta önskat tillgång till mer kulturverksamhet, som exempelvis dans i området. Utifrån de stora skillnaderna i livsvillkor och hälsa inom Backa som omnämns ovan, är det troligt att siffrorna för fritid även skiljer sig åt mer än den gemensamma summan för hela området.

Föreningsliv

Det finns nästan dubbelt så många pojkar som flickor i Backas bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningar. Det är också få medlemmar i de lokala föreningarna jämfört med antal boende barn i åldrarna 7–25. I Backa är det främst idrottsföreningarna som är bidragsgodkända, medan de mindre föreningarna, exempelvis etniska föreningar, inte syns i statistiken. I flera dialoger med föreningar runt om i Backa-Röd lyfts att det är svårt att nå flickor med aktiviteter, särskilt om de förläggs på annan tid än i anslutning till att skolan slutar för dagen.

Backa har ett föreningsliv med stor bredd. Här finns allt från större idrottsföreningar och sådana som jobbar med sociala frågor till mindre etniska föreningarna, kulturföreningar och en besöksgård. De flesta har sin verksamhet centrerad mellan Selma lagerlöfs torg och Brunnsbotorget längst med Litteraturgatan. Men viss verksamhet finns också uppåt Lillhagsparkens 11-spelsplan. Föreningar erbjuder härigenom allt från idrottsaktiviteter till stödverksamhet, läxhjälp och naturupplevelser.

Platser och aktiviteter

I Backa finns två kommunala mötesplatser. Båda riktar sig i huvudsak till högstadiet och erbjuder i dagsläget gemensamt både drop-in- tider samt kvällar för planerad verksamhet och håller öppet var tredje fredag och lördag. Besökarna på de kommunala mötesplatserna för unga består till cirka 70 procent av pojkar och 30 procent av flickor. Selma Lagerlöfs center rymmer en av mötesplatserna ihop med bibliotek, möteslokaler och multisal, kulturskola och restaurang. Där finns även medborgarkontor, samhällsvägledning och Selma Stads daglig verksamhet, samt Livslust som är en mötesplats för seniorer. Lokalerna kan användas kostnadsfritt för föreningar som erbjuder kostnadsfri verksamhet för invånarna på Hisingen.

Närmare Brunnsbotorget ligger mötesplatsen Backa Brunnsbo, vilken drivs som ett communitycenter med både mötesplats för yngre och träffpunkt för äldre. Här finns öppna drop-in tider och bokningsbara tider för föreningslivet och boende i området.

I Backa-Röd finns en näridrottsplats med bland annat lekplats, frisbeegolfbana, bouleplan, hinderbana, klättervägg, streetbasketplan, bollplan på konstgräs, pulkabacke och dansbana. I anslutning till näridrottsplatsen ligger Backavallen med en 11-mannaplan.

I Backa har frågan kring hallar varit aktuell länge, då det finns ett stort behov från idrottsföreningarna att få tillgång till fler halltider. Det finns i dagsläget fyra gymnastiksalar, tre sporthallar och två 11-mannaplaner. Sporthallen Bubblan, som är en tillfällig lösning tills Brudbergsskolan rivs och ny idrottshall byggs 2025, har haft brister med köld och eko som gett den låg täckning. Flera föreningar har i dialoger också uttryckt att Brunnsboskolans hall känns otrygg, dåligt disponerad, utan plats för möten och därför inte gärna används i första hand. Det är också generellt svårt att hitta lämpliga lokaler i närområdet för föreningar som kräver mer permanenta lokaler. De området kan erbjuda finns i Selma lagerlövs center eller på Mötesplatsen Backa Brunnsbo. I dagsläget arbetar Socialförvaltningen Hisingen med att tillgängliggöra fler lokaler i området i och runt Backa-Röd, bland annat genom Backa motionscentral, Backa folkets hus och Hjalmarstugan, i samarbete med Idrotts-och föreningsförvaltning och Poseidon.

Trygghet

I mellanområdet Backa uppger 79 procent att de känner sig trygga i sitt område. Det är tredje lägst andel på Hisingen, efter Västra och Östra Biskopsgården. I dialoger med boende nämns bland annat förekomsten av öppen narkotikaförsäljning, ungdomsgrupper med störande beteende och störande mopedtrafik som anledning till känslan av otrygghet. Särskilt tydligt är detta i torgmiljöer, vid hållplatser i kollektivtrafiken och i vissa bostadsområden.

Tilliten till andra människor är lägre i Backa jämfört med Göteborgssnittet. Fler upplever också brist i emotionellt stöd jämfört med andra områden på Hisingen.

Backa Röd är ett område där flera socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller, vilket påverkar upplevelsen av trygghet. Här finns fler riskfaktorer för hög otrygghet och för unga att utveckla ett kriminellt beteende, jämfört med övriga Hisingen och staden i stort.

Brottsutsatta och otrygga platser

De platser där brott skett är generellt också de som upplevs som mest otrygga. De kallas hotspots och finns i Backas mellanområde i Backa Röd, vid Selma Lagerlöfs torg, vid Gåsagången och i Brunnsbo. Här förekommer ofta narkotikahantering och -försäljning. Sammantaget gör det att människor i alla åldrar upplever ett visst mått av otrygghet och undviker torgen, främst när det är mörkt och sent på kvällen.

Den fysiska utformningen av miljön har påverkan på den upplevda tryggheten. I och med den omfattande stadsutvecklingen och den långa byggtid som det innebär, främst längs Litteraturgatan, finns risk för ökad otrygghet. Främst handlar det om stora områden med dålig belysning och tillfälliga omledningar av gång- och cykelvägar.

Gängkriminalitet och grovt våld

Backa Röd är i fokus i Socialförvaltningen Hisingens trygghetsarbete. Här påverkar gängkriminaliteten i hög grad de boende i området. Här finns också en stark oro och tecken på att kriminaliteten går långt ner i åldrarna, med barn som rekryteras och socialiseras in i kriminella miljöer tidigt. Detta fenomen finns även i andra områden i Göteborg som av polisen klassas som utsatta områden. På alla särskilt brottsutsatta platser riskerar unga att utsättas för kriminalitet och rekryteras in i kriminalitet på olika sätt.

Under 2020 sågs en ökning av narkotikabrott i Backa, såväl som på många andra ställen i Göteborg. Försäljningen utförs ofta av minderåriga som rekryterats in i av äldre ungdomar.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» Stadsutvecklingen i Brunnsbo behöver ske med hänsyn till befintliga platser för samspel (exempelvis torget och grönytorna) och stråk i området samt stärka det lokala serviceutbudet.

» Tvärkopplingar i kollektivtrafiken samt gång- och cykelkopplingar behöver stärkas för att binda samman Backas olika områden med varandra och med närliggande områden. Detta för att skapa en bättre tillgänglighet till service och fritidsverksamhet.

» Kollektivtrafiken och gång- och cykelkopplingarna till och från Skogome behöver förbättras, liksom det lokala serviceutbudet.

» Platser för samspel, natur och grönytor behöver värnas och tillgängliggöras i hela området. Det gäller exempelvis Arödsberget och Göta Älv.

» På bostadsområdesnivå behöver bostadsbeståndet kompletteras för att säkerställa en variation av upplåtelseformer och mellanboendeformer för äldre.

Livsvillkor och hälsa

» Backa är ett område med flera utmaningar utifrån livsvillkor och hälsa. I Backa finns utmaningar kopplad till barnfattigdom och medelinkomst, främst i primärområdet Backa. Barnfattigdomen är relativt hög och medelinkomsten relativt låg, framför allt bland kvinnor. Det är en låg andel barn som läser varje dag och andelen gymnasiebehöriga ungdomar är låg. Det finns också utmaningar kring tillit, valdeltagande och låg självskattad hälsa.

Fritid och föreningsliv

» Flickor är mindre nöjda och upplever fler hinder att delta i fritidsaktiviteter. Tillgängligheten av fritid för flickor behöver öka med särskilt fokus på tryggt och varierat utbud med låga eller inga kostnader.

» Det är brist på tillgängliga och attraktiva aktivitetsytor vilket är en förutsättning för att bedriva verksamhet. Samarbeten med föreningsliv och förvaltningar vilka är ansvariga för hallar och lokaler som är tillgängliga för föreningslivet kan stärkas.

» Lokala intitiativ behöver omhändertas och den ekonomiska bärigheten hos föreningar stärkas.

Trygghet

» Att aktivt jobba med goda förebilder och positivt bemötande gentemot barn och unga i våra verksamheter och föräldrastödjande insatser för att skapa goda sammanhang för barn och unga att växa upp i

» Samverkan för att öka tilliten och möjliggöra ökad vuxennärvaro och levande torg på kvällstid. Detta i syfte att minska risken för boende och unga att exponeras för kriminalitet, samt minska risken för att unga ska socialiseras in i kriminalitet.

» Utveckla samverkan för tidig identifiering av, samt tidiga och samordnade insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet och deras föräldrar.

Mellanområdet Björlanda

- Björlanda är relativt glesbebyggt och man är mer beroende av egna färdmedel för att ta sig till lokal service och fritidsaktiviteter.
- Många barn och unga är nöjda med sin fritid och är aktiva i föreningar, grupp eller särskilld grupp.
- Björlanda är nära sammankopplat till Södra Torslanda där också den mesta lokala servicen och mötesplatser återfinns.

80 % har god självuppskattad hälsa i Björlanda

Björlanda

Här finns en lantlig prägel med jordbruksmiljöer och en lång kustremsa. En stor andel av befolkningen har arbete, god ekonomi och en god självupplevd hälsa.

Bostäder, service och mobilitet

Björlanda består av ett enda primärområde med samma namn som mellanområdet. Här finns flera populära badplatser och en av norra Europas största småbåtshamnar, Björlanda Kile. Området gränsar till mellanområdena Tuve-Säve, Kärrdalen-Slättadamm, Södra Torslanda och Västra Biskopsgården. Fram till 1968 var Torslanda, där Björlanda ingick, en egen kommun vilket gör att det finns en utpräglad Torslandaidentitet.

Bostäder

86 procent av bostadsbebyggelsen i Björlanda består av småhus. Det finns en efterfrågan på mindre och billiga lägenheter från framför allt ungdomar och studenter.

Områdena Trulsegården och Skra Bro består idag till stor del av småhusbebyggelse, naturområden och jordbruksmiljöer. Skra Bro ska under tre etapper byggas ut till ett närcentrum. I anslutning till det uppförs en tätare bostadsbebyggelse med varierande lägenhetsstorlekar och upplåtelseformer.

Lilleby var tidigare ett sommarstugeområde. Numera har villor ersatt de flesta sommarstugorna, även om många stugor finns kvar. Öster om Lilleby, tvärs över Kongahällavägen, ligger Älvegården som är ett relativt nybyggt område. Bebyggelsen består främst av småhus, men här finns också flerbostadshus där bostadsrätter är i majoritet.

Lokal och social service

Björlanda saknar lokal service och handel, som exempelvis mataffärer, vårdcentral, apotek och folktandvård, liksom gymnasieskola och vård- och omsorgsboende. Det kräver transport till andra delar av Torslanda och Hisingen.

Kommunal service, i form av förskolor och grundskolor, finns framförallt längs Kongahällavägen. Trulsegårdsskolan för årskurs sju till nio startade 2005. Primärområdet Skra bro ska byggas ut under tre etapper och utvecklas till ett närcentrum med handel, kontor, vård- och omsorgsboende och service.

Mobilitet

Bilinnehavet i Björlanda är högt, med 432 bilar per tusen personer. Göteborgssnittet var 281 bilar per tusen personer, 2018. Kongahällavägen är tungt belastad. Där behöver trafiksäkerheten förbättras och barriäröverbryggande åtgärder implementeras. För att avlasta leden och skapa en bättre trafiksituation finns planer på att bygga en tvärförbindelse mellan Kongahällavägen och väg 155 i höjd med Älvegården.

Älvegården omgärdas av naturområden som är uppskattade vandrings- och ridområden. I samband med social- och barnkonsekvensanalys för Älvegårdsförbindelsen genomfördes under 2021 en dialog med boende i Älvegården kring utvecklingen av tvärförbindelsen. I dialogerna lyftes bland annat oro över hur en ökad trafikmängd och utökad barriäref-

fekt kommer att påverka barnen, särskilt eleverna på Älvegårdsskolan när de ska ta sig till och från skolan.

I det närcentrum som byggs etappvis i Skra Bro ska en kollektivtrafikknutpunkt med pendelparkering inrymmas. I Lilleby finns tätorten Tumlehed, som även är namnet på det naturreservat som finns i området. Det finns önskemål om utökad kollektivtrafik, förbättrad trafiksäkerhet längs med Lillebyvägen och förbättrade gång- och cykelkopplingar.

Livsvillkor och hälsa

En stor andel av befolkningen i Björlanda förvärvsarbetar, har en god ekonomi och en god självupplevd hälsa. 80 procent av den vuxna befolkningen, 16-84 år, i området upplever att de har en god hälsa. Det är högre än snittet på Hisingen och i Göteborg.

Ekonomi

Den disponibla medelinkomsten för vuxna i åldern 25–64 år var 2019 458 600 kronor, vilket är högt jämfört med snittet i Göteborg. Boende i Björlanda som är över 65 år har en disponibel inkomst på 298 800 kronor. Kvinnors disponibla medelinkomst är betydligt lägre jämfört med mäns. I grupperna från 30 år pch uppåt skiljer det mer än 100 000 kronor mellan kvinnor och män. Denna inkomstskillnad är stabil genom åren och består efter pensionsåldern. Statistiken visar att kvinnor i åldern 75–84 år har en medelinkomst på 186 000 kronor i förhållande till männen som har 311 000 kronor.

Björlanda är ett område med goda förutsättningar för barn och unga att få en god uppväxt. Enligt de senaste siffrorna levde enbart 2,4 procent av hushållen i Björlanda med barn under 18 år i relativ fattigdom. Detta är den lägsta andelen på hela Hisingen. I avsnittet *Hela Hisingen* läser du mer om begreppet och får en jämförelse med övriga områden.

Arbete och utbildning

Av elever boende i Björlanda är det 95 procent i årskurs nio behöriga till yrkesprogram på gymnasiet. Det är bland den högsta andelen på Hisingen. I Björlanda har cirka en tredjedel av vuxna hög utbildningsnivå, vilket ligger exakt på snittet för Göteborg. Kvinnor har en högre utbildningsnivå, 43 procent i förhållande till 31 procent av männen.

Förvärvsfrekvensen i området är hög, hela 92 procent i åldern 25–64 år. Antalet förvärvsarbetande kvinnor är snäppet högre jämfört med männen. Förvärvsfrekvensen bland ungdomar i ålder 18–24 år i Björlanda är 58 procent, i höjd med snittet i Göteborg.

Barnens livsvillkor och hälsa

Andelen barn i Björlanda som är inskrivna på förskolan är hög, med enbart cirka 10 procent av alla ett- till femåringar som inte var inskrivna 2020. Vid fem års ålder är samtliga barn inskrivna. Barnavårdscentralens språkscreening visar att språkutvecklingen hos barn i Björlanda är god. Över 90 procent bedömdes ha en god språkutveckling. 15 procent av barn i årskurs fem i området läser varje dag och att 89 procent läser böcker minst en gång i månaden, elva procent läser aldrig böcker.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade 90 procent av väljarna i Björlanda. 80 procent av invånarna uppger att de känner tillit till andra människor.

Ensamhet är ett folkhälsoproblem i alla åldrar, men oftast lyfts det som en stor utmaning bland den äldre befolkningen. Den senaste enkätundersökningen som riktar sig till 16-84 åringar visar dock att det är en mycket liten andel som beräknas vara relativt socialt isolerade i Björlanda, enbart 5 procent. Detta kan ha att göra med att det är mycket få ensamhushåll, endast 16 procent. I Björlanda är det 3,4 procent av befolkningen som bor trångt, vilket är den lägsta andelen sett över Hisingen.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

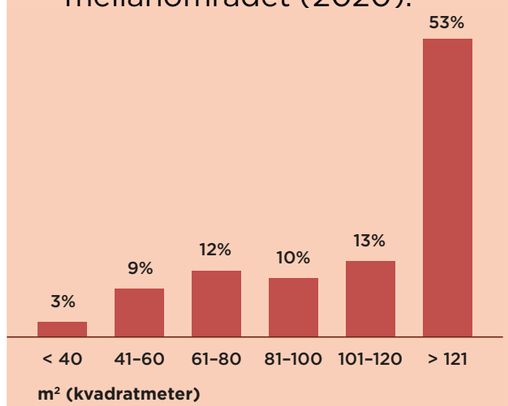

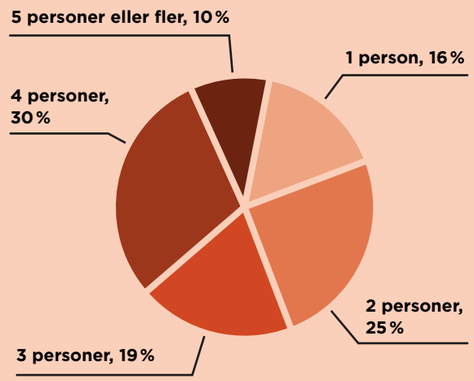

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Björlanda	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	8 800	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 500	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	458 600 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	95 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	37 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	91 %	81 %	84 %

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

Cirka 74 procent av flickorna och 81 procent av pojkarna är nöjda med sin fritid i Björlanda. Cirka 80 procent av både flickor och pojkar är medlemmar i en förening, grupp eller särskilld grupp vilket är en av de högsta siffrorna i Göteborg. Björlanda ligger annars nära Göteborgssnittet i alla frågor som gäller hinder för att delta i fritidsaktiviteter. Flickor tycker något oftare att det finns mycket att välja på och att det är enkelt att ta sig till sin aktivitet, jämfört med andra flickor i Göteborg. Men de ligger fortfarande lägre jämfört med pojkar.

Föreningsliv

I Björlanda finns ett rikt föreningsliv. Det handlar i huvudsak idrottsföreningar, där den varierande geografin med landsbygd, närhet till havet och mellanstad möjliggör allt från ridsport till segling och annan idrottsverksamhet. Björlanda idrottshall är centrum för inomhusidrotten. Den ligger i anslutning till Trulsegårdskolan, där fler föreningar är aktiva på kvällstid. Hovgårdsvallen med sin elvamannaplan står till förfogande för både föreningar, skolan med flera i området.

Björlanda är starkt sammankopplat med Södra Torslanda, både utifrån kommunikationer och tradition. Det lokala föreningslivet har ungefär hälften så många medlemmar i sina föreningar som det bor barn och unga i åldern 7–25 år i området. Troligt är att många är medlemmar i föreningar även i exempelvis Södra Torslanda, där närmsta service också finns för boende.

Platser och aktiviteter

I Björlanda finns ingen kommunal mötesplats, lekplats eller aktivitetsyta med direkt gångavstånd för boende. Däremot planeras lekplats- och utegym i och med detaljplanen för Skra bro. Det finns heller ingen träffpunkt för äldre, utan den närmsta ligger även den i Södra Torslanda. Troligtvis tar sig en del av de boende också till den kommunala mötesplatsen i Södra Torslanda. Den ligger inte geografiskt inte närmare än mötesplatsen i exempelvis Tuve, men upplevelsemässigt känns mötesplatsen i Torslanda troligtvis närmast. Det efterfrågas fler bokningsbara tider i idrottshallar och möteslokaler för fritidsverksamhet för både yngre och äldre.

Småbåtshamnen, Björlanda Kile, är norra Europas största med cirka 2 400 båtplatser. Genom Lilleby löper Lillebyvägen och slutar vid Sillviksbadet, en delvis tillgänglighetsanpassad badplats som tillsammans med Lillebybadet utgör några av Hisingens mest populära badplatser. Här finns strand, klippor och lekplatser i anslutning. På Sillviks badplats erbjuds under sommarlovet strandbiblioteket där du kan låna böcker. Övriga tider på året finns endast Trulsegårdens bibliotek vid Skra Bro.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att underlätta vardagslivet och minska behovet av att resa till andra områden behöver det lokala serviceutbudet stärkas.

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större balning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar.

» För att öka tillgängligheten till mötesplatser och skola/förskola, särskilt för barn och unga, behöver det kollektivtrafiken och gång- och cykelnätet utvecklas och utformas säkert.

» Kongahällavägens fysiska barriäreffekt behöver minska för att öka trafiksäkerheten samt bidra till kopplingar mellan östra och västra sidan av vägen.

Livsvillkor och hälsa

» Det finns utmaningar kopplat till livsvillkor och hälsa i Björlanda men de är mer av generell karaktär, se därför utmaningarna i avsnittet Hela Hisingen.

Fritid och föreningsliv

» Stötta föreningslivet att hitta lösningar för fler mötesplatser, bokningsbara tider i idrottshallar och aktivitetsytor lokalt.

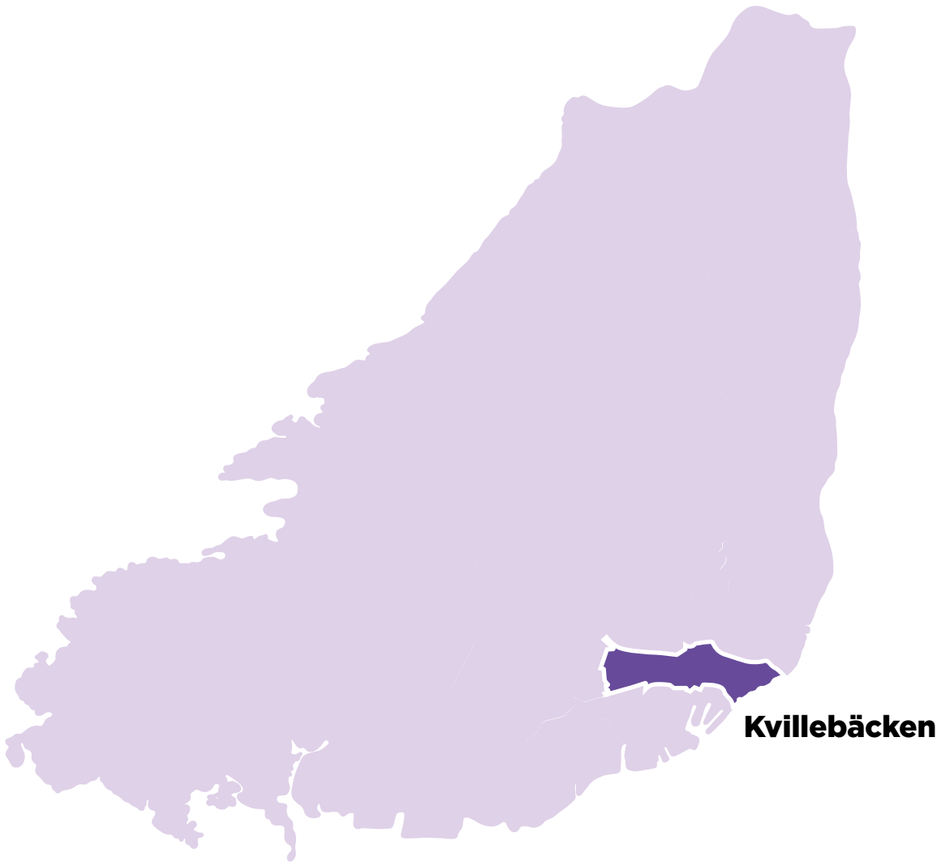

Mellanområdet Kvillebäcken

- » Göteborgs stadskärna kommer växa över älven och Backaplan blir snart en del av innerstaden.
- » Den självskattade hälsan ligger högre än Göteborgssnittet men det skiljer sig troligen åt inom området
- » Kvillebäcken är det område i Göteborg där pojkar är minst nöjda med sin fritid i hela staden.

På Backaplan planeras för nytt kulturhus och idrottshall

Kvillebäcken

Kvillebäcken utgör en central del på Hisingen. Här har de senaste årens nybyggnation och förtätning förbättrat livsvillkoren i vissa delar, men också ökat skillnaderna inom mellanområdet.

Bostäder, service och mobilitet

Bostäder

Mellanområdet har bara ett primärområde, men rymmer flera minde delar: Ringön, Backaplan, Östra Kvillebäcken, Långängen och området kring Wieselgrensplatsen. Den framtida omvandlingen av Backaplan innefattar ungefär 7 000 tillkommande bostäder. Det ökar behovet av kommunal service i området och i pågående detaljplanering skapas förutsättningar för detta. Intill Backaplan finns det nybyggda området Östra Kvillebäcken. Här finns bostäder och småskalig service. Östra Kvillebäckens karaktär håller på att växa fram, då området nyligen är färdigställt och under många år varit en byggarbetsplats. Östra Kvillebäckens bostadsbestånd består till störst del av mindre lägenheter. Detta har bland annat skapat en hög omflyttning och låg känsla av sammanhang för de boende i området. Den västra delen av Kvillebäcken, området från Gustaf Dahlénsgatan/Vågmästareplatsen och upp till Flunsåsparken, består till stor del av flerfamiljshus i tre våningar och småhusbebyggelse. Mer än hälften av bostäderna i området är hyresrätter och majoriteten av lägenheterna är mindre än 60 kvadratmeter. En stor del av flerfamiljshusen är byggda under 50-talet och saknar hiss. De är därför inte tillgängliga för exempelvis äldre och personer med fysiska funktionsnedsättningar.

Ringön har ett centralt läge i staden och präglas av småskaliga industrier. Platsen är på många sätt attraktiv för småskaliga verksamheter. På lång sikt planeras en förnyelse av området.

Lokal och social service

I Kvillebäcken finns bland annat Backaplan köpcenter. Detta område kommer att omvandlas från storskaligt handelsområde till tät innerstad med handel, service och bostäder i framtiden. I området finns idag ett flertal kulturella och kreativa verksamheter. Som tydlig målpunkt för boende och besökare finns i Östra Kvillebäcken Kville Saluhall. Området är väl försörjt med kollektivtrafik, med både buss och spårvagn och genom närheten till Hjalmar Brantingsplatsen.

Längs med Hjalmar Brantingsgatan finns ett stråk av småskalig handel och blandat serviceutbud, som binder samman Kvilletorget och Vågmästareplatsen med Wieselgrensplatsen. Utöver Backaplan är detta en viktig handelsplats med besökare från stora delar av centrala Hisingen.

I området finns Bjurslättsskolan med förskoleklass till och med årskurs sex, liksom särskola med samma årskurser. På Bjurslättsskolan bedriver staden arbetet Skolan mitt i. Inom området finns även elva förskolor och en öppen förskola i området Fyrklövern.

Mobilitet

Inför omvandlingen av Backaplan har flertalet medborgardialoger genomförts. I dem beskrivs Backaplan som en plats som vänder sig till en bredd av målgrupper och en plats där många känner sig välkomna. En bidragande faktor till detta är att Hjalmar Brantingsplatsen fungerar som knutpunkt för i stort

sett all kollektivtrafik från centrala innerstan. Många passerar området under dygnets alla timmar. Dagens utbud av handel och service på Backaplan vänder sig till större delen av Hisingen. Hjalmar Brantingsplatsen kommer att utvecklas ytterligare som knutpunkt för kollektivtrafiken och en spårväg mot Brunnsbo och dess tillkommande pendeltågstation kommer att byggas.

Wieselgrensplatsen kan beskrivas som gränssnittet mellan innerstaden och mellanstaden. Här finns god kollektivtrafikförsörjning, framför allt mot centrala staden. Från Wieselgrensplatsen går spårvagnen i öst-västlig riktning och bussar binder samman stadelen i nord-sydlig riktning och längs med Björlandavägen. Det finns idag en tvärförbindande busslinje som kopplar samman många delar av stadsdelen och andra områden. Denna är väldigt uppskattad i och med att den kortar restiden mellan exempelvis Lindholmen och Kärrdalen.

Mellanområdet avgränsas i söder av Hjalmar Brantingsgatan som skär genom stadelen och utgör en tydlig barriär gentemot Brämaregården och Rambergsstaden. Det finns idag få passager över gatan för gående och cyklisters och flera av passagerna upplevs som otrygga och osäkra, framför allt för barn.

I Ringön finns idag få kollektivtrafikkopplingar utöver de bussar som är anpassade efter de större industriverksamheterna. Även gång- och cykelnätet är undermåligt i området.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom

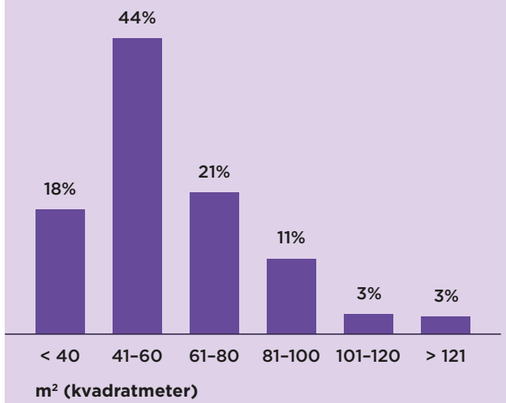

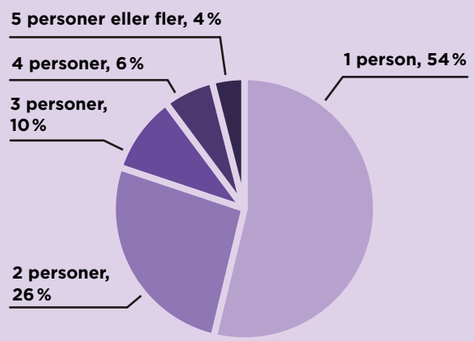

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Kvillebäcken	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	13 600	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 200	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	300 400 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	73 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	40 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	78 %	81 %	84 %

Trygghet

I Kvillebäcken finns områden som upplevs som otrygga. Det gäller både vissa bostadsområden och platser där det samlas ungdomar och unga vuxna med kriminella kopplingar till andra områden.

På Hjalmar Brantingsplatsen finns en hög grad av upplevd otrygghet, främst på grund av den höga koncentrationen av många människor och tung trafik på liten yta. Störst inverkan på otryggheten har troligtvis platsens utformning och trafiksäkerhet, särskilt utifrån ett barnperspektiv. Det finns även en upplevd otrygghet kopplad till förekomsten av alkohol- och narkotikapåverkade personer och brott i offentlig miljö.

Livsvillkor och hälsa

Kvillebäcken är idag ett område med varierande livsvillkor och hälsa. Här finns sedan tidigare många små, billiga bostäder. De senaste årens nybyggnation med andra typer av bostäder har delvis förändrat befolkningens sammansättning. Det har i sin tur både förbättrat statistiken kring livsvillkor och hälsa på primärområdesnivå och ökat skillnaderna inom mellanområdet. I delar av Kvillebäcken samanfaller flera socioekonomiska riskfaktorer. Den självskattade hälsan i området ligger totalt sett högre än snittet i Göteborg, men det finns troligtvis stora skillnader inom området.

Ekonomi

Medelinkomsten bland vuxna i området ligger både för kvinnor och män under snittet i Göteborg. Även boende i åldern 75–84 år har i medel en relativt låg förvärvsinkomst, för män 220 000 kr och för kvinnor 160 000 kronor. Det är de näst lägsta siffrorna för medelinkomst på Hisingen. Enligt de senaste siffrorna lever 22 procent av barnhushållen i Kvillebäcken i relativ fattigdom, vilket är högre än snittet i Göteborg. Läs mer om begreppet och jämför med övriga områden på Hisingen i avsnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

Av elever boende i området är 73 procent i årskurs nio behöriga till yrkesprogram på gymnasiet. Det är lägre än snittet i Göteborg. Utbildningsnivån bland vuxna i området ligger runt stadens snitt. Förvärvsfrekvensen bland vuxna i området är nästan densamma som snittet i Göteborg, medan det för unga i åldern 18–24 år ligger högre än medel.

Barnens livsvillkor och hälsa

I Kvillebäcken är det en relativt hög andel barn som inte är inskrivna på förskolan. Vad det beror på är en fråga vi skulle behöva titta närmare på för att besvara. Liksom i de flesta områden är majoriteten av de barn som inte är inskrivna på förskolan ettåringar. Men även bland femåringar ligger Kvillebäcken högt, även om det handlar om ett fåtal antal barn. På kliniken i Kvillebäcken är antalet tänder med manifesterad karies hos tre-sexåringar relativt hög i jämförelse med övriga kliniker på Hisingen. Barnavårdscentralens språkscreening visar att språkutvecklingen hos barn i området ligger runt Hisingens snitt.

Undersökningen Barn och ungas fritid visar att Kvillebäckens siffra över hur många som läser varje dag av eleverna i årskurs fem, är den lägsta i staden. Andelen elever som läser minst en gång i månaden i årskurs fem är däremot relativt hög.

Boendesituation

Över hälften av hushållen i Kvillebäcken är ensamhushåll. Andelen av befolkningen i området som bor trångt utifrån antal personer per bostadsyta, är ungefär som snittet i Göteborg. Det är dock en relativt hög andel som själva anser att deras bostad är alldeles för liten.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade 78 procent av väljarna i Kvillebäcken, vilket är något lägre än snittet på Hisingen. Skillnaden mellan olika valdisktrikt är stor och i Bjurslätt södra röstade endast 72 procent.

Tilliten till andra människor är i Kvillebäcken runt snittet för Göteborg. Även andelen vuxna som bedöms vara socialt isolerade i området är runt stadens medel.

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

I Kvillebäcken är 77 procent av flickorna och 73 procent av pojkarna nöjda med sin fritid. Flickorna ligger över Göteborgssnittet, däremot sticker siffran för pojkarna ut som den lägsta i hela Göteborg. Det är 55 procent flickor och 54 procent pojkar som är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp. För pojkarna är det lägre än Göteborgssnittet och för flickorna lite över snittet. Största hindret att delta i fritidsaktiviteter är ekonomin och flickorna upplever det som ett större hinder än pojkarna. Ett annat hinder, främst enligt flickorna, är att vägen till och från fritidsaktiviteterna inte upplevs som trygg.

Föreningsliv

Det lokala föreningslivet i området är varierande och det finns såväl idrottsföreningar som kulturföreningar och seniorföreningar. I områdets bidragsgodkända föreningarna är mer än dubbelt så många pojkar som flickor medlemmar, i åldern 7–25 år. I de bidragsgodkända seniorföreningarna är det en ganska jämn fördelning mellan kvinnor och män.

Platser och aktiviteter

Hela Backaplan står inför stora förändringar med nya byggnationer. Här ska bland annat byggas ett nytt kulturhus. I området finns det ett flertal olika mötesplatser. I närheten av Backaplan finns möjlighet att prova dans på Kville dansbana. Det är Ungdomssatsningen Hisingen som är med och driver dansbanan. Platsen är öppen och tillgänglig för alla och det går att spela musik i högtalare mellan klockan 9–21. Dansbanan besöks av föreningar, organisationer och spontana besökare.

Bredvid Backaplan och dansbanan ligger Kvillebäcksparken. Parken innehåller lekplats, grillplats, bänkbord och sittplatser. I Kvillebäcken finns också Lundby bibliotek, som erbjuder utlåning av olika medier liksom ett brett utbud av öppna programpunkter för alla åldrar.

Det gröna stråket Flunsåsstråket binder ihop Kvillebäcken i öster med Flunsåsparken i väster. Inom stråket finns Fjärdringsparken, där du bland annat kan odla i Rosenträdgården. Där finns också möjlighet till lek, avkoppling och en konstgräsplan i full storlek där det går att träna och spela fotboll.

I slutet av Flunsåsstråket ligger Flunsåsparken, som drivs av Göteborgs Stad, Socialförvaltningen Hisingen och Park- och naturförvaltningen. Parken är en mötesplats för alla åldrar. Här brukar skolor, föreningar och organisationer genomföra olika aktiviteter. Under perioden maj till september arrangeras olika kostnadsfria evenemang, som musik, dans eller teater. Förutom publika tillställningar är parken en populär plats för spontana aktiviteter.

Det byggs en ny skola där före detta Lundby gymnasium låg. Vid skolan byggs det två idrottshallar med tillhörande läktare för 1 000 åskådare samt kulturskola. Aulan och foajén från den gamla gymnasieskolan bevaras som Lundbys samlingsplats för kulturupplevelser. Aulan har cirka 800 platser för publik. I Kvillebäcken finns också Velebithallen.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» Wieselgrensplatsen behöver värnas och stärkas som lokalt torg som samla strategiska målpunkter för att bibehålla dagens serviceutbud och platser för samspel.

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större blandning av bostadsstorlekar.

» Under kommande utbyggnadstid av Backaplan behöver trygghets- och vardagslivsperspektivet särskilt beaktas för att minimera påverkan för de som bor, verkar och visats i området idag. Detta är särskilt viktigt vid Hjalmar Brantingsplatsen, eftersom det är en av de största knutpunkterna för kollektivtrafiken.

» Säkra och trygga gång- och cykelkopplingar, med särskilt fokus på barn och unga, behöver stärkas för att binda samman områdets olika delar med varandra och med närliggande områden. Detta för att skapa en bättre tillgänglighet till service, skola/förskola och fritidsverksamhet. Lundbyleden och Hjalmar Brantingsgatan är exempel på fysiska barriärer som försvårar för rörelse och samspel mellan områden.

Livsvillkor och hälsa

» Kvillebäcken är ett område med flera utmaningar utifrån livsvillkor och hälsa. Det finns även skillnader inom området. Det är en högre barnfattigdom i området än snittet i Göteborg. Medelinkomsten hos vuxna och bland äldre kvinnor är relativt låg. I vissa valdistrikt är det ett relativt lågt valdeltagande.

Fritid och föreningsliv

» Flickor upplever betydligt fler hinder att delta i fritidsaktiviteter. Socialförvaltningen behöver möjliggöra för fritidsverksamhet att nå fler flickor med fokus på tryggt och varierat utbud med låga eller inga kostnader.

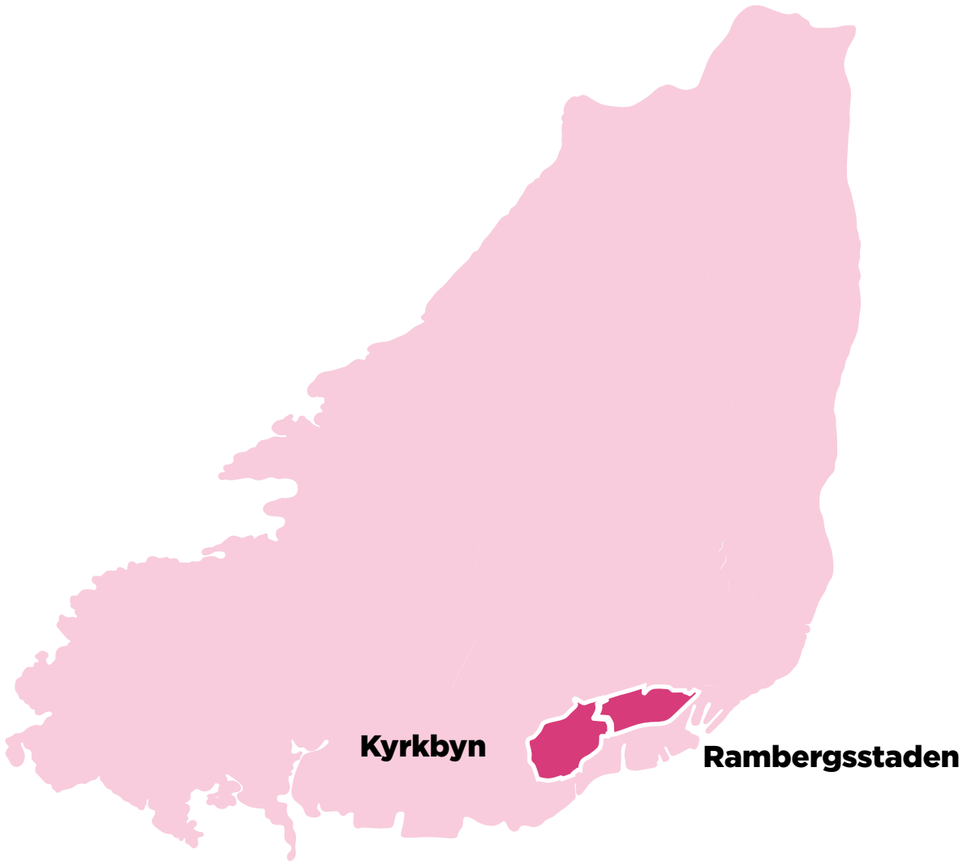

Mellanområdet Kyrkbyn-Rambergsstaden

- Majoriteten av bebyggelsen här är uppförd före 1960 och saknar hiss.
- Området har varierande livsvilkor och hälsa där det skiljer sig åt mellan primärområdena.
- Få pojkar och flickor, jämfört med Göteborgssnittet, är nöjda med sin fritid i området.

Över hälften av hushållen är ensamhushåll

Kyrkbyn-Rambergsstaden

Kyrkbyn-Rambergsstaden ligger mitt i Lundby, med både flerbostadshus och småhus. Här är skillnaderna i livsvillkor och hälsa stora inom områdets olika delar.

Bostäder, service och mobilitet

Bostäder

Mellanområdet gränsar bland annat till Norra Älvstranden, Västra Biskopsgården och Södra Torslanda. Majoriteten av bostadsbebyggelsen i mellanområdet består av flerbostadshus, de flesta byggda före 1960 och utan hiss. Hyresrätt är den vanligaste boendeformen, 61 procent. Cirka 30 procent av bostäderna är bostadsrätter och nio procent småhus. Småhusen är framförallt lokaliserade västerut, i Bräcke.

I mellanområdet finns Brämaregården, som angränsar till Backaplan och Frihamnen. Bostadsbebyggelsen här består främst av flerbostadshus. En handfull småhus finns belägna ovanför Hallegatan. I den nordöstra delen finns det nybyggda bostadsområdet Porslinsfabriken med både hyresrätter och bostadsrätter. Som namnet anger låg här tidigare en porslinsfabrik som var i bruk 1898–1941.

Rambergsstadens bostadsbebyggelse utgörs till allra största del av flerbostadshus. Kyrkbyn har fått sitt namn av områdets medeltida kyrka, Lundby gamla kyrka, med anor från 1300-talet. Största delen av bostadsbebyggelsen består av flerbostadshus med hyresrätter. I Kyrkbyn är 80 procent av bostäderna byggda före 1960 och majoriteten är 60 kvadratmeter eller mindre. Äldre villor finns i Lundby gamla kyrkby. Det finns ett program för kompletteringsbebyggelse från 2007. Sedan dess har en del förtätning skett, bland annat längs med Stålhandskegatan och vid torget. Bostadsrätter har då tillkommit för att få en ökad blandning av upplåtelseformer.

Bräckes bostadsbebyggelse består till största del av småhus. 1934 fastställdes en stadsplan för Bräckes egnahemsområde, vilket är det äldsta i sitt slag i Göteborg. Egnahemsområdet ligger mellan Västra Bräckevägen i norr och Pölsebo bangård i söder. Stora delar av bebyggelsen står kvar idag och kännetecknas av tvåvåningshus på små tomter längs smala gator.

Lokal och social service

I Brämaregården ligger Kvilletorget, som är en central plats i mellanområdet. På och i anslutning till torget finns lokal service såsom restauranger, matvarubutiker och vårdcentral. 2011 invigdes Göteborgs Moské på Myntgatan. Brämaregården har också en förskola och ett familjedaghem. Den närmaste grundskolan är Rambergsskolan med förskoleklass till årskurs sex. Den ligger nära fågelvägen, men på grund av terrängen krävs en omväg för att ta sig dit.

I området kring Bravida Arena finns det planer på att bygga ett nytt sjukhus och en ny ishall, då den gamla är uttjänt. Lundybadet ska byggas om och dess utebad riskerar att försvinna. Rambergsskolan är en av mellanområdets två grundskolor.

Kyrkbytorget är Kyrkbyns lokala mötesplats med matbutik, bibliotek, handel och vård. I Kyrkbyn finns

också mellanområdets två vård- och omsorgsboenden.

Bräckeskolan i Bräcke och är en av mellanområdets två grundskolor. Här tar också nya förskolor och permanentning av temporära förskolor grönområden i anspråk. Bräcke saknar större matvarubutiker och vårdcentral, vilket gör trygga och säkra kopplingar till omkringliggande områden extra viktiga. Kyrkbyn-Ramberget saknar gymnasieskola och grundskola för årskurserna sju till nio.

Mobilitet

Kyrkbyn-Rambergsstaden är omgärdat av barriärer med Hjalmar Brantingsgatan i norr och Lundbyleden och Hamnbanan i söder. Få kopplingar finns mot Norra Älvstranden, särskilt till Lindholmen och Frihamnen. I området finns Keillers park och Ramberget med utsikt över staden och Göta älv.

Med spårvagn kan de boende i Kyrkbyn-Rambergsstaden ta sig både in mot Göteborgs centrala delar och mot Östra och Västra Biskopsgården, dock saknas i viss mån tvärkopplingar. Längs med Hjalmar Brantingsgatan löper spårvägen och vid rusningstid är trängseln på spårvagnarna stor. Området trafikeras också av lokalbussar.

Brämaregårdens enda gång- och cykelkopplingar till Lindholmen och Frihamnen är Myntgatan och en gångbro vid Kvillegatan.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

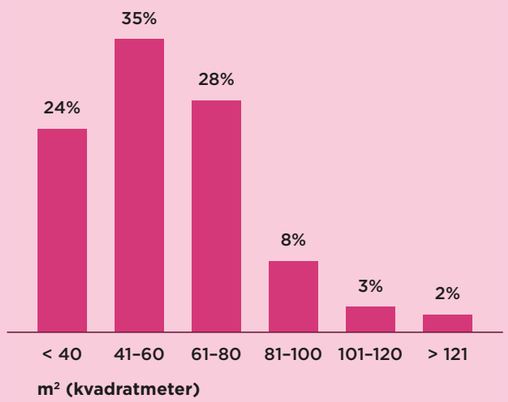

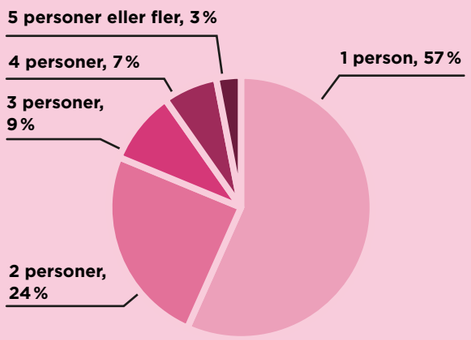

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Kyrkbyn-Rambergsstaden	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	18 200	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 700	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	295 500 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	71 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	35%	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	79 %	81 %	84 %

I Rambergsstaden utgör Hjalmar Brantingsgatan och den stora trafikapparaten i höjd med Wieselgrensplatsen barriärer. De gör det svårt att nå lokal service, exempelvis apotek och matvarubutiker som annars saknas i Rambergsstaden. Ramberget är ett viktigt landmärke och är en grön oas i området. Men för att ge fler tillgång till Ramberget och Keillers park behöver tillgängligheten för fotgängare och cyklister bli bättre. Volvo Lundby är en stor arbetsplats i området och planerar att utveckla sin verksamhet i området, bland annat ska antalet arbetstillfällen gå från 5 000 till 10 000. Utifrån Volvos planerade utveckling blir behovet av tvärkopplingar större. Det kommer också finnas behov av utökad kollektivtrafik för att omhänderta det behov som den tidigare planerade linbanan avsåg försörja.

Västerut finns Älvsborgsbron och Hisingsleden som angränsar till Arendals industriområde. Söderut möter området Eriksberg. Hamnbanan, som är en barriär mellan Bräcke och Eriksberg, grävs nu ner i en tunnel under Krokängsparken. Det ger potential för en bättre koppling mellan områdena.

Livsvillkor och hälsa

Den självskattade hälsan för hela Kyrkbyn-Rambergsstaden är lägre än snittet i Göteborg. Men det är ett område med varierande livsvillkor och hälsa. Det finns skillnader mellan de två primärområdena men de stora skillnaderna är inom primärområdena.

Ekonomi

Medelinkomsten i området ligger både för kvinnor och män under snittet i Göteborg och skillnaderna mellan de två primärområdena är mycket små. Även boende i åldern 75–84 år har i medel en relativt låg inkomst.

Enligt de senaste siffrorna är det 19 procent av barnhushållen i Kyrkbyn-Rambergsstaden som lever relativ fattigdom, vilket är något högre än snittet i Göteborg. Andelen är högre i Rambergsstaden än i Kyrkbyn. Läs mer om begreppet och jämför med hela stadsområdet i avsnittet Hela Hisingen.

Utbildning och arbete

Av elever boende i området är 71 procent i årskurs nio behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är lägre än snittet i Göteborg. Andelen är något lägre i Kyrkbyn än i Rambergsstaden. Områdets grundskolor är Bräckeskolan och Rambergsskolan. Utbildningsnivån bland vuxna i området ligger runt snittet i Göteborg och är även här något lägre i Kyrkbyn än i Rambergsstaden. Förvärvsfrekvensen bland vuxna i området är densamma som snittet i Göteborg och istället något lägre i Rambergsstaden än i Kyrkbyn. Även bland unga i åldern 18–24 år följer förvärvsfrekvensen ungefär snittet i Göteborg, men här är andelen något lägre i Kyrkbyn.

Barnens livsvillkor och hälsa

I Kyrkbyn-Rambergsstaden är alla femåringar inskrivna på förskolan. Andelen barn som inte är inskrivna följer snittet i Göteborg. 22 procent av barnen i årskurs fem som bor i Kyrkbyn-Rambergsstaden läser varje och hela 89 procent läser minst en gång i månaden.

Bostadssituation

Över hälften av hushållen är ensamhushåll och det bor en relativt låg andel barn i området. Andelen av invånarna här som bor trångt, utifrån antal personer per bostadsyta, är ungefär som snittet i Göteborg och det är en större andel i Kyrkbyn än i Rambergsstaden. Det är dock en relativt hög andel som själva anser att deras bostad är alldeles för liten.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade 79 procent av väljarna i området och det är en något lägre andel i Rambergsstaden än i Kyrkbyn. På valdistriktsnivå ser vi ännu större skillnader och i Rambergsstaden södra röstade endast 67 procent. Bland vuxna i området är andelen som bedöms vara socialt isolerade runt snittet för Göteborg. Tilliten till andra människor ligger strax över stadens medel.

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

76 procent av pojkarna i Kyrkbyn-Rambergsstaden nöjda med sin fritid och 68 procent av flickorna. För både pojkar och flickor är sifforna klart under Göteborgssnittet. 64 procent av pojkarna är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp. För flickorna är motsvarande siffra 58 procent. Det är lite över Göteborgssnittet för både pojkar och flickor. Däremot upplever varken flickor eller pojkar särskilt många fler hinder att delta i fritidsaktiviteter än Göteborgssnittet.

Föreningsliv

Det lokala föreningslivet i området är varierande. Här finns ett flertal föreningar och organisationer; idrottsföreningar, kulturföreningar, föreningar som arbetar med sociala frågor och religiösa samfund. I de bidragsgodkända föreningarna som finns i området är det dubbelt så många pojkar som flickor bland medlemmarna i åldern 7–25 år. I de bidragsgodkända seniorföreningar finns det fler kvinnor än män.

I den gamla Kyrkbyskolan finns numera Lundby hembygdsförening. Lokalerna kan hyras för möten och sammankomster och de används regelbundet av olika föreningar runt om på Hisingen. På Kvilletorget bedriver en förening socialt arbete och ungdomsverksamhet och i Bravida Arena finns ett antal föreningar.

Platser och aktiviteter

På Kyrkbytorget ligger ett bibliotek. I anslutning finns den kommunala träffpunkten Träffpunkt Kyrkbytorget för seniorer. Ovanför deras lokaler finns en danssal med tillhörande scen. Lokalen kan hyras av företag, myndigheter och organisationer, dock inte av privatpersoner.

I närheten av Kyrkbytorget ligger Sälöfjordsvallen med två fotbollsplaner, en fullskalig konstgräsplan och en fullskalig gräsplan, som kan bokas av föreningar, organisationer och skolor. I anslutning till Sälöfjordsvallen finns också Wartagården som är är en mötesplats för ett flertal seniorföreningar i området och kan hyras av privatpersoner, föreningar och organisationer.

Kvilletorget ligger centralt på Hisingen, med ett flertal olika affärer och verksamheter. Mitt på torget finns en populär lekplats som används av många familjer i området. Här finns också en inhägnad basket- och fotbollsplan som besöks främst sommartid av barn och ungdomar.

På Myntgatan är den kommunala mötesplatsen Mötesplats Myntet belägen. Här bedrivs både gruppverksamhet och öppen verksamhet, där ungdomar kan engagera sig i olika projekt och aktiviteter.

Verksamheten har en procentuell könsfördelning på 36 procent tjejer och 64 procent killar. I samma lokaler ligger Ungdomssatsningen Hisingen. Den finns till för ungdomar mellan 16–20 år boende på Hisingen. Verksamheten är utspridd över hela Hisingen och har en stor variation av aktiviteter och projekt att delta i. Besökarna består till största del av pojkar, 66 procent, därefter flickor, 31 procent, och tre procent icke binära.

I den gamla folkskolan på Herkulesgatan har Hisingens Kulturskola delar av sin verksamhet. Keillers Park är en naturpark med promenadvägar, öppna ytor och damm. Från utsiktsplatsen på Ramberget öppnar sig en vacker utsikt över hela Göteborg och skärgården.

Bravida Arena drivs av Got event, som är Göteborgs Stads evenemang- och arenabolag. Det är en relativt nybyggd fotbollsarena, invigd 2015 och med en publikkapacitet på 6 300 personer. Bredvid Bravida arena finns ishallen Rambergsrinken. Där kan du testa att åka skridskor under allmänhetens åkning. Det finns även möjlighet att hyra skridskor på plats. I nära anslutning till Bravida Arena och Rambergsrinken ligger också Lundbybadet. Där kan du simma både inomhus och i en utomhusbassäng på sommaren. I samma byggnad finns ett gym.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större balning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar, samt mellanboendeformer och tillgängliga bostäder för äldre.

» Platser för samspel, natur och grönytor behöver tillskapas och tillgängliggöras i hela området. Det gäller exempelvis bostadsnära parker i Kyrkbyn och tillgängligheten till Ramberget/Keillers park.

» Säkra och trygga gång- och cykelkopplingar, med särskilt fokus på barn och unga, behöver stärkas för att binda samman områdets olika delar med varandra och med närliggande områden. Detta för att skapa en bättre tillgänglighet till service, skola/förskola och fritidsverksamhet.

Livsvillkor och hälsa

» I Kyrkbyn-Rambergsstaden finns flera utmaningar utifrån livsvillkor och hälsa. Det är en högre barnfattigdom än snittet i Göteborg, framför allt i Rambergsstaden, och en relativt låg medelinkomst. Andelen elever i åk 9 som är behöriga till gymnasiet är låg. Den självskattade hälsan i området är relativt låg och det finns även utmaningar kring valdeltagande i vissa distrikt.

Fritid och föreningsliv

» Pojkar och flickor är mindre nöjda med sin fritid. Förvaltningen behöver stärka och utöka samarbetet mellan förvaltning, civilsamhälle, egna verksamheter för att kunna erbjuda ett större och varierat utbud av aktiviteter.

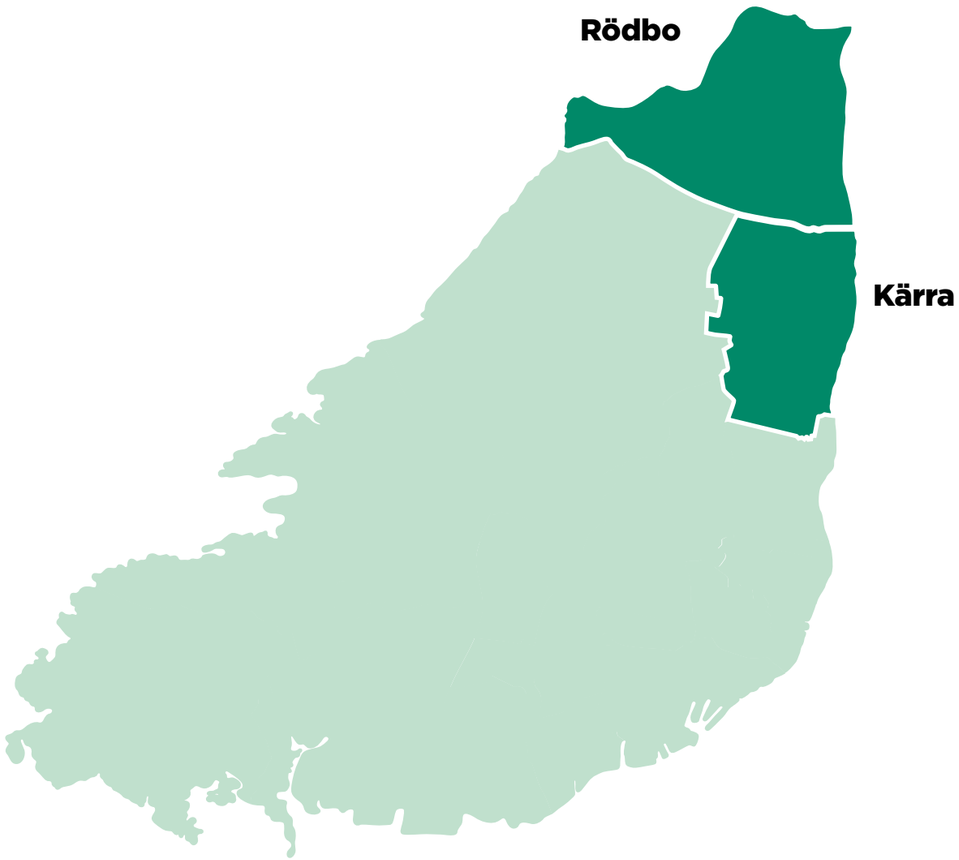

Mellanområdet Kärra-Rödbo

- Här är utbildningsnivån är låg men medelinkomsten hög, jämfört med Göteborgssnittet.
- Andelen av befolkningen 80+ förväntas öka med 30 % innan 2030.
- Kärra-Rödbo är ett av få områden där fler flickor än pojkar är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp.

Här saknas helt hyresrätter och det finns ett underskott av små bostäder

Kärra-Rödbo

Kärra-Rödbo består av centralorten Kärra med Kärra Centrum och landsbygdsområdet Rödbo. Här är hälsan relativt god, men det finns socioekonomiska riskfaktorer och skillnader mellan de två primärområdena.

Bostäder, service och mobilitet

Det här mellanområdet ligger avskilt från E6 och transportlederna. Samtidigt är läget invid transportlederna strategiskt, då det är eftertraktat för många verksamheter, som till exempel stormarknader och logistikverksamhet. Åren 1952–73 tillhörde Rödbo Kungälvs kommun, men fördes 1974 över till Göteborgs Stad. Mellanområdet har under längre tid haft ett vikande befolkningsunderlag, men prognosen till 2028 är en ökning från 11 600 till 11 900 invånare på grund av kommande nybyggnation i centrala Kärra.

Bostäder

Med undantag för Kärra är mellanområdet relativt obebyggt och har stor potential för utbyggnad, framförallt på lång sikt. Detaljplan för 500 nya bostäder och ombyggnad av centrum är uppstartad. Ett stort utbyggnadsområde som kan rymma 10 000 bostäder mellan Skogome och Kärra finns med i förslag till ny översiktsplan. Hyresrätter saknas helt i Kärra och det finns ett omfattande underskott av små lägenheter. Det påverkar unga som vill bo kvar men inte har möjlighet att köpa en bostadsrätt. Bebyggelsen i Rödbo består till över 90 procent av småhus. Den är gles och utspridd över stora delar, med undantag av det samlade småhusområdet Rödbo Villastad. Drygt hälften av lägenheterna i Kärras flerbostadshus har hiss. I medborgardialoger efterfrågar Kärrabona nya bostäder i anslutning till torget, inte minst senior- och trygghetsboenden med hiss. Andelen äldre över 80 år förväntas öka med drygt 30 procent till 2028.

Lokal och social service

I Kärra-Rödbo är dagligvaruhandeln koncentrerad till Kärra Centrum. Servicen är god, både den kommersiella och den allmänna. Här finns bland annat en större livsmedelsaffär, småskaliga butiker, café och restaurang. Centrumanläggningen är placerad mitt i Kärra, där den är lätt att nå för de boende. I Kärra tillåts ingen genomfartstrafik och de som kommer med bil måste in och ut samma väg. Det skapar samtidigt begränsningar. Exempelvis kan de boende i Gerrebacka inte köra genom Kärra och handla där. De 3400 boende i Gerrebacka är utan privat service och livsmedelsbutik. Trots att Kärra Centrum är ett väl fungerande centrum i stadsdelen, sker mycket av Kärrabornas inköp utanför stadsdelen, till exempel i Bäckebol. Rödbo saknar helt livsmedelsbutik. Där är många orienterade mot Kungälv, dels på grund av tradition och identitet, dels på grund av närheten.

Kärra Centrum är ett viktigt område för Kärras och Gerebackas vardagsliv. Det nyttjas av många stadsdelsbor varje dag, varav en stor andel är barn och ungdomar. Här finns flera skolor och förskolor som ligger precis vid torget. Även tandvård, vårdcentral, mötesplats för unga, bibliotek, simhall och vård- och omsorgsboende finns här. I Gerrebacka finns den sociala servicen i form av två större förskolor. I Rödbo finns det en kommunal fotbollsplan, men ingen övrig allmän service.

Mobilitet

Jämmerberget, E6 och industriområdet längs Tagenevägen skärmar av Kärra från omgivningen. Göta älv är nära, men upplevs som otillgänglig. Kärra har ett väl utbyggt gång- och cykelnät i centrum och mot norr och öster. Trafikseparering med bilfria gårdar och flera korta tunnlar under huvudgatan gör det tryggt för barn och unga att röra sig mellan målpunkter i centrum. Däremot saknas det bra gång- och cykelvägar till Backa och Skogome.

I Rödbo saknas ett utbyggt gång- och cykelnät, till exempel längs den hårt trafikerade Kongahällavägen. Längs Ellesbovägen finns dock en ny gång- och cykelbana, vilket bidrar till att binda ihop området med Kungälv och Kärra.

Många kärrabor önskar förbättrad kollektivtrafik, särskilt ungdomar. Framför allt efterfrågas en snabb busslinje till stan. De önskar också bättre förbindelse till Kungälv och Selma Lagerlöfs torg, utan att behöva byta vid Körkarlens gata.

Mot Gerrebacka verkar Norrleden som en barriär. Busshållplatserna ligger tätt i Kärra centrum och längsta avståndet till en hållplats är cirka 500 meter. Trots detta är det få som åker kollektivt och området har ett högt bilinnehav. Klarebergs busstation är en bytespunkt med linjer mot bland annat centrum, Gerrebacka och Eriksdal. I medborgardialoger har moped- och bilkörande på gång- och cykelvägar lyfts som ett problem i Kärra centrum.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

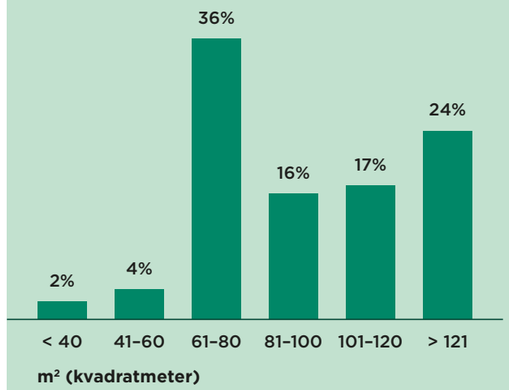

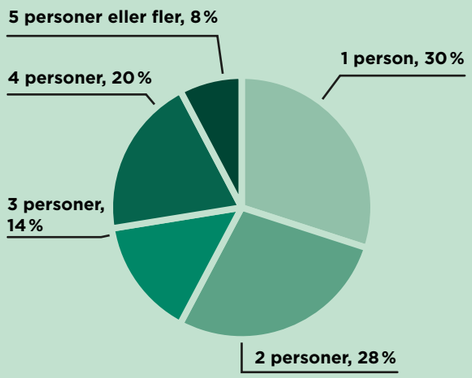

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Kvillebäcken	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	16 200	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 600	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	353 300 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	85 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	26 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	86 %	81 %	84 %

Livsvillkor och hälsa

De boende i Kärra-Rödbo har på generell nivå en relativ god hälsa, de ligger relativ högt i statistik kring hälsa. Även kring livsvillkor ligger Kärra-Rödbo relativt högt, med undantag från vuxnas utbildningsnivå och läsning hos barn som ligger lågt.

Mellan de två primärområdena Kärra och Rödbo finns vissa skillnader i livsvillkor och hälsa. Hela mellanområdet har en hög andel barnhushåll och antalet barn inskrivna i förskolan är högt. Området saknar nästan helt hyresrätter, vilket påverkar vilka grupper som kan flytta hit och majoriteten av ensamhushållen återfinns i Kärra. Även bedömd trångboddhet är lägre än snittet för Göteborg.

71 procent av den vuxna befolkningen i området upplever att de har en god hälsa, vilket är lite lägre än snittet på Hisingen. Att hälsan inte skattas högre i området, med tanke på andra positiva faktorer, skulle kunna bero på den lägre graden av utbildning. Läs mer om studier som visar på ett sådant samband i avsnittet *Hela Hisingen*.

Ekonomi

Medelinkomsten för vuxna i åldern 20–64 var 2019 353 000 kronor, vilket är högre jämfört med snittet i Göteborg. Vi ser inga skillnader mellan primärområdena här.

Andelen hushåll i Kärra-Rödbo med barn under 18 år som lever i relativ fattigdom är mycket lägre än snittet för Göteborg. Majoriteten av de hushållen finns i primärområdet Kärra. Läs mer om begreppet relativ fattigdom och jämför med övriga områden på Hisingen i avsnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

I Kärra-Rödbo hade 25 procent av befolkningen hög utbildningsnivå 2020, vilket är lägre än snittet för Göteborg. Det är små skillnader mellan primärområdena. Däremot ser vi stora skillnader mellan män och kvinnor, där en betydligt högre andel kvinnor har hög utbildning. Bland män boende i Rödbo finns lägst andel högutbildade i mellanområdet, cirka 16 procent.

85 procent av eleverna i årskurs nio i Kärra-Rödbo var behöriga till minst yrkesprogram på gymnasiet 2020. Det är ungefär snittet jämfört med övriga Göteborg. Kärra har en högre andel behöriga än Rödbo. Det skiljer även i andel behöriga elever mellan de två högstadieskolorna, som båda ligger i Kärra Centrum.

Även förvärvsfrekvensen bland unga och vuxna i området är högre än snittet för Göteborg. I åldern 65–74 år i Rödbo är andelen som fortfarande förvärvsarbetar högst på hela Hisingen.

Barnens livsvillkor och hälsa

Barn som bor i Kärra-Rödbo läser i väldigt låg utsträckning. Siffrorna är bland de lägsta i staden både när det gäller att läsa varje dag och minst en gång i månaden.

Spåkscreeningen vid 2,5 års ålder, som gjorts på barnavårdcentralen i Kärra, visar dock att språkutvecklingen hos barn i Kärra-Rödbo är mycket god. Barns tandhälsa en viktig indikator för familjens levnadsvanor. Antalet tänder med manifesterad karies bland tre-sexåringar är här lägre än snittet, jämfört med övriga kliniker på Hisingen. Som nämnts tidigare är vissa i Rödbo mer orienterade mot Kungälv och därför kan dessa siffror vara osäkra.

Boendesituation

Andelen av invånarna här som bor trångt, utifrån antal personer per bostadsyta, är låg.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade cirka 86 procent av väljarna i Kärra-Rödbo, vilket är något högre än snittet i Göteborg. När det gäller att känna tillit till andra människor ligger området lite högre än snittet för Hisingen.

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

En hög andel, 78 procent av flickorna och 86 procent av pojkarna, i Kärra-Rödbo, är nöjda med sin fritid. Det är bland de högsta siffrorna i Göteborg. Ändå sticker Kärra-Rödbo ut på Hisingen, där få flickor tycker att det finns tillräckligt med aktiviteter som är gratis eller lagom dyra. Pojkar tycker, tvärtom oftare än Göteborgssnittet att det finns lagom dyra aktiviteter.

Kärra-Rödbo är också ett av få områden, också jämfört med staden i stort, där fler flickor än pojkar anger att de är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp. Fördelningen är här 73 procent för flickor och 61 procent för pojkar. Även i områdets lokala föreningar är fler flickor än pojkar medlemmar. Den höga andelen flickor beror troligen på att området har flera ridklubbar och en större handbollsklubb, som fångar upp fler flickor.

Föreningsliv

Kärra-Rödbo är föreningstätt, med många bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningar med många medlemmar sett till antal boende. Här finns dock i princip bara idrottsföreningar som sysslar med allt från fotboll, handboll och innebandy till ridsport och kampsport. Mycket är centrerat i och kring Kärra Centrum. Förutom idrottsföreningarna finns ett par seniorföreningar. I Kärra är tillgängliga lokaler en stor fråga. Sport och idrottshallar är tätt bokade och det finns i princip inga mötes- eller samlingslokaler.

Platser och aktiviteter

Kärra-Rödbo har en kommunal mötesplats i Kärraskolan. Mötesplatsen riktar sig i första hand till högstadiet och har en drop-in tid, en kväll för planerad verksamhet och dessutom öppet var tredje helg. Nästan 40 procent av besökarna är flickor, vilket är högt sett till hela Hisingen. I anslutning till Kärrahus vård- och omsorgsboende finns också Kärra träffpunkt, som bedriver verksamhet för seniorer ofta i samarbete med föreningar i närområdet.

I Kärra Centrum finns en näridrottsplats med skejtramp, bollbinge, basket- och beachvolleybollplan, gräsplan för fotboll, löparbana och längdhoppsgrop. Kärra centrum har också lekplats med gungor och klätternät, Klarebergsvallen med två elvamannaplaner i gräs och konstgräs och Rödbovallen med elvamannaplan i gräs. I Kärra Centrum finns dessutom Kärra simhall, som ligger i anslutning till Kärra sporthall och bibliotek. I utkanten av Kärra ligger också en av två lantgårdar på Hisingen.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar, samt mellanboendeformer för äldre.

» Tvärkopplingar i kollektivtrafiken samt gång- och cykelkopplingar behöver stärkas för att binda samman Kärra med med närliggande områden. Detta för att skapa en bättre tillgänglighet till service och fritidsverksamhet.

» Kärra centrum behöver utvecklas och samla strategiska målpunkter för att bibehålla dagens serviceutbud och platser för samspel.

» I Gerrebecka behöver lokal service tillkomma för att underlätta i vardagen och minska behovet av resor till andra områden för mindre inköp/ärenden.

Livsvillkor och hälsa

» I Kärra-Rödbo handlar utmaningarna inom livsvillkor och hälsa framför allt om läsning och utbildning. Det är en låg andel barn som läser varje dag och en låg utbildningsgrad hos vuxna, vilka är livsvillkor som påverkar hälsan.

Fritid och föreningsliv

» Det är ett högt tryck på idrottshallar och brist på lokala mötesplatser för utbildningar och annan form av verksamhet vilket är en förutsättning för att bedriva verksamhet.

» Möjliggöra samverkan med lokala aktörer och förvaltningar med särskilt fokus på kultur och läsning.

Mellanområdet Kärradalen-Slättadamm

- Kärrdalen-Slättadamm är ett område som ligger i mitten när det gäller hälsoutfall och socioekonomisk statistik.
- Här finns framför allt småhus och området förtätas delvis öster ifrån.
- Från Bjurslätts torg finns en av de större entrérna till populära Hisingenparken.

Här är flest flickor i hela Göteborg nöjda med sin fritid

Kärrdalen-Slättadamm

Kärrdalen-Slättadamm sträcker sig från lågskalig flerfamiljsbebyggelse kring Bjurslätts torg till småhusområden i Kärrdalen och Helgered. Här är hälsa och livsvillkor som snittet i Göteborg.

Bostäder, service och mobilitet

Bostäder

Bebyggelsen kring Bjurslätts torg har en jämn fördelning av hyresrätter och bostadsrätter i flerfamiljshus. Husen är främst byggda före 50-talet och saknar i de flesta fall hiss. Majoriteten av lägenheterna är 50–70 kvadratmeter.

Kärrdalen är ett större område som ligger på båda sidor om Björlandavägen. Det karakteriseras av höjdskillnader och småhusbebyggelse. Längre västerut längs Björlandavägen finns Helgered, ett mindre småhusområde med cirka 200 bostäder som angränsar till Länsmansgården. Mot Länsmansgården är det stora höjdskillnader och avståndet är i praktiken längre än vad det ser ut som på karta.

Lokal och social service

Vid Bjurslätts torg finns viss lokal service med närbutik, vårdcentral och några restauranger. I Kärrdalen finns ingen lokal service och i Helgered saknas service över huvud taget. I mellanområdet finns åtta förskolor och tre grundskolor: Lerlyckeskolan med förskoleklass upp till årskurs sex, Toleredsskolan med förskoleklass upp till årskurs nio och Kärrdalsskolan med förskoleklass upp till årskurs fem.

Mobilitet

Vid Bjurslätts torg finns närhet till kollektivtrafik mot både Länsmansgården och centrala stan. Mellanområdet delas på mitten av den tvärgående Björlandavägen. Det är en bred gata med få övergångar för gående och cyklister. 2020–2022 byggs pendelcykelstråk och bullerplank längs med vägen. Detta ökar genheten och tryggheten för cyklister längs med vägen. Samtidigt blir upplevelsen av Björlandavägen som en barriär starkare för dem som behöver korsa den.

Bostadsområdena i Kärrdalen trafikeras inte av kollektivtrafik, vilket kan försvåra tillgängligheten för boende och besökare, särskilt äldre och personer med fysiska funktionsnedsättningar.

Helgered binds genom gång- och cykelnätet samman med både Länsmansgården och mot Kvillebäcken österut, men bättre kollektivtrafikkopplingar skulle öka tillgängligheten till och från området.

Livsvillkor och hälsa

Kärrdalen-Slättadamm är ett område som ligger i mitten när det gäller hälsoutfall och socioekonomisk statistik. Det är vissa skillnader mellan de två primärområdena, även om de inte är särskilt omfattande. Den självskattade hälsan i området är något högre än snittet i Göteborg.

Ekonomi

Medelinkomsten i Kärrdalen-Slättadamm ligger över snittet i Göteborg. I Slättadamm är medelinkomsten strax under snittet, medan den i Kärrdalen ligger över. Åldersgruppen 75–84 år i hela mellanområdet har i medel en inkomst som ligger nära snittet.

Medelinkomsten i hela mellanområdet är både för kvinnor och män över snittet i Göteborg, men det är relativt stor skillnad mellan de två primärområdena.

Enligt de senaste siffrorna lever en låg andel av barnhushållen i området i relativ fattigdom. Läs mer om begreppet och jämför med övriga områden på Hisingen i asvnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

90 procent av eleverna i årskurs nio i Kärrdalen-Slättadamm är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är en högre siffra än snittet i Göteborg. Det är stora skillnader mellan de två primärområdena, med 94 procent i Kärrdalen och endast 76 procent i Slättadamm. Utbildningsnivån i området ligger nära medel i Göteborg och andelen med hög utbildning är något högre i Kärrdalen.

Förvärvsfrekvensen bland vuxna i området är mycket hög, även här ligger Kärrdalen högre än Slättadamm. Mellan Kärrdalen och Slättadamm är det mycket stora skillnader när det kommer till förvärvsfrekvens bland unga i åldern 18–24 år med hela 70 procent i Slättadamm och 50 procent i Kärrdalen. Av alla primärområden på Hisingen ligger endast Arendal högre än Slättadamm.

Barnens livsvillkor och hälsa

Andelen barn i Kärrdalen-Slättadamm som inte är inskrivna på förskolan är något lägre än snittet i Göteborg. Det är en mycket låg andel av barnen i årskurs fem i mellanområdet som läser varje dag. Andelen elever som läser minst en gång i månaden i årskurs fem är däremot relativt hög.

Boendesituation

I området bor det relativt många barnfamiljer och de flesta av dessa bor i hus. Det är en låg andel ensamhushåll och en låg andel av befolkningen som bor trångt.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade en hög andel, 85 procent, av väljarna i Kärrdalen-Slättadamm. Tittar vi bara på primärområdet Kärrdalen är siffran så hög som 88 procent. Bland de vuxna i området är andelen som bedöms vara socialt isolerade lägre än medel i Göteborg. Tilliten till andra människor är högre än snittet för Göteborg.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

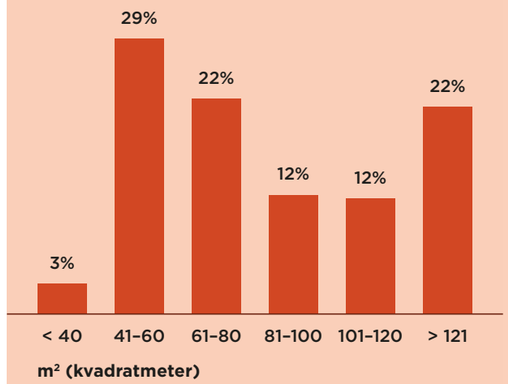

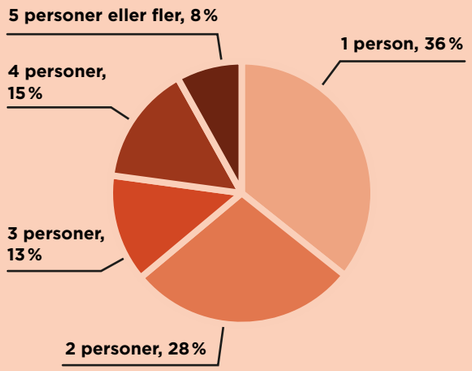

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Kärrdalen-Slättadamm	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	9 600	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 200	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	353 400 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	90 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	38 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	85 %	81 %	84 %

Foto: Joanna Fehler

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

Cirka 82 procent av både flickor och pojkar i Kärrdalen-Slättadamm nöjda med sin fritid. För pojkarna ligger siffran på Göteborgssnittet och för flickorna är siffran bland de högsta i staden, långt över snittet. Av pojkarna är 73 procent medlemmar i någon förening, grupp eller särskild grupp. För flickorna är motsvarande andel 71 procent, vilket även det ligger över snittet. Det finns inget som sticker ut vad gäller hinder för att kunna delta i fritidsaktiviteter. Vi kan däremot se att barn och unga, i högre utsträckning än i hela Göteborg, svarar att de har tid att delta i de fritidsaktiviteter de har lust med.

Föreningsliv

Föreningslivet i Kärrdalen-Slättadamm består till största delen av idrottsföreningar. I områdets bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningar är det fler pojkar än flickor som är medlemmar i åldrarna 7–25 år. Tittar vi på bidragsgodkända seniorföreningar, är mer än dubbelt så många kvinnor som män medlemmar.

Aktiviteter och lokaler

Ett populärt naturområde att besöka är Hisingsparken mitt på Hisingen. Den är Göteborgs största park, innehåller många naturtyper och går att nå från flera håll. Här finns populära vandringsstråk, våtmarksområden, joggingspår i olika längder och grillplatser för den som vill grilla. I parken hittar du också utflyktslekplatsen Fruktträdgården. Här kan du klättra och åka rutschkana i det fyra meter höga trääpplet, besöka det gamla torpet och ta ett äpple eller päron i fruktträdgården. När du vill vila finns det hängmattor och hammockar att slå sig ned i. Har du matsäck med dig finns det många sittplatser.

Klare Mosse är en liten tjärn och ett annat populärt område att besöka. Runt om i Kärrdalen finns ridvägar, som används av närliggande föreningar. Slätta Damms idrottsplats ligger vid Bjurslätts torg Här finns fotbollsplaner som kan bokas av föreningar, organisationer och skolor.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar, samt mellanboendeformer för äldre.

Livsvillkor och hälsa

» I Kärrdalen-Slättadamm är en utmaning inom livsvillkor och hälsa att det är en relativt låg andel av eleverna som går ut åk 9 som är behöriga till gymnasiet.

Fritid och föreningsliv

» Stötta föreningsliv och civilsamhälle att bibehålla och utveckla sin verksamhet i området samt ta lärdom av välfungerande verksamhet.

Mellanområdet Norra Älvstranden

- » Det är stora skillnader i dag- och nattbefolkning på Lindholmen, på grund av den stora andelen arbetsplatser och skolor i förhållande till bostäder.
- » Den självskattade hälsan är mycket god i området.
- » Här finns en variation av mötesplatser med föreningsliv, teatrar och kulturliv.

Här finns kulturhistoriska identitetsmarkörer från varvstiden

Norra Älvstranden

Det historiska varvsområde omgärdas av Göta Älv, Lundbyleden och Hamnbanan. Här ligger invånarnas hälsa och socioekonomisk statistik högt jämfört med övriga Hisingen och staden.

Bostäder, service och mobilitet

Bostäder

Norra Älvstranden ligger på sydöstra Hisingen och består av primärområdena Eriksberg och Lindholmen. Här finns viktiga kulturhistoriska identitetsmarkörer från varvstiden, en av dem är Eriksbergs bockkran.

På Norra Älvstranden finns idag både bostadsbebyggelse och verksamheter. Ett flertal mindre områden har kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, bland annat Götaverken, Sannegården och Slottsberget. Slottsberget är även utpekat riksintresse för kulturmiljövård.

På Lindholmen finns en stor andel verksamheter, skolor och arbetsplatser. Det har även gett en obalanserad fördelning mellan dag- och nattbefolkning. Lindholmens bostadsbebyggelse består främst av flerbostadshus, varav 48 procent är bostadsrätter. Då stora delar av bostadsbebyggelsen är nybyggd, är bostäderna till stor del tillgänglighetsanpassade och har hiss. Här finns också en stor andel specialbostäder, cirka 33 procent av bostäderna består av studentbostäder. Lindholmen står inför en fortsatt utveckling och utbyggnad. Fler bostäder ska tillkomma, men främst verksamheter och kontor. Även Frihamnen, som ligger inom Lindholmens primärområde, står inför en betydande stadsutveckling de kommande åren.

Hela primärområdet Eriksberg och det mindre området Sannegården är relativt nybyggda och består till största delen av bostäder. De utgörs framförallt av flerbostadshus och majoriteten av dessa, 76 procent, är bostadsrätter. På Slottsberget, med utsikt över älven och kringliggande områden, finns delar av Norra Älvstrandens villabebyggelse. Den härrör från slutet av 1800-talet då Lindholmens varv lät anställda bygga hus på berget. Flera av husen här har ett byggnadshistoriskt värde.

Frihamnen saknar idag permanenta bostäder, men är ett område under utveckling. Här ska bland annat bostäder och arbetsplatser byggas under kommande år.

Lokal och social service

På Norra Älvstranden finns två större handelsområden, Eriksbergs köpcentrum och Sannegårdens köpcentrum med större matbutiker, vilket annars saknas på Norra Älvstranden. I området finns också restauranger, bagerier och caféer, ofta i närheten av Göta älv.

Mellanområdet har sju gymnasieskolor, varav två är fristående. Här ligger också fyra förskolor och en öppen förskola i anslutning till mötesplats Vintergatan. Områdets fyra grundskolor är: Herrgårdsskolan med 300 elever, Taubeskolan med 340 elever från förskoleklass upp till årskurs sex, Santosskolan med 450 elever från årskurs sju till nio och den fristående skolan Centrina med 312 elever från årskurs sex till nio

På Norra Älvstranden finns två vårdcentraler, båda har även barnavårdscentral. Här finns inga vård- och omsorgsboenden. När Eriksberg planlades bedömdes att befolkningen skulle utgöras till större del av äldre personer. Idag befolkas området även av barnfamiljer, vilket lett till att utbudet av social service, i form av exempelvis förskolor, är eftersatt.

Lindholmen Science park är en internationell företagspark med fokus på samverkan mellan näringsliv, högskola och samhälle. På Lindholmen finns flera kulturella verksamheter, bland annat Teater Aftonstjärnan, Backateatern och Lindholmen Streetfood Market, vilken fungerar både som restaurang och plats för evenemang. Till Lindholmen är också fem av Norra Älvstrandens sju gymnasieskolor lokaliserade. Dessa ligger klustrade väster om Lindholmspiren. Lindholmen saknar dock större matvarubutiker och vårdcentraler.

Frihamnen är ett område under utveckling. Här saknas idag lokal och social service, vilket ska byggas under kommande år. Idag är området mest känt för sina pirar. Den yttersta, bananpiren, har varit plats för flera evenemang. Frihamnens kajskjul har fått ge plats åt ungdomsverksamhet, klubbar och restauranger.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

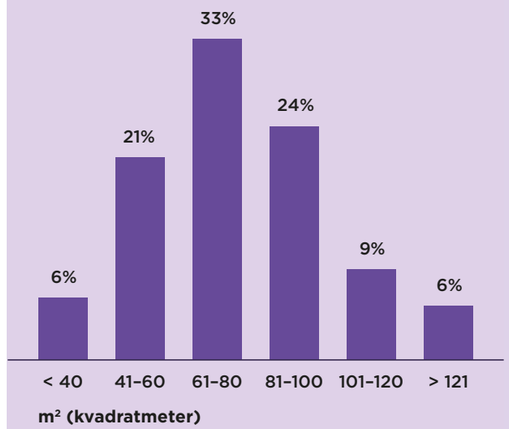

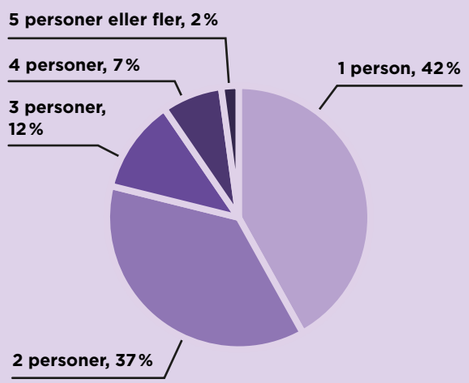

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området.

	Norra Älvstranden	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	14 300	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 300	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	398 600 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	93 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	47 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	89 %	81 %	84 %

Mobilitet

Det finns tre färjelägen på Norra Älvstranden, med Lindholmspiren och Eriksbergs färjeläge som de största. En utredning pågår där fler färjelägen och färjeförbindelser undersöks. Bland annat planeras en upprustning av det gamla färjeläget i Färjenäs och eventuellt ett nytt färjeläge i närheten av Hugo Hammars kaj. Bussarna, som bland annat trafikerar Lindholmsallén, upplevs som trånga och fullsatta i rusningstrafik. Som en del av en ny innerstadsring planeras det för spårväg på Lindholmen, från Frihamnen och nya Hisingsbron. Den nya spårvägen ska koppla samman staden under älven via Lindholmsförbindelsen, som föreslås byggas i tunnel.

Norr om Eriksberg pågår ett arbete där Hamnbanan ska bli dubbelspårig och gå i tunnel mellan Bratteråsberget och Pölsebo. Kajpromenaden längs med Eriksberg och Sannegården är ett viktigt gång- och cykelstråk i området, som kopplar an till färjeläget i Eriksberg och kringliggande områden, som Lindholmen, Bräcke och Kyrkbyn.

Trygghet

Ungefär 5 000 gymnaiseelever pendlar dagligen till Lindholmen, utöver arbetspendlingen och övriga studenter, vilket gör att det är stora skillnader mellan dag- och nattbefolkningen.

95 procent av de boende på Lindholmen känner sig trygga i sitt bostadsområde. Otryggheten finns i de stora delar av Norra Älvstranden som har verksamheter som skolor och arbetsplatser. Dessa blir folktomma när verksamheterna stängt för dagen. Bristen på rörelse kvällstid skapar en plats för bland annat bråk, narkotikaförsäljning, personrån, stölder och obehöriga som vistas på de olika skolområdena. Här finns en ökad risk för att exponeras för kriminalitet utifrån de brott som sker i området, det gäller framför allt ungdomar. Frihamnen är ett av de områden som idag upplevs som öde och otryggt.

Livsvillkor och hälsa

Norra Älvstranden ligger högt i socioekonomisk och hälsostatistik. Den självskattade hälsan i området är mycket god och tillsammans med Södra Torslanda ligger området högst på Hisingen. Lindholmen har en mycket hög dagbefolkning av både arbetande och studenter. Därför är det i sammanhanget viktigt att förtydliga att statistiken inom det här temat för mellanområdet gäller nattbefolkningen. Studenters livsvillkor och hälsa, exempelvis den psykiska hälsan, är en viktig fråga att arbeta med. Men för att göra det behöver vi utgå ifrån annan statistik.

Ekonomi

Medelinkomsten i mellanområdet Norra Älvstranden är mycket hög hos både kvinnor och män. Endast Södra Torslanda och Björlanda ligger högre på Hisingen. Eriksberg har en högre medelinkomst, detta beror till stor del på den höga andelen studenter i Lindholmen. Norra Älvstranden är det område där boende i åldern 75-84 år har högst inkomst på Hisingen, jämfört med samma åldergrupp i andra områden. Det gäller både män och kvinnor.

Enligt de senaste siffrorna är det en låg andel av barnhushållen i området som lever i relativ fattigdom. Majoriteten av dem bor i Eriksberg. Läs mer om begreppet och jämför med övriga områden på Hisingen i avsnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

93 procent av eleverna i årskurs nio i Norra Älvstranden är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är en av de högsta siffrorna i Göteborg. Det är ingen skillnad mellan de två primärområdena. Den vuxna befolkningen har en mycket hög utbildningsnivå. Nästan hälften av de vuxna invånarna har eftergymnasial utbildning på tre år eller längre. Det är den högsta siffran på Hisingen. Andelen med endast förgymnasial utbildning är mycket låg. Utbildningsnivån för den vuxna befolkningen i Lindholmen är något högre än i Eriksberg, men skillnaderna är inte stora.

Även förvärvsfrekvensen är mycket hög bland vuxna i Norra Älvstranden. Bland unga i åldern 18–24 år är den ungefär som snittet i Göteborg och högre i Eriksberg än i Lindholmen.

Barnens livsvillkor och hälsa

Andelen barn i Norra Älvstranden som inte är inskrivna på förskolan är något högre än snittet för Göteborg. Siffran beror på att just andelen ettåringar som inte är inskrivna är högre än medel. Bland de äldre barnen är det endast ett fåtal som inte är inskrivna. 15 procent av barnen i årskurs fem i Norra

Foto: Asbjörn Hansen

Älvstranden läser varje dag. 76 procent läser minst en gång i månaden, vilket är högre än snittet i Göteborg.

Boendesituation

Mellan Norra Älvstrandens två primärområden finns vissa skillnader när det gäller livsvillkor och hälsa. I Eriksberg består många hushåll av två vuxna. I Lindholmen däremot finns många studentlägenheter, vilket gör andelen unga vuxna hög och andelen barn få. En mycket låg andel av befolkningen i hela mellanområdet bor trångt.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade en mycket hög andel av väljarna i Norra Älvstranden och siffran är väldigt lik i båda primärområdena Eriksberg och Lindholmen. Även tilliten i området ligger, tillsammans med mellanområdena Björlanda och Södra Torslanda, högst på ön. Bland vuxna i Norra Älvstranden bedöms en mycket liten andel vara socialt isolerade. I hela Göteborg ligger endast Älvsborg lägre.

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

86 procent av pojkarna och 71% av flickorna är nöjda med sin fritid i Norra Älvstranden. Pojkarnas andel ligger en bit över Göteborgssnittet och flickornas något under. 63 procent av pojkarna och 46 procent av flickorna är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp. Det placerar pojkarna över Göteborgssnittet och flickorna under.

Bland de största hindren för barn och unga att delta i olika fritidsaktiviteter är enligt dem själva att det är för få fritidsaktiviteter att välja på. Tydligast märks detta hos pojkar. I Norra Älvstranden är det också lägst andel flickor i hela Göteborg, som uppger sig ha tid att delta i fritidsaktiviteter de har lust till. Få av flickorna tycker också att det är enkelt att ta sig till och från fritidsaktiviteter.

Föreningsliv

Föreningslivet på Norra Älvstranden är varierat med en mångfald av föreningar: idrottsföreningar, föreningar som driver museum, kulturföreningar, seniorföreningar och samverkansföreningar. Exempelvis har Varvshistoriska föreningen i Göteborg sin verksamhet på Lindholmen. Föreningen har bland annat som målsättning att sprida kunskap om skeppsvarvens historia i Göteborg.

I de bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningarna är det fler pojkar än flickor i åldersgruppen 7–25 år som är medlemmar. Mellanområdet har förhållandevis många bidragsgodkända seniorföreningar. I dem är det mer än dubbelt så många män än kvinnor som är medlemmar.

Platser och aktiviteter

I Norra Älvstranden finns en kommunal mötesplats, mötesplats Vintergatan, för barn och unga i alla åldrar. Här samsas kommunal verksamhet, föreningar och organisationer i samma lokaler.

Färjenäsparken är en välbesökt park med promenadstråk och flera olika lek- och aktivitetsytor. I parken finns till exempel en av Hisingens största lekplatser, ett uteklassrum, en motionsslinga, utomhusgym, fotbollsplan, skejtpark, plan för streetbasket och utsikts- och picknickplatser med anlagda grillkärl. Det pågår en också utveckling av Färjenäsparken till stadspark för evenemang och rekreation. Parken ska bli en mötesplats för alla åldrar med lekområden, grönområden, samvaroytor och evenemangsytor.

På Lindholmen finns Teater Aftonstjärnan och Backa Teater, som båda är populära mötesplatser och välkända teatrar. På Aftonstjärnan bedriver även ett antal föreningar verksamhet. Backa teater har en bred repertoar och där bjuds många ungdomar på teater under skoltid. I nära anslutning till Varvshistoriska föreningen ligger även Radiomuseet.

Lundbystrandhallen är en kommunal idrottsanläggning, som finns på Lindholmen i en tidigare varvslokal. Den består av fem innebandy- och handbollsplaner med fullmått. Platsen är mycket populär och ett flertal föreningar på Hisingen och övriga Göteborg bedriver sin verksamhet där. På Lindholmen finns även en av få curlinghallar i Sverige.

I Jubileumsparken kan du bada, basta, simträna, prova på segling, odla, leka och lära i uteklassrummet eller strosa längs vattnet. Där anordnas också tillfälliga aktiviteter under hela året, men i huvudsak under sommarsäsongen.

Magasinet i Frihamnen är en mötesplats för actionsport som drivs av en förening, Aktiviteterna är bland annat skateboard och kickbike.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» Säkra och trygga gång- och cykelkopplingar, med särskilt fokus på barn och unga, behöver stärkas för att binda samman områdets olika delar med varandra och med närliggande områden. Detta för att skapa en bättre tillgänglighet till service, skola/förskola och fritidsverksamhet. Lundbyleden och Göta älv är exempel på fysiska barriärer som försvårar för rörelse och samspel mellan områden.

» För att minska risken för en ökad känsla av ödslighet och otrygghet på Lindholmen behöver en bättre blandning mellan bostäder och verksamheter tillskapas i samband med utvecklingen av området.

» Under kommande utbyggnadstid av både Frihamnen och Lindholmen behöver trygghets- och vardagslivsperspektivet särskilt beaktas för att minimera påverkan för de som bor, verkar och visats i områdena redan idag.

Livsvillkor och hälsa

» Det finns utmaningar kopplat till livsvillkor och hälsa i Norra Älvstranden men de är mer av generell karaktär, se därför utmaningarna i avsnittet *Hela Hisingen*.

Fritid och föreningsliv

» Flickor är mindre nöjda med sin fritid. Förvaltningen behöver öka kunskapen om de hinder som flickor upplever och hur de kan överbyggas.

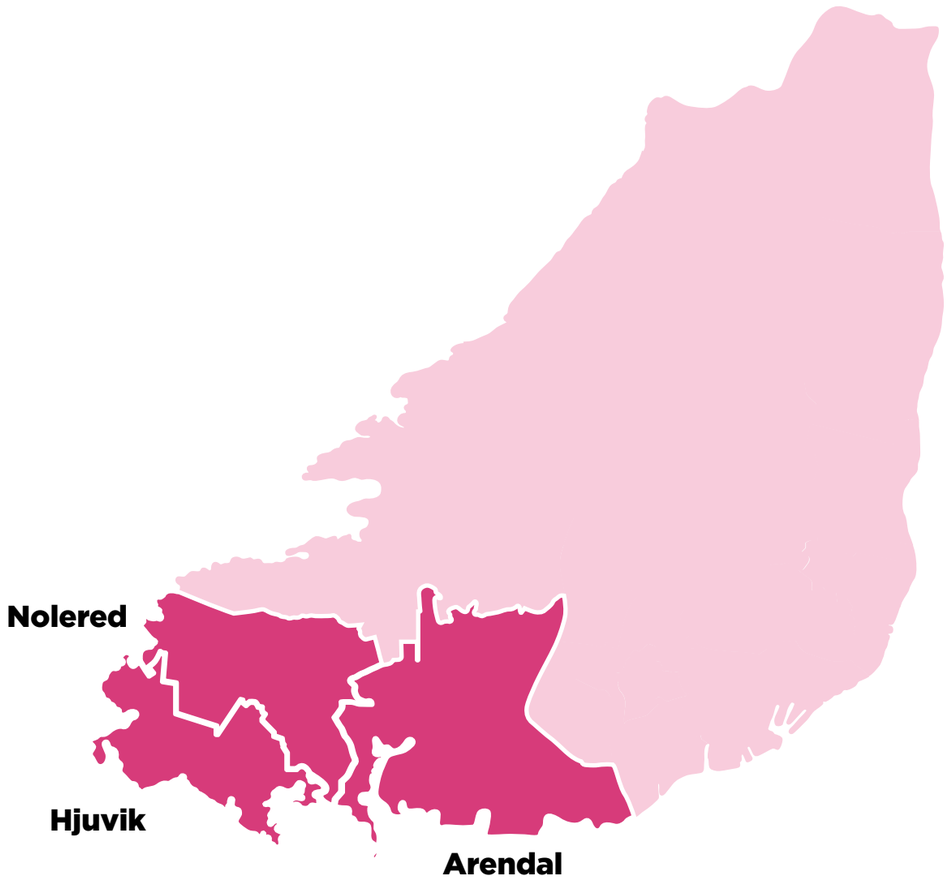

Mellanområdet Södra Torslanda

- Den självskattade hälsan är mycket god i Torslanda.
- Här finns de populära badeb Tumlehedsbadet och Hästeviksbadet.
- Det finns ett starkt föreningsliv med mycket idrotts-föreningar, liksom kulturhuset Vingen där flera verksamheter samsas.

I Arendal finns Skandinaviens största hamn

Södra Torslanda

Södra Torslanda är ett stort område med havskust, industriområden, landsbygd, naturområden och lite stadsbebyggelse. Mellanområdet ligger högst vad gäller hälsoutfall på hela Hisingen.

Bostäder, service och mobilitet

Mellanområdet har tre primärområden: Arendal, Hjuvik och Nolered. Torslanda var tidigare en egen kommun, men införlivades 1968 med Göteborgs Stad. Det är anledningen till att många invånare här har en Torslandaidentitet, snarare än en Göteborgs-identitet.

Bostäder

Nästan 78 procent av bostadsbebyggelsen i Södra Torslanda består av småhus. Arendal är ett stort industri- och verksamhetsområde med endast ett 80-tal boende. Där arbetar drygt 30 000 personer på raffinaderier, logistikcenter, industrier som Volvo och i Göteborgs Hamn. Hjuvik präglas av en lång kuststräcka, vilket de boende i området ser som en positiv kvalitet. Här består bostadsbebyggelsen till största del av småhus med äganderätt. Det saknas mindre och billiga lägenheter, vilket efterfrågas av områdets unga.

Amhult har till stor del relativt ny bebyggelse och majoriteten av Södra Torslandas flerbostadshus, med både hyresrätter och bostadsrätter. Här låg tidigare Torslanda flygplats, som var i drift 1923–1977. Där-efter kom mindre industrier och logistikverksamhet att etablera sig i området. Runt år 2001 byggdes de första bostäderna. De har sedan följts av fler bostäder, verksamheter och service. Amhults flygtorn finns bevarat från tiden då området var flygplats.

I primärområdet Nolered ingår centrala Torslanda, som byggdes ut under 1960-70-talet med främst bostadsrätter, radhus och villor. Torslandas centrum-bebyggelse är lokaliserad kring Torslanda torg, där finns även ett antal flerbostadshus med bostadsrätter. I övrigt domineras bebyggelsen av småhus. För centrala Torslanda och Amhult finns Program för centrala Torslanda, som antogs i juni 2019. Där anges att Torslanda ska utvecklas med småstadskvaliteter. Här planeras 1500–2200 nya bostäder i blandade upplåtelseformer.

Lokal och social service

I mellanområdet finns tre grundskolor och flertalet förskolor, varav de flesta är lokaliserade i den västra delen. Dock saknar mellanområdet gymnasieskola.

I Hjuvik finns ett begränsat utbud av lokal service, som handel och vård. Här saknas också skola för årskurs sju till nio samt vård- och omsorgsboende. I Amhults Centrum och vid Torslanda torg finns lokal service med bland annat matbutiker, vårdcentraler och apotek, som även försörjer Hjuviksborna. Här finns också mellanområdets två skolor för årskurs sju till nio. I centrala Torslanda planeras dessutom ny skola, idrottshall och simhall.

Mobilitet

I Södra Torslanda är bilinnehavet stort, med 412 bilar per tusen personer. Göteborgssnittet är 281 bilar per tusen personer, 2018. Behovet av att bygga ut kollektivtrafiken är stort, bland annat mellan Arendal och Biskopsgården. I Hjuvik önskar de boende mer lokala linjer in i bostadsområdena. I centrala Torslanda

och Amhult består kollektivtrafiken av både lokalbussar och expressbussar, men direktkopplingar till exempelvis Biskopsgården saknas.

Genom mellanområdet löper Väg 155 och blir en barriär särskilt under morgnarnas och eftermiddagarnas rusningstrafik. Då uppstår vanligen köbildning från och till färjeläget vid Lilla Varholmen i Hjuvik, varifrån färjorna går över till öarna i Öckerö kommun. Köbildningen påverkar även kollektivtrafiken, som bitvis saknar eget körfält. Trafikverket tog i juni 2021 fram en åtgärdsvalsstudie för vägen, där särskilt kopplingen till öarna i Öckerö kommun undersökts.

I Amhult och Torslanda är Kongahällavägen en barriär då den skär rakt genom områdena. Här finns önskemål om att förbättra trafiksituationen och att bygga ut gång- och cykelkopplingar i och mellan områden. I Arendal utgör industriområdet en barriär mellan Södra Torslanda och Biskopsgården. Göteborgs hamn i Arendal är Skandinaviens största och hanterar mer gods per år än Sveriges andra hamnar tillsammans. Även i Sörred finns ett stort logistikområde.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020)

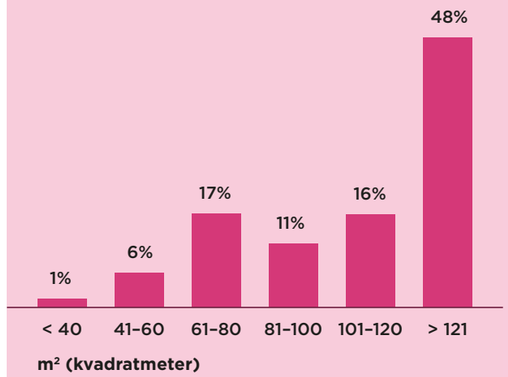

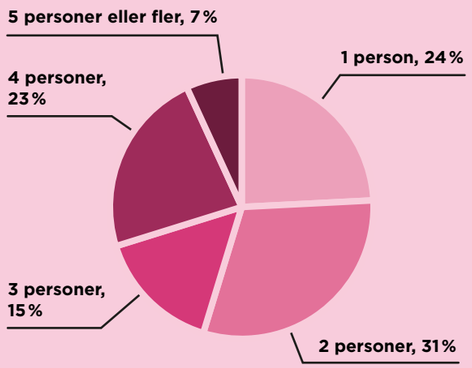

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Södra Torslanda	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	18 100	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	2 600	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	440 500 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	96 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	37 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	91 %	81 %	84 %

Livsvillkor och hälsa

I Södra Torslanda upplever 82 procent av den vuxna befolkningen i området att de har en god hälsa. Det är bland de högsta siffrorna på Hisingen.

Ekonomi

Den disponibla medelinkomsten ligger på 440 500 kronor, vilket är högt jämfört med snittet i Göteborg. Boende i Södra Torslanda i åldern 65 år och äldre har i snitt 300 000 kronor i disponibel inkomst. Kvinnor har betydligt lägre medelinkomst i förhållande till män. Skillnaderna är mindre i lägre åldrar, 20–30 år. I åldern 45 år har männen 180 000 kronor mer än kvinnorna. Skillnaderna består genom livet och vid 75 års ålder är skillnaden över 100 000 kronor.

Enligt de senaste siffrorna lever 3,4 procent av hushåll i Södra Torslanda med barn under 18 år i relativ fattigdom. Läs mer om begreppet och jämför med övriga områden på Hisingen i avsnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

Av elever boende i Södra Torslanda är det 96 procent av eleverna i årskurs nio behöriga till yrkesprogram på gymnasiet. Det är en hög andel, jämfört med andra områden på Hisingen och sett till hela Göteborg. I Södra Torslanda har cirka en tredjedel, ca 37 procent, av de vuxna hög utbildningsnivå. Det är exakt snittet för Göteborg. Kvinnor har en högre utbildningsnivå i förhållande till män, 43 procent i förhållande till 32 procent.

Förvärvsfrekvensen i området är hög, hela 91 procent i åldern 25–64 år. Antalet förvärvsarbetande kvinnor är något högre jämfört med männen. I Södra Torslandas tre primärområden ligger förvärvsfrekvensen bland unga i ålder 18–24 år på mellan 60 och 75 procent, där primärområde Arendal står för den högsta andelen.

Barnens livsvillkor och hälsa

Andelen barn i Södra Torslanda som är inskrivna på förskolan är hög, med enbart cirka 10 procent av alla barn ett till fem år som inte var inskrivna 2020. Vid fem års ålder är nästan samtliga barn inskrivna. 16 procent av barn i årskurs fem läser böcker varje dag. 80 procent läser böcker någon gång i månaden och 20 procent läser aldrig böcker. Barnavårdscentralens språkscreening visar att språkutvecklingen hos barn i Södra Torslanda är god, utifrån att över 90 procent på BVC blev godkända

Boendesituation

Enbart 24 procent av hushållen i Södra Torslanda är ensamhushåll och två procent av befolkningen bor trångt. Det är bland den lägsta andelen på Hisingen.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade 91 procent av väljarna i mellanområdet. 80 procent uppger att de känner tillit till andra människor. Det är också en mycket liten andel som beräknas vara relativt socialt isolerade i Södra Torslanda.

Foto: Åsa Henskog

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

Många är nöjda med sin fritid i Södra Torslanda, 78 procent av flickorna och 86 procent av pojkarna. Det är en av de högsta siffrorna i Göteborg. 73 procent av både flickor och pojkar är medlemmar i en förening, vilket också är högt sett till hela Göteborg särskilt vad gäller flickor. Flickor och pojkar upplever färre hinder att delta i fritidsaktiviteter än Göteborgssnittet, förutom när det gäller ekonomi. Där upplever färre pojkar än snittet att det finns många aktiviteter som är gratis eller lagom dyra.

Föreningsliv

I mellanområdet finns ett starkt föreningsliv och många barn och unga här är medlemmar i en förening. Här finns nästan dubbelt så många bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningar, som i exempelvis Backa och Biskopsgården. Det är ett fåtal fler flickor än pojkar som är medlemmar. I området finns i princip bara idrottsföreningar, med allt från fotboll, handboll och innebandy till ridsport och kampsport. Det finns också ett fåtal bidragsgodkända seniorföreningar. Här är lokaler en viktig fråga. Sport- och idrottshallarna är tätt bokade och flera föreningar har underlag för att utöka sin verksamhet, men inte möjlighet på grund av för bristen på hallar.

Platser och aktiviteter

I kulturhuset Vingen vid Amhults torg finns den kommunala mötesplatsen Runt hörnet för ungdomar. Här ryms också kulturaktiviteter, konferenslokaler, bio, teater, sång, musikkvällar, föredrag, dans, bio, café och restaurang. Kulturhuset drivs av en förening. I huset finns också bibliotek, kulturskola och andra föreningar.

Den kommunala mötesplatsen Runt hörnet riktar sig till barn och unga i åldern 13–16 år och har öppet fem dagar i veckan. Verksamheten når 40 procent flickor och 60 procent pojkar. Vilket är liknande siffror som de mötesplatser på Hisingen som når flest flickor. I dialoger önskar unga fler mötesplatser i området.

Torslandavallen ligger i södra delen av mellanområdet. Här finns en elvamannaplan med konstgräs och en elvamannaplan med naturgräs. I anslutning till dessa ligger också Torslandahallen, där Torslanda handbollsklubb har driftansvar och erbjuder det mesta av sin verksamhet. I anslutning till Torslandaskolan ligger också Nya Torshallen.

Södra Torslanda angränsar till havet och här finns både Tumlehedsbadet och Hästeviksbadet. I Sörred finns simhallen Sörredsbadet, som drivs av en förening, och Torsviken, som är ett fågellandskap som vallats in av muddermassor och dagvatten från närliggande industrier. Torsviken är ett Natura 2000-område för bevarandet av vilda fåglar.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att underlätta vardagslivet och minska behovet av att resa till andra områden behöver det lokala serviceutbudet stärkas i de västra delarna av Södra Torslanda.

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar.

» För att öka tillgängligheten till mötesplatser och skola/förskola, särskilt för barn och unga, behöver det kollektivtrafiken och gång- och cykelnätet utvecklas och utformas säkert. Kollektivtrafikkopplingar mellan Torslanda och Biskopsgården behöver stärkas för att öka tillgängligheten mellan bostadsområden och arbetsplatsområden.

» Kongahällavägens och väg 155's fysiska barriäreffekter behöver minska för att öka trafiksäkerheten samt stärka kopplingar till grön- och rekreationsområden samt arbetsplatsområden.

Livsvillkor och hälsa

» Det finns utmaningar kopplat till livsvillkor och hälsa i Södra Torslanda men de är mer av generell karaktär, se därför utmaningarna i avsnittet *Hela Hisingen*.

Fritid och föreningsliv

» Stötta föreningsliv och civilsamhälle att bibehålla och utveckla sin verksamhet i området samt ta lärdom av väl fungerande verksamhet

» Det är ett högt tryck på idrottshallar och brist på lokaler vilket är en förutsättning för att bedriva verksamhet.

Mellanområdet Tuve-Säve

- I Tuve växer befolkningen och det varierade boendeformerna möjligör för en blandad befolkning att bo här.
- Det finns många stora föreningar och flest seniorföreningar på hela Hisingen.
- Området ligger ungefär på göteborgssnittet i hälsoutfall och socioekonomisk statistik men det skiljer sig åt mellan Tuve och Säve.

Här finns stora delar av Hisingsparken med sin varierade natur

Tuve-Säve

Det här är ett vidsträckt område med alltifrån nybyggnationer, förortskaraktär och stadsdelstorg till ren landsbygd och naturområden. Här varierar även livsvillkor och hälsa, även om de överlag ligger på stadens snitt.

Bostäder, service och mobilitet

Bostäder

Tuve-Säve har en varierad prägel och de två primärområdena Tuve och Säve. Tuve står för förortskaraktären och stadsdelstorget, medan landsbygden finns i Säve. Där är avstånden långa och service saknas till stor del. I mellanområdet pågår flera stadsutvecklingsprojekt och befolkningen växer kontinuerligt.

Tuve Centrum ligger på cykelavstånd, cirka fyra kilometer, till Backaplan. Variationen av boende- och ägandeformer är relativt stor i området, vilket leder till en blandad befolkning. Samtidigt finns en segregation mellan bostadsområdena med hyresrätter och de med bostadsrätter eller äganderätter. Andelen barn, ungdomar och pensionärer är något högre i Tuve än i Göteborg som helhet. För unga vuxna och äldre finns brist på mindre bostäder. Exempelvis finns en hög andel ensamstående äldre i småhus, jämfört med genomsnittet för Göteborg, vilket kan skapa en inlåsningseffekt och öka efterfrågan på exempelvis trygghetsbostäder. Andelen äldre över 80 år kommer att öka med 25 procent i området fram till 2028. I centrala Tuve finns samtidigt viss nyproduktion av lägenheter, liksom komplettering med cirka 200 nya småhus kring det gamla rasområde där ett jordskred inträffade i november 1977.

Säve samhälle är beläget nio kilometer från både Kungälv och Backaplan. I jämförelse med andra områden har Säve inte förändrats nämnvärt sedan införlivningen med Göteborg 1967. Den fysiska strukturen är densamma. Primärområdet har ett ensidigt bostadsbestånd, där drygt 90 procent är eget ägande. Området har mycket få hyreslägenheter och bostadsrätter. Här finns en högre andel äldre i småhus jämfört med Tuve och ingen nyproduktion av lägenheter.

Vissa boende i Säve upplever ett missnöje och har en känsla av bortglömdhet; att de inte är en del av staden och får del av dess satsningar och utvecklingsprojekt. Detta kan samtidigt vara en delförklaring till att det på orten finns en känsla av sammanhållning och hög social kontroll. Invånarna känner varandra, hjälps åt och går samman för att värna bygden.

Lokal och social service

I mellersta Tuve finns en väl utbyggd lokal service kring Tuve torg, som renoverades för drygt tio år sedan. Här finns bland annat två livsmedelsaffärer, posthantering, restaurang, kiosk, bageri och frisör. Tidigare kundundersökningar från Göteborgslokaler har visat att Tuveborna är bland de som är mest nöjda med sitt lokala torg. Längs den pågående nybyggnationen vid Gunnestorpsvägen möjliggörs för lokaler i bottenvåningarna vilket kan bidra till att sprida ut och öka den privata servicen och samtidigt skapa fler stråk för möjligheter till samspel.

Runt torget finns också social service med flertalet nybyggda förskolor, öppen förskola, vård- och omsorgsboende, bibliotek, mötesplats för äldre, mötesplats för unga, vårdcentral och tandvård. En ny

grundskola för årskurs fyra till nio, Glöstorpsskolan. Planering pågår också för nybyggnad och tillbyggnad av Gunnestopsskolan och Tångenskolan, som behöver ta emot fler elever allteftersom Tuve växer. Norra och södra Tuve saknar lokal service.

I Säve finns viss kommersiell service samlad runt Säve station och Bärby Korsväg, men den är som helhet bristfällig. Därmed finns inte samma givna samlingsplatser som i Tuve. Livsmedelsbutik saknas och Säveborna är på grund av sitt läge delvis orienterade mot Kungälv för vardagshandel och inköp, vilket också bidrar till områdets identitet. Primärområdets offentliga service finns i form av samlingslokalen Bärby bygdegård, Bärbyskolan och tre förskolor. En del av barnen går i skolor i Kungälv-Kärna och i Björlanda.

Mobilitet

Tuve ligger som en enklav, avskild från närliggande områden, med Tuvevägen i öster, stora grönområden i väster och söder och åkerlandskapet i norr. Större delen av primärområdet är så gott som helt är matat från en gata, Finlandsvägen. Med bil kan Tuve anses svårtillgängligt. Det trafikseparerade systemet med återvändsgränder skapar stora omvägar, samtidigt som det ger trygga bostadsgårdar. Här finns dock ett väl utbyggt gång- och cykelnät, något som till stora delar saknas i Säve. Tuve har också god kollektivtrafik och en stombusslinje som kopplar ihop området med centrala Hisingen.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

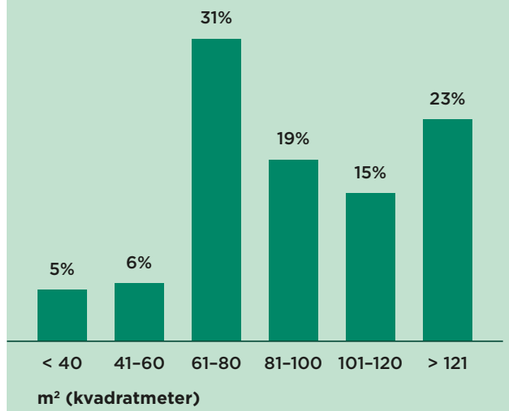

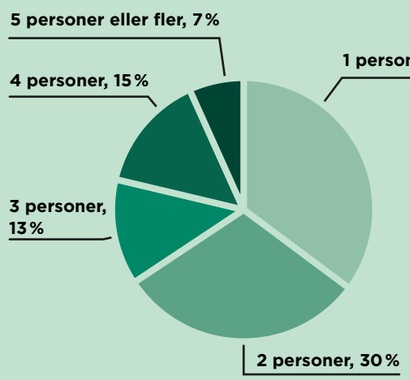

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Tuve-Säve	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	12 400	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 500	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	329 100 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	84 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	27 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	83 %	81 %	84 %

I Säve är Kongahällavägen ortens ryggrad och kopplar ihop området mot Tuve, Kungälv och Torslanda. Samtidigt är vägen en stor trafikbarriär, då bebyggelsen återfinns på båda sidor av vägen. Detta gäller inte minst i Säve samhälle, som är relativt tätbebyggt. Kollektivtrafiken i Säve är bristfällig med anropsstyrd trafik på vissa linjer och utan snabba linjer mot centrala Göteborg.

Livsvillkor och hälsa

Tuve-Säve är ett stort geografiskt mellanområde som ligger ungefär på snittet i hälsoutfall och socioekonomisk statistik. Men det finns variationer. Till exempel ligger läsning högt jämfört med andra områden, medan den självskattade hälsan ligger lite lägre än snittet för Göteborg. Det finns skillnader mellan områdena Tuve och Säve, där Tuve har fler socioekonomiska riskfaktorer. Skillnaderna kan delvis förklaras med att primärområdenas olika karaktärer påverkar vilka grupper som flyttar hit.

Ekonomi

Kvinnor har en lägre medelinkomst än män och att skillnaderna stiger med åldern. I gruppen 30–44 år i Tuve har skillnaden exempelvis blivit drygt 100 000 kronor mellan kvinnors och mäns medelinkomst. Medelinkomsten för både män och kvinnor i Tuve-Säve är ungefär som snittet i Göteborg, cirka 329 000 kronor. Här kan vi även se skillnader mellan primärområdena, där Säve ligger över snittet i medelinkomst och Tuve under.

Enligt de senaste siffrorna var andelen barnhushåll i Tuve-Säve som lever i relativ fattigdom lägre än snittet i Göteborg. Majoriteten av dessa hushåll finns i Tuve. Läs mer om begreppet och jämför med övriga områden på Hisingen i avsnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

84 procent av eleverna i årskurs nio i Tuve-Säve är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är ungefär som snittet för Göteborg. Det finns skillnader mellan primärområdena, där andelen gymnasiebehöriga är högre i Säve än i Tuve.

I hela mellanområdet har cirka 26 procent av befolkningen minst treårig eftergymnasial utbildning, vilket är lägre än medel för Göteborg. Det skiljer inte nämnvärt mellan primärområdena, utan störst skillnader finns mellan män och kvinnor. Inom gruppen kvinnor finns en betydlig högre andel högutbildade.

Förvärvsfrekvensen bland vuxna 25–64 år i Tuve-Säve är lite högre än snittet för Göteborg och Hisingen. Vi kan också se att andelen förvärvsarbetande är lite högre i Säve än i Tuve, men bland unga i åldern 20–24 år gäller det omvända.

Barnens livsvillkor och hälsa

Andelen ett- till femåringar i Tuve-Säve som inte är inskrivna på förskolan är lite lägre än snittet för Göteborg. Andelen femåringar som inte är inskrivna på förskolan är dock något högre än snittet. En god språkutveckling bidrar till att barns chanser att lyckas i skolan ökar. Barnavårdscentralens språkscreening visar att språkutvecklingen verkar vara god hos 2,5- åringar. Drygt 80 procent klarade testet utan anmärkning 2020. Siffrorna bör dock ses i ljuset av att en del boende i Säve orienterar sig mot andra områden, och därför också väljer andra barnavårdscentraler. I Tuve ligger antalet tänder hos tre till sexåringar med manifesterad karies lite under snittet i jämförelse med övriga områden på Hisingen.

Barn i årskurs fem, som bor i Tuve-Säve, läser i hög grad. Cirka 90 procent läser minst en gång i månaden och cirka 27 procent läser varje dag, vilket är bland de högsta siffrorna på Hisingen.

Boendesituation

Tuve-Säve har en relativit låg andel trångbodda, men skillnader finns mellan primärområdena. Majoriteten av mellanområdets trångbodda personer finns i Tuve, vilket är en konsekvens av skillnaden i boendetyperna mellan områdena.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade cirka 83 procent av väljarna i Tuve-Säve, vilket ungefär är snittet för Göteborg. Andelen röstande är högre i Säve än i Tuve. Om vi går ner på valdistriktsnivå är skillnaderna ännu större. Cirka 69 procent i valdistriktet Norumshöjd i Tuve röstade i riksdagsvalet 2018.

När det gäller tillit till andra människor ligger mellanområdet högre än snittet för Hisingen. Cirka sju procent av invånarna bedöms vara socialt isolerade, vilket är lite lägre än snittet och på samma nivå som Kvillebäcken och Södra Torslanda.

Foto: Bengt Nilsen

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

Cirka 80 procent pojkar och flickor i Tuve-Säve är nöjda med sin fritid, pojkar ligger strax under snittet för Göteborg och flickor en bit över. 61 procent av pojkarna och 53 procent av flickorna är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp. Det är nära snittet i Göteborg. Flickor och pojkar upplever färre hinder att delta i fritidsaktiviteter än Göteborgssnittet. Något färre, både flickor och pojkar, tycker sig ha mycket att välja på i området. Detta trots att Tuve-Säve är bland det områden med flest bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningar på ön. Det är troligt att det skiljer sig åt mellan Tuve och Säve. Men eftersom rapporten *Barn och ungas fritid i Göteborg* inte redovisar statistik lägre än mellanområdesnivå vet vi lite om detta.

Föreningsliv

I Tuve-Säve finns flest bidragsgodkända seniorföreningar på hela Hisingen. De bedriver allt från stödverksamhet till sport och kulturbevarande aktiviteter. Tillsammans med Södra Torslanda ligger mellanområdet också på topp på ön när det gäller antalet bidragsgodkända barn- och ungdomsföreningar. Det finns dessutom fler medlemmar i föreningarna i området, än det finns barn och unga boende i åldrarna 7–25. I primärområdet finns många säregna idrottsanläggningar, som ishall, racketsportshall och golfbanor. Detta förklarar troligen delvis varför många reser till området för att utöva fritidsaktiviteter.

I Tuve finns idrottsföreningar med allt från racketsport, minigolf, orientering och brottning till scouter och odlarföreningar. Det mesta är geografiskt centrerat kring Tuve.

Föreningslivet i Säve består till stor del av en idrottsförening och ett par ridsportsföreningar. Det finns också en träffpunkt för äldre, som bedrivs med volontärinsatser från föreningslivet.

Platser och aktiviteter

I Tuve-Säve finns Hökälla, Skändlaberget och Hisingenparken. Naturområdet Hökälla sträcker sig längs Kvillebäcken mellan Backa och Tuve. På det cirka 65 hektar stora området finns våtmark, betesmark, ängar och sumpskog. Artrikedomen av växter, fåglar och groddjur är stor. Norr om Hökälla, på gränsen mellan Tuve och Säve, ligger Skändlaberget. I det kuperade landskapet finns lämningar efter stenåldersjägare, gravfält från vikingatiden, 1800-talstorp och gärdsgårdar som löper kors och tvärs. I området finns också Hisingsparken. Den är Göteborgs största park och sträcker sig från Slättadamm upp till Kärrdalen och västra delarna av Tuve. Här huserar en av Hisingens två lantgårdar, liksom lekplatser och utegym.

Vid Tuve torg finns en sporthall, Tuvevallen och två gymnastikhallar i anslutning till Gunnestorpsskolan och Tångenskolan.

I hjärtat av Tuve ligger Kulturpunkten. Där samsas mötesplats för ungdomar, träffpunkt för äldre, bibliotek och kulturskolans verksamhet under samma tak. Här finns en större samlingssal och en del mindre mötesrum som används av det lokala föreningslivet. Mötesplatsen riktar sig i huvudsak till högstadiet och har två drop-in tider, en kväll för planerad verksamhet och öppet var tredje helg. Mer än 85 procent av besökarna är pojkar.

Säve är ett glesbebyggt område med dåliga kollektivtrafiksförbindelser och cykelbanor, vilket troligtvis ger begränsad tillgänglighet till fritidsaktiviteter för barn och unga. I närheten av Bärbyskolan i Säve ligger Bärby bygdegård. Bygdegården kan användas av både föreningar och boende för aktiviteter. I Säve finns ingen fast kommunal mötesplats, men en del verksamhet planeras i området terminsvis.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar, samt mellanboendeformer för äldre.

» Ökad finmaskigheten i trafiknätet i centrala Tuve minskar biltrafikens barriäreffekter och ökar rörelsefriheten och trafiksäkerheten för gående och cyklister, särskilt för barn och unga.

» För att underlätta vardagslivet i Säve behöver tillgången/tillgängligheten till så väl lokal service och fritidsverksamhet förbättras.

» Minska barriäreffekten av Tuvevägen och Kongahällavägen för att öka tillgängligheten till bland annat Hökälla naturområde.

Livsvillkor och hälsa

» Inom Tuve-Säve finns områden där flera socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller. Detta är en utmaning i sig och även en utmaning att det inte syns i statistiken på mellanområdesnivå. Hela mellanområdet har också låg självskattad hälsa.

Fritid och föreningsliv

» Öka andelen flickor i den kommunala fritidsverksamheten.

» Kunskapen behöver öka kring skillnader mellan Tuve och Säven och inom områdena för att göra relevanta insatser när det gäller fritid.

Mellanområdet Västra Biskopsgården

- Svarte Mosse är en populär mötesplats bland boende med sin lekplats, motionsspår och natur.
- Här sammanfaller flera socioekonomiska riskfaktorer, trångboddheten är hög och befolkningen ung.
- Västra Biskopsgården är ett av två prioriterade områden utifrån socialförvaltningen Hisingens trygghetsarbete. som sker i samverkan med bostadsbolag, polis.

Här finns ett varierat föreningsliv med socialt engagemang för området

Västra Biskopsgården

Västra Biskopsgården består av tre primärområden med olika karaktär. Området har en majoritet flerbostadshus och service är lokaliserad främst till de lokala torgen. Den självskattade hälsan är här lägst på hela Hisingen.

Bostäder, service och mobilitet

Bostäder

Västra Biskopsgården rymmer primärområdena Södra och Norra Biskopsgården och Länsmansgården. Södra Biskopsgården byggdes under det senare 1950-talet. Exploateringen fortsatte norrut med Norra Biskopsgården och Länsmansgården.

Norra Biskopsgårdens bostadsbestånd består idag till 90 procent av hyresrätter. Området har på senare år kompletterats med 150 blandade bostäder, i form av radhus, kedjehus, fyrbohus och en gruppbostad. Södra Biskopsgården har en stor andel invånare i gruppen 19–29 år jämfört med andra områden. Upplåtelseformernas fördelning i Södra Biskopsgården är likartad med den i Norra Biskopsgården, med drygt 75 procent hyresrätter och en större andel bostadsrätter. I Länsmansgården består bostadsbeståndet av drygt 20 procent bostadsrätter och 75 procent hyresrätter. I området har 90 bostadsrätter färdigställts vid Varmfrontgatan under senare år.

Lokal och social service

I mellanområdet finns tre större torg: Vårväderstorget i Södra Biskopsgården, Friskväderstorget i Norra Biskopsgården och Länsmanstorget i Länsmansgården. De har alla ett större utbud än bara livsmedelsbutiker. De är också viktiga mötesplatser och servicepunkter för alla invånare och har därför stor betydelse för upplevelsen av trygghet och trivsel.

Vårväderstorget är utpekat som tyngdpunkt i utbyggnadsplaneringen av staden. Förutom stadsdelens egna invånare besöker människor från Lundby och andra delar av Hisingen torget. Här finns utöver en god social service även livsmedelsbutiker, några restauranger och flera närbutiker. Den sociala servicen utgörs av apotek, folktandvård, vårdcentral, skola, träffpunkt för äldre, öppen förskolaoch medborgarkontor. I området finns Ryaskolan med förskoleklass upp till årskurs nio och sex förskolor.

Även vid Friskväderstorget finns en relativt god lokal och social service med mataffär, restaurang och övrig handel, som även kompletteras av viss handel vid Väderbodarna på östra sidan av Sommarvädersgatan. Vid torget finns en vårdcentral och barnavårdscentral, men inte tandvård. I området finns också fyra förskolor och Sjumilaskolan med förskoleklass upp till årskurs nio.

Länsmanstorget är ett mindre torg med viss vardaglig service, såsom mataffär, restaurang, frisör och gym, men utan den breda sociala servicen. I Länsmansgården finns två grundskolor: Nya Skolan med förskoleklass upp till årskurs nio och Landmäreskolan med förskoleklass till och med årskurs tre. Här finns också gymnasiesärskolan Hökegården, med upptagningsområde för hela Göteborg.

Mobilitet

Trots sitt centrala geografiska läge och med flera spårvagnslinjer mot centrala Hisingen, kan Västra Biskopsgården upplevas mentalt isolerat i förhållande till övriga Hisingen. Södra Biskopsgårdens koppling

till Lundby är större än till Norra Biskopsgården. Invånare från detta primärområde använder sig av den service och det utbud som finns inom områdena Bräcke, Färjenäs och Eriksberg i Lundby. För att stärka kopplingarna mellan Södra Biskopsgården och Bräcke behöver fler barriäröverbryggande åtgärder komma till, framför allt över Yrvädersgatan.

Det finns kommunikationsstråk mellan Länsmansgården och Lundby. Då flera bostadsområden i Lundby vid stadsdelsgränsen saknar närbutiker söker sig boende till livsmedelsaffärerna vid Länsmantorget. Behov som framkommer i bland annat medborgardialoger, är att kollektivtrafiken i norra delen av Biskopsgården behöver utvecklas för att fler ska få möjlighet att nå kusten för rekreation. För det behöver också gång- och cykelnät byggas ihop och utveckling av stadens hyrcykelsystem.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

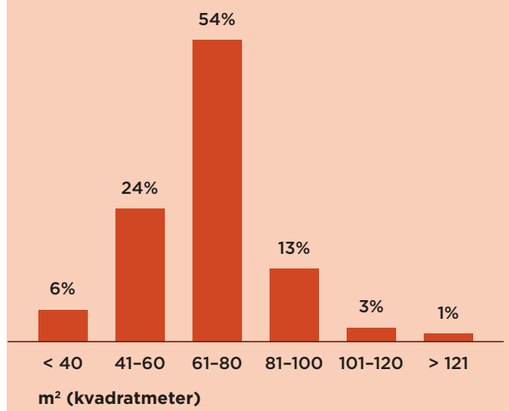

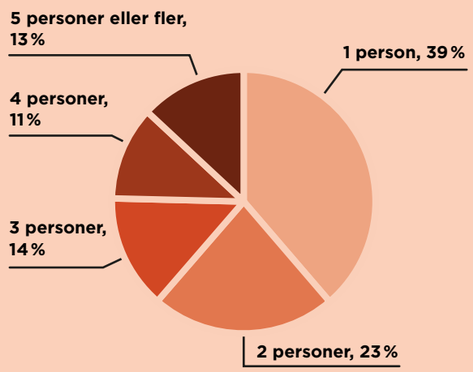

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	V. Biskpåsgården	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	19 400	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	2 500	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	227 100 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	65 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	19 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	65 %	81 %	84 %

Livsvillkor och hälsa

Västra Biskopsgården har en bred representation av olika nationaliteter och språk. 73 procent av den vuxna befolkningen i området upplever sig har en god hälsa, vilket är bland den lägsta andelen på Hisingen.

Ekonomi

Den disponibla medelinkomsten för vuxna i detta mellanområde är 227 000 kronor (2019), vilket är lågt jämfört med snittet i Göteborg. Boende i Västra Biskopsgården som är 65 år och äldre har i snitt 179 000 kronor i disponibel inkomst. Kvinnor har lägre medelinkomst jämfört med män. Skillnaderna är inte lika stora som i de socioekonomiskt starkare områdena på Hisingen. Men i åldern 30–44 år har männen över 100 000 kronor mer än kvinnorna. Denna skillnad är lägre efter det åldersspannet och i åldern 75–84 år skiljer det cirka 30 000 kronor. Kvinnorna i denna ålder ligger dock mycket lågt generellt, med en medelinkomst på enbart 150 000 kronor.

Ungefär 40 procent av barnhushållen i Västra Biskopsgården lever i relativ fattigdom. Detta är den högsta andelen på Hisingen. Läs mer om begreppet och jämför med övriga områden på Hisingen i avsnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

65 procent av eleverna i årskurs nio i Västra Biskopsgårdens är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet. Det är mycket lågt jämfört med andra områden på Hisingen och i jämförelse med Göteborg. I Västra Biskopsgården har cirka en femtedel av de vuxna hög utbildningsnivå, vilket ligger långt under snittet för Göteborg. En något större andel av kvinnorna har en högre utbildningsnivå i jämfört med männen, 20 procent i förhållande till 18 procent.

Även förvärvsfrekvensen i området är låg, endast 69 procent i åldern 25–64 år. Antalet förvärvsarbetande män är betydligt högre än motvsvarande siffra för kvinnor. I Västra Biskopsgårdens tre primärområden är förvärvsfrekvensen bland ungdomar i ålder 18–24 år 50–57 procent, där primärområde Södra Biskopsgården har den högsta andelen förvärvsarbetande.

Barnens livsvillkor och hälsa

Andelen barn i Västra Biskopsgården som inte är inskrivna på förskolan är hög. Sammanlagt är det 16 procent av alla ett- till femåringar i området som inte deltar i förskoleverksamhet. Vidare visar barnavårdscentralens språkscreeningen att språkutvecklingen hos barn i Västra Biskopsgården på den ena BVC-kliniken ligger på 64 procent och på den andra på 74 procent. Det är lågt i förhållande till andra BVC på Hisingen.

25 procent av barn i årskurs fem, som bor i Västra Biskopsgården som läser böcker varje dag. 91 procent läser böcker minst någon gång i månaden och enbart 9 procent läser aldrig böcker.

I Västra Biskopsgården var 2019 antalet tre- till sexåringar med manifesterad karies vilket är högt. Området har även en större andel barn med övervikt och fetma, i förhållande till andra områden på Hisingen.

Boendesituation

I Västra Biskopsgården är det cirka 22 procent av befolkningen som bor trångt. Det är den överlägset högsta andelen på Hisingen. Dock finns det säkerligen även ett stort mörkertal att ta hänsyn till. När vi ser till andelen ensamhushåll ligger Västra Biskopsgården i höjd med Göteborg, med cirka 40 procent enpersonhushåll.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade 65 procent av väljarna i Västra Biskopsgården. 56 procent av invånarna uppger att de känner tillit till andra människor. 15 procent beräknas vara relativt socialt isolerade i Västra Biskopsgården. Det är den högsta andelen på Hisingen.

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

I Västra Biskopsgården är 70 procent av flickorna och 82 procent av pojkarna nöjda med sin fritid. De siffrorna ligger nära göteborgssnittet, men för flickorna är bland de lägsta på Hisingen. Däremot är enbart 29 procent av flickorna och 46 procent av pojkarna medlem i en förening, grupp eller särskild grupp på fritiden. Det är den lägsta siffran för flickor och bland de lägsta hos pojkar i Göteborg. Flickor och pojkar upplever fler hinder att delta i fritidsaktiviteter än Göteborgssnittet. Västra Biskopsgården är det enda mellanområdet i Göteborg där fler pojkar är flickor upplever vägen till och från den aktivitet de vill delta i som otrygg.

Föreningsliv

I Västra Biskopsgården finns ett varierat föreningsliv med allt från kultur till idrott och odlingsföreningar. Det finns ett fåtal seniorföreningar med relativt få medlemmar jämfört med exempelvis Tuve-Säve, som har mer än 20 gånger fler medlemmar i sina seniorföreningar.

Det finns ett starkt socialt engagemang i området hos flera föreningar. Genom dialoger vet vi däremot att förutsättningarna att bedriva verksamhet inte alltid är enkla. Det handlar dels om bristen på ändamålsenliga lokaler och ledarbrist, men också om svårigheterna att få ekonomin att gå runt. Betalkraften hos medlemmar ofta är låg, liksom svårigheten att få ihop ideella krafter för att söka bidrag och därmed få hållbar ekonomi. Föreningskunskapen är också delvis låg och att ta del av Göteborgs Stads bidragssystem kräver både administration och språkförståelse.

I hela Biskopsgården, både Västra och Östra, finns drygt tio barn- och ungdomsföreningar som är bidragsgodkända jämfört med exempelvis Södra Torslanda med sina sjutton stycken. Det finns dock betydligt fler föreningar med verksamhet för barn och unga utan bidrag från staden. Ett flertal föreningar är också verksamma i Västra Biskopsgården, men har sitt fäste i andra områden. Det gör statistiken svår att följa. I mellanområdet har föreningar länge uttryckt en önskan om mer plats för kultur, där frågan om ett allaktivitetshus har drivits lokalt av föreningslivet.

Platser och aktiviteter

Precis vid Länsmanstorget, i primärområdet Norra Biskopsgården, ligger Biskopsgårdens enda mötesplats Vårvinden, som riktar sig till barn och unga i årskurs sex till nio. Där är cirka 39 procent av besökarna är tjejer, vilket är en av de högre siffrorna på Hisingen. I anslutning till mötesplatsen ligger Vårvindens sporthall, bibliotek, lekplats och träffpunkten Monsunen för seniorer. I Länsmansgården finns Länsmansgårdens motionscenter med utegym, aktivitetsyta och naturstigar. Närmare Friskvädersstorget i anslutning till Sjumilaskolan, finns sporthallen Sjumilahallen. Den är en viktig samlingsplats och används på kvällen och helger av föreningar för aktiviteter och träningar. I södra delen av mellanområdet finns Ryaskolans sporthall med närhet till aktivitetsytor och elvamannaplan vid Blidvädersplan.

Mittemellan Länsmansgården och Sjumilahallen breder Svarte Mosse naturområde ut sig med hällmarker, kärr och tjärnar. Här finns också löpspår, naturstigar och en större naturlekplats.

Bland invånarna i Västra Biskopsgården efterfrågas mer kostnadsfria aktiviteter för barn, unga och äldre, liksom fler mötesplatser för unga. Många, både föreningar och personal på de kommunala mötesplatserna, ser och nämner också den mentala barriären mellan Södra och Norra biskopsgården där barn och unga inte rör sig mellan områdena.

Foto: Föreningen Meeting Plays

Trygghet

Västra Biskopsgården är ett område där många socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller. Det har stor påverkan såväl på upplevelsen av trygghet och som på både människors individuella förmåga och den kollektiva förmågan. Den kollekiva förmågan är en grupps möjlighet att gå samman och möta gemensamma problem.

Här finns fler riskfaktorer för hög otrygghet och för unga att utveckla ett kriminellt beteende, jämfört med övriga Hisingen och staden i stort. 61 procent av invånarna i Västra Biskopsgården upplever sig trygga i sitt bostadsområde, vilket är den lägsta siffran på hela Hisingen.

Emotionellt och praktiskt stöd är en viktig aspekt av människors trygghet. Jämfört övriga Hisingen är det störst andel i Västra Biskopsgården som saknar detta. Andelen som svarar att de utsatts för fysiskt våld det senaste året är också högst här på hela Hisingen.

Brottsutsatta och otrygga platser

Brottsutsatta platser, så kallade hotspots, i området är Vårväderstorget, Friskväderstorget och Länsmanstorget. De upplevs också från och till som otrygga. På alla dessa torg sker grova våldsbrott som skjutningar och mord, men också exempelvis skadegörelse och snatterier. Här förekommer även narkotikahantering och försäljning av narkotika. Det här är också platser där unga riskerar att både utsättas för kriminalitet och rekryteras in i kriminalitet på olika sätt. Flera av torgen har tomma lokaler eller lokaler där verksamheten är stängd kvällstid. Även det påverkar tryggheten. Sammantaget gör detta att många upplever otrygghet och undviker torgen, främstkvällstid

Den öppna narkotikahandeln på torgytorna har minskat genom hög polisiär närvaro och olika åtgärder. Dock sker försäljning fortsatt i anslutning till hållplatser, på och kring Vårväderstorget, Friskväderstorget och Länsmanstorget.

Vi vet att det brukas narkotika på innegårdar i bostadsområden, i trapphus och på flera skol– och förskolegårdar efter verksamhetsdagens slut. Detta ser olika ut olika tider på året och varierar stort över tid. Informationen vi får är att det i första hand handlar om marijuana och hasch, som hanteras och brukas av unga personer.

I mellanområdet finns flera gångtunnlar som upplevs otrygga av boende och verksamma i området. Alla dessa tunnlar har bristfällig belysning, mycket klotter och skräp.

Gängkriminalitet och grovt våld

I dialoger med invånare framkommer att det finns stor oro och otrygghet på grund av det grova våldet i området. Skjutningar och sprängningar påverkar människors vilja att gå ut och låta sina barn röra sig fritt i området. Konsekvenserna blir många, bland

annat en låg grad av vuxennärvaro och social kontroll ute framförallt kvällstid.

Invånare upplever otrygghet när större grupper av unga samlas på torgen, gårdarna eller i trapphusen. Ungdomarna umgås, skojbråkar, är högljudda och i vissa fall förekommer narkotikahantering. Otryggheten är som störst när det brukas narkotika eller när personerna är otrevliga mot de boende eller kommunens personal.

Utöver att stora ungdomsgrupper kan vara störande för invånare och verksamma, ökar risken för att ungdomarna själva exponeras för kriminalitet. Ungdomarna uppger bland annat att de saknar andra ställen att vara på och aktiviteter att sysselsätta sig med. Många föräldrar vittnar om att de är oroliga för sina barn när de är utomhus och rör sig i området.

De vuxna visar stor oro och engagemang för barnen och unga och hur de ska få en bra uppväxt. Ämnet framtid kommer ofta upp i dialoger.

Visa ungdomar och unga vuxna, framförallt i Norra och Södra Biskopsgården, har en problematik inom kriminalitet eller oroande umgänge. De upplever stor oro och otrygghet när de rör sig mellan olika områden i Biskopsgården och Länsmansgården, och undviker därför detta. De vittnar om att de blir hotade och kontrollerade. Det kan ske i kollektivtrafik eller utomhus. Att unga är rädda och upplever sig begränsade att röra sig fritt, påverkar deras möjlighet att delta i fritidsverksamhet och annan sysselsättning i området.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar.

» Säkra och trygga gång- och cykelkopplingar, med särskilt fokus på barn och unga, behöver stärkas för att binda samman områdets olika delar med varandra och med närliggande områden. Detta för att skapa en bättre tillgänglighet till service, skola/förskola och fritidsverksamhet. Sommarvädersgatan, spårvagnsspåren genom området och Yrvädersgatan är exempel på fysiska barriärer som försvårar för rörelse och samspel mellan områden.

» Tvärkopplingar i kollektivtrafiken behöver stärkas för att binda samman Västra Biskopsgården med närliggande områden och arbetsplatsområden. Detta för att skapa en bättre tillgänglighet till bland annat service, arbetsplatser och fritidsverksamhet.

Livsvillkor och hälsa

» Västra Biskopsgården är ett område där flera socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller. Det är en mycket hög barnfattigdom i området och låg medelinkomst bland vuxna. Det finns ett behov av meningsfull sysselsättning i alla åldrar. Andelen elever i åk 9 som har gymnasiebehörighet är låg. Den självskattade hälsan i området är låg och det finns även utmaningar kopplat till delaktighet och inflytande.

Fritid och föreningsliv

» Både flickor och pojkar är mindre nöjda med sin fritid och upplever fler hinder att delta. Socialförvaltningen behöver ökad kunskapen om hur vi överbygger hinder för att göra relevanta insatser som träffar rätt. En ytterligare utmaning är att tillgodose invånarnas behov av mötesplatser.

» Det är brist på tillgängliga och attraktiva aktivitetsytor vilket är en förutsättning för att bedriva verksamhet. Samarbeten med föreningsliv och förvaltningar vilka är ansvariga för hallar och lokaler som är tillgängliga för föreningslivet kan stärkas.

» Lokala intitiativ behöver omhändertas och den ekonomiska bärigheten hos föreningar stärkas.

Trygghet

» Att aktivt jobba med goda förebilder och positivt bemötande gentemot barn och unga i våra verksamheter och föräldrastödjande insatser för att skapa goda sammanhang för barn och unga att växa upp i

» Samverkan för att öka tilliten och möjliggöra ökad vuxennärvaro och levande torg på kvällstid. Detta i syfte att minska risken för boende och unga att exponeras för kriminalitet, samt minska risken för att unga ska socialiseras in i kriminalitet.

» Utveckla samverkan för tidig identifiering av, samt tidiga och samordnade insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet och deras föräldrar.

Mellanområdet Östa Biskopsgården

» I Östra Biskopsgården finns ett högt kvarboende, alltså många bor kvar i området länge.

» Här byggs nästan 500 nya bostäder längst med Långströmsgatan.

» Området ligger ungefär på göteborgssnittet i hälsoutfall och socioekonomisk statistik.

I Långströms-parken finns bygglekplatsen med sin kreativa verksamhet

Östra Biskopsgården

Här finns villor och flerbostadshus med gemensamma grönytor. De boende rör sig mer åt Lundby-hållet än väster ut för att få tillgång till service. Den självskattade hälsan är låg jämfört med resten av Hisingen.

Bostäder, service och mobilitet

Bostäder

Östra Biskopsgården består av primärområdena Svartedalen och Jättesten. Jättesten har en blandad bebyggelse, med stora delar äldre villor och egnahem. På 1940-talet fick arbetarfamiljerna här tomter, byggmaterial, förmånliga lån och byggde själva egnahem. Här bor cirka en tredjedel av befolkningen i småhus, en fjärdedel i bostadsrätt och resten i hyresrätt. I området finns också en relativt jämn spridning av bostadsstorlekar. Befolkningen i Jättesten har en befolkningsstruktur som i princip är identisk med Göteborg som helhet.

Bostadsbeståndet i Svartedalen består nästan fullt ut av lägenheter i flerbostadshus, endast fem procent av bostäderna är småhus. Majoriteten, 85 procent, av lägenheterna är 41–100 kvadratmeter till ytan. Det innebär samtidigt att området har brist på stora bostäder. Ett trygghetsboende med tillhörande gemensamhetslokal finns på Stackmolnsgatan.

I båda primärområdena finns ett högt kvarboende med boende som trivs och bott där länge. Blandningen av villor och flerfamiljshus och därmed variationen i invånarnas ålder, bakgrund och ekonomi lyfts fram som positivt i de medborgardialoger som genomförts med boende. Ett projekt med 50 nya småhus i Långströmsparken är uppstartat. 480 bostadsrätter med möjlighet till lokaler i bottenvåningarna och en ny torgbildning byggs vid Långströmsgatan.

Lokal och social service

De tre större torgen, Vårväderstorget, Friskväderstorget och Länsmanstorget ligger alla i det angränsande mellanområdet Västra Biskopsgården. Där finns bland annat livsmedelsbutiker, gym och restauranger. Från Jättesten finns även närhet till Kyrkbytorget och utbudet av service och handel där. Vid Sommarvädersgatan finns också en större livsmedelsbutik. Den ligger geografiskt i Jättesten, men höjdskillnader gör det svårt att nå den från det hållet. Däremot finns Jättestenstorget, som är ett litet lokalt torg från 1950-talet med enklare lokal service. De boende har dock i medborgardialoger framfört önskemål om bättre närhandel inom det egna området. Också Svartedalen saknar livsmedelsbutik och till skillnad från Jättesten saknas här även enklare lokal service. Boende är därför i större utsträckning beroende av bil eller kollektivtrafik för att nå handel och service.

I båda områdena finns en relativt väl utbyggd kommunal service, med bland annat den nybyggda Svartedalsskolan för årskurs fyra till nio och Jättestensskolan för förskoleklass till årskurs nio. Det finns även flera familjedaghem, förskolor, dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning, ett vård- och omsorgsboende och dagverksamhet för äldre.

Mobilitet

Hela Biskopsgården kan upplevs som en serie parallella områden, ovetande om varandra, där topografin delar

upp stadsdelen med bebyggelse på åsryggar och trafik i dalgångar. Svartedalen-Jättesten utgör en sådan dalgång. Detta gör att orienterbarheten i nord-sydlig riktning är tydlig, medan den i öst-västlig är komplicerad och ibland obefintlig.

I invånardialogerna blir det tydligt att Svartedalens och Jättestens befolkning i större utsträckning befinner sig mer åt Lundbyhållet än åt Västra Biskopsgården – både vad gäller identitet och rörelsemönster. Möjligheterna att åka vidare till andra områden på Hisingen, exempelvis Norra Älvstranden, Torslanda, Tuve och havet är begränsade. Detta gör området till något av en återvändsgränd.

Under varvsepoken var Norra Älvstranden en stor arbetsplats för biskopsgårdsbor och kontakten till älven var naturlig. Idag bor sällan de som jobbar vid älven i stadsdelen, vilket skapar mentala avstånd söderut.

Svartedalen har en naturlig koppling till stadsdelen Lundby genom områdena Kärrdalen, Klare Mosse och Krabbeliderna. Vid stadsdelsgränsen finns ett skogsområde som gör det svårt att ta sig mellan dessa områden. En busslinje går genom området och knyter ihop området med centrala Hisingen och Björlandavägen. I övrigt är invånarna hänvisade till spårvagnslinjerna i Västra Biskopsgården och vid kollektivtrafikknutpunkten vid Eketrägatan.

Stapeldiagrammet nedan visar fördelningen mellan olika bostadsstorlekar inom mellanområdet (2020).

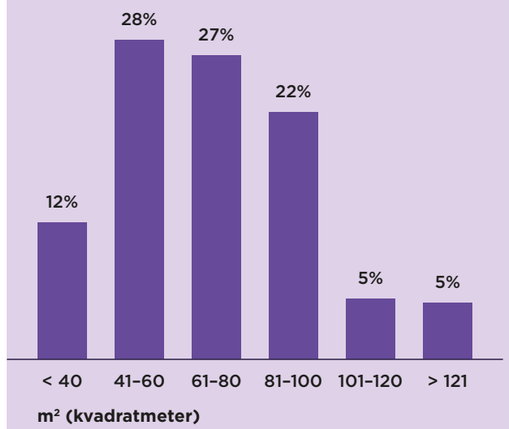

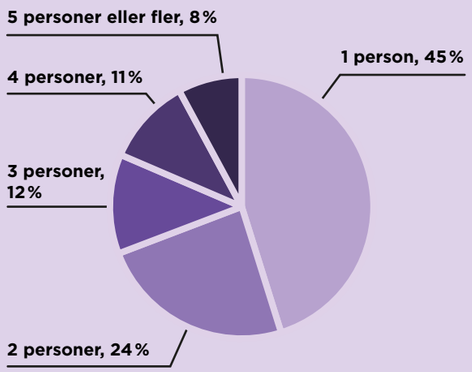

Cirkeldiagrammet ovan visar fördelningen av hushållssammansättningen i området (2020).

	Ö. Biskpåsgården	Hisingen	Göteborg
Antal invånare (2020)	11 100	164 900	583 100
Antal barnhushåll (2020)	1 300	19 600	64 700
Medelinkomst, 20-64 år (2019)	270 200 kr	327 300 kr	326 100 kr
Gymnasiebehörighet (2020)	76 %	83 %	83 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer (2020)	26 %	32 %	37 %
Valdeltagande (2018)	68 %	81 %	84 %

Livsvillkor och hälsa

Området ligger i mitten när det gäller den sociala gradienten, där medelinkomsten och den självupplevda hälsan är högre än i Västra Biskopsgården, men lägre än i exempelvis Björlanda. 68 procent av den vuxna befolkningen upplever här en god hälsa. Det är bland de lägsta siffrorna på Hisingen.

Ekonomi

Den disponibla medelinkomsten var 2019 270 000 kronor, vilket är lågt jämfört med snittet i Göteborg. Boende i Östra Biskopsgården som är 65 år och äldre har 218 000 kronor i disponibel inkomst i snitt. Kvinnor har 50 000 – 70 000 kronor mindre i disponibel medelinkomst jämfört med män 20-65 år. Dessa inkomstskillnader håller i sig upp till 75–84 år. I den åldersgruppen har kvinnor en en medelinkomst på enbart cirka 170 000 kronor.

Enligt de senaste siffrorna lever 23 procent av barnhushåll i Östra Biskopsgården i relativ fattigdom. Det är den näst högsta andelen på Hisingen. Läs mer om begreppet och jämför med övriga områden på Hisingen i avsnittet *Hela Hisingen*.

Utbildning och arbete

2020 var 76 procent av eleverna i årskurs nio i Östra Biskopsgården behöriga till yrkesprogram på gymnasiet. Det är lågt jämfört med andra områden på Hisingen. I Östra Biskopsgården har en fjärdedel av vuxna i åldern 25–64 år en hög utbildningsnivå, vilket ligger under snittet för Göteborg. En något större andel kvinnor har hög utbildningsnivå i förhållande till män, 28 procent jämfört med 24 procent.

Förvärvsfrekvensen i området är låg, endast 73 procent i åldern 25–64 år och antalet förvärvsarbetande män är högre jämfört med kvinnor. I Östra Biskopsgårdens två primärområden ligger förvärvsfrekvensen bland ungdomar i ålder 18–24 år på 58 procent.

Boendesituation

Andelen enpersonhushåll i detta mellanområde ligger i snitt med Göteborg, cirka 45 procent. I Östra Biskopsgården är det ungefär nio procent av befolkningen som bor trångt.

Barnens livsvillkor och hälsa

Andelen barn i Östra Biskopsgården som inte är inskrivna på förskola är hög. Sammanlagt är det 16 procent av alla ett- till femåringar i området som inte deltar i förskoleverksamhet. I Östra Biskopsgården visar barnavårdscentralens språkscreeningen att språkutvecklingen hos barn på områdets två BVC ligger på 64 procent respektive 74 procent. Det är lågt i förhållande till andra BVC på Hisingen. Dock ska dessa siffror tolkas med försiktighet, då familjer i Östra Biskopsgården även har nära till de BVC som ligger i riktning mot Kyrkbyn och Sannegården, vilka har en högre andel som klarar språkscreeningen.

20 procent av barn i årskurs fem som bor i Östra Biskopsgården läser böcker varje dag. 70 procent läser böcker minst någon gång i månaden och 30 procent läser aldrig böcker.

Delaktighet och tillit

I riksdagsvalet 2018 röstade 68 procent av väljarna i Östra Biskopsgården och 57 procent känner tillit till andra människor. 12 procent beräknas vara relativt socialt isolerade i mellanområdet.

Fritid och föreningsliv

Ungas upplevelse

I Östra Biskopsgården är 72 procent av flickorna och 77 procent av pojkarna nöjda med sin fritid vilket är på Göteborgssnittet för flickor och något under för pojkar. Det är färre, både flickor med 46 procent och pojkar med 54 procent, än Götebogssnittet som är medlemmar i en förening, grupp eller särskild grupp. Både flickor och pojkar upplever fler hinder att delta i fritidsaktiviteter än Göteborgssnittet. Däremot är det fler flickor än snittet som tycker det finns mycket att välja på i området.

Föreningsliv

I Östra Biskopsgården finns ett par bidragsgodkända barn och ungdomsföreningar men annars finns lite, nästan ingen, statistik från föreningarna. Delvis för att de oftare har sitt fäste i andra områden, men bedriver verksamhet även här. Men också för att flera föreningar som är verksamma inte är bidragsgodkända hos Idrott- och föreningsförvaltningen och därför inte syns i statistiken. Oritenteringen mot Lundby som nämnts tidigare påverkar troligen också där fler föreningar är verksamma och dit många tar sig relativt enkelt.

I hela Biskopsgården, både Västra och Östra, finns det cirka tio barn- och ungdomsföreningar som är bidragsgodkända jämfört med exempelvis Södra Torslanda med sina sjutton stycken

Platser och aktiviteter

Det finns ingen sporthall i Östra Biskopsgården. I anslutning till Svartedalskolans finns dock en idrottshall som föreningar kan använda, liksom närhet till flera andra idrottshallar, exempelvis Sjumilahallen. Uppåt Långströmsgatan finns också Bygglekplatsen som är en öppen kreativ verksamhet med utbildad personal för barn och unga.

Rörelsemönstret mellan olika mindre områden skiljer sig åt beroende på var i Östra Biskopsgården invånarna bor. Det påverkar troligen också till vilka mötesplatser och föreningar de söker sig. Närmaste kommunala mötesplats för unga är Myntet i Kvillebäcken och Vårvindens mötesplats vid Länsmanstorget.

Utmaningar

Bostäder, service, mobilitet

» För att öka möjligheten för fler att kunna bo kvar i området eller flytta till området behövs en större blandning av upplåtelseformer och bostadsstorlekar.

» Befintliga och informella kopplingar behöver stärkas inom området för att skapa en bättre orienterbarhet.

» Den befintliga kollektivtrafiken behöver stärkas och tvärkopplingen som binder samman området med både Eketrägatan och Slättadamm behöver värnas.

» Lokal service behöver tillkomma för att underlätta i vardagen och minska behovet av resor till andra områden för mindre inköp och ärenden.

Livsvillkor och hälsa

» Östra Biskopsgården är ett område där flera socioekonomiska riskfaktorer sammanfaller. Det är en hög barnfattigdom i området och låg medelinkomst bland vuxna. Andelen elever i åk 9 som har gymnasiebehörighet är låg. Den självskattade hälsan i området är låg och det finns även utmaningar kopplat till delaktighet och inflytande.

Fritid och föreningsliv

» Både flickor och pojkar är mindre nöjda med sin fritid och upplever fler hinder att delta. Socialförvaltningen behöver ökad kunskapen om hur vi överbygger hinder för att göra relevanta insatser som träffar rätt.

» Lokala intitiativ behöver omhändertas och den ekonomiska bärigheten hos föreningar stärkas.

Kontakt

Postadress:
Box 2206, 400 72 Göteborg

Besöksadress:
Vågmästaregatan 1A

Telefon:
031-365 00 00 (Göteborgs Stads kontaktcenter)

E-post:
socialhisingen@socialhisingen.goteborg.se

Göteborgs Stad 210421-001-166 Foto: Lo Birgersson, om inte annat anges Datum: 2021-12-16